

**LOVAČKO UDRUŽENJE „TIVAT“
TIVAT**

LOVNA OSNOVA

za lovište “Tivat”

za period od 01.04. 2017. do 31.03.2027.

SADRŽAJ

1.0. Uvod.....	4
2.0. Podaci o lovištu.....	4
2.1. Osnovni podaci o lovištu	4
2.2. Prirodni i drugi uslovi staništa	6
2.2.1. Orografski uslovi.....	6
2.2.2. Hidrografski uslovi.....	6
2.2.3. Klimatski uslovi	7
2.2.4. Geološki uslovi.....	7
2.2.5. Pedološki uslovi	7
2.2.6. Biljne zajednice	8
2.2.7. Infrastruktura i antropogeni faktori	9
2.3. Prikaz vrsta i broja divljači	9
2.3.1. Glavne vrste divljači.....	9
2.3.1.1. Krupna divljač	9
2.3.1.2. Sitna divljač	9
2.3.2. Ostale vrste divljači	9
2.3.2.1. Stalne vrste divljači	9
2.3.2.2. Sezonske vrste divljači	10
2.4. Opis tehničke opremljenosti lovišta.....	10
3.0. Podaci o gazdovanju sa divljači i lovištem	10
3.1. Smernice i mere za očuvanje i razvoj divljači i lovišta	10
3.1.1. Smjernice i mere za očuvanje i razvoj divlje svinje.....	11
3.1.1.1. Cilj gazdovanja	12
3.1.1.2. Bonitiranje lovišta za divlju svinju	13
3.1.1.3. Brojnost divljači	14
3.1.1.4. Razvoj fonda divljači.....	14
3.1.1.5. Prihrana i prehrana divljači.....	19
3.1.1.6. Mjere uređenja lovišta	19
3.1.1.7. Mjere zaštite divljači	19
3.1.1.8. Mjere sprečavanja štete od divljači	20
3.1.1.9. Način lova divlje svinje	20
3.1.2. Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj zečije divljači	20
3.1.2.1. Cilj gazdovanja	21
3.1.2.2. Bonitiranje lovišta za zečiju divljač.....	21
3.1.2.3. Brojnost divljači	23
3.1.2.4. Razvoj fonda za zečiju divljač.....	23
3.1.2.5. Prihrana i prehrana zečije divljači	32
3.1.2.6. Mjere uređenja lovišta	32
3.1.2.7. Mjere zaštite divljači	32
3.1.2.8. Mjere sprečavanja štete od divljači	33
3.1.2.9. Način lova zečije divljači	33
3.1.3. Smernice i mjere za očuvanje i razvoj jerebice kamenjarke	34
3.1.3.1. Cilj gazdovanja	34
3.1.3.2. bonitiranje lovišta za jerebicu kamenjarku	34
3.1.3.3. Brojnost divljači	36
3.1.3.4. Razvoj fonda za jerebicu kamenjarku	36
3.1.3.5. Prihrana i prehrana divljači.....	46
3.1.3.6. Mjere uređenje lovišta	46
3.1.3.7. Mjere zaštite divljači	46

3.1.3.8. Mjere sprečavanja štete od divljači	47
3.1.3.9. Način lova divljači.....	47
3.1.4. Smernice i mere za očuvanje i razvoj fazanske divljači.....	47
3.1.4.1. Cilj gazdovanja	48
3.1.4.2. Bonitiranje lovišta za fazansku divljač.....	48
3.1.4.3. Brojnost divljači	50
3.1.4.4. Razvoj fonda za fazansku divljač	50
3.1.4.5. Prihrana i prehrana divljači.....	59
3.1.4.6. Mjere uređenje lovišta	60
3.1.4.7. Mjere zaštite divljači	62
3.1.4.8. Mjere sprečavanja štete od divljači	63
3.1.4.9. Način lova divljači.....	63
3.1.5. Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj šakala	63
3.1.6. Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj lisice.....	64
3.1.7. Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj jazavca	65
3.1.8. Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj kune zlatice	67
3.1.9. Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj velikog puha.....	68
3.1.10. Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj veverice.....	69
3.1.11. Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj goluba grivnaša	70
3.1.12. Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj šumske šljuke.....	71
3.1.14. Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj prepelice.....	72
3.1.15. Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj sojke.....	73
3.1.16. Smernice i mere za očuvanje i razvoj sive vrane	74
3.1.17. Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj gugutke	75
3.1.18. Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj divlje patke.....	76
3.1.19. Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj patke zviždare	77
3.1.20. Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj patke kržulje.....	78
3.1.21. Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj barske šljuke	79
3.2. Lov i korišćenje divljači.....	80
3.3. Prikaz plana i izvršenja plana prihrane	80
3.4. Prikaz lovno uzgojnih i lovno tehničkih objekata.....	81
4.0. Prilozi.....	82
4.1. Ugovor sa Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja o korišćenju lovišta „Tivat“	82
4.2. Karta lovišta „Tivat“ sa lovnom zabranom.....	87

1.0. UVOD

Počeci organizovanog lova u Crnoj Gori datiraju još od prve polovine XIX i početkom XX vijeka.

Prvi poznati propisi iz oblasti lovstva, odnosno prva ograničenja lova u nekim krajevima Crne Gore pojavljuju se polovinom XIX veka. Verovatni razlog za to je u narodnom shvatanju da je divljač potpuno slobodna u svako vrijeme, svim sredstvima i na svakom mestu, bez obzira na svojinu površine zemlje. Takva shvatanja lova divlječi a crnogorskim prostorima važila su sve do dolazka na presto knjaza Nikole 1860. godine. Nakon ustoličenja knjaza Nikole, ograničena je ovakva sloboda lova uvođenjem zabrane lova divokoze, srna, velikog tetreba i zeca u pojedini krajevima crne Gore.

Kasnije 1871. godine vjerovatno po prvi put, u crnogorskom senatu donešen je akt da se divokoze, srne, tetreb i zec ne smiju ubijati.

Godine 1891. Državni senat i ministar unurašnjih djela Knjaževine Crne Gore donosi poseban akt "Naredbe o lovljenju divljači", u kojoj stoji "Riješeno i uzakonjuje se"- da se za vrijeme od 01. marta do 06. avgusta svake godine zabranjuje svako lovljenje (bilo puškom ili ma kojim drugim sredstvima) svake vrste divljači.

Na predlog kralja Nikole 31. decembra 1910. godine donešen je prvi Zakon o lovstvu, kada i stupa na snagu. Ovim zakonom je bilo određeno da se niko ne sme baviti lovom dok od nadležne vlasti ne dobije dozvolu za lov koja se izdavalala sa važnošću od jedne godine.

Iz sačuvanih arhivskih podataka vidi se da je prijestolonasljednik Danilo prije i posle donošenja Zakona o lovu formirao uzgajališta: kod Rijeke Crnojevića, u Topolici kod Bara i Trijebesi kod Nikšića. Zatim lovne rezervate u Biogradskoj gori blizu Kolašina, Morakovu, Vojniku i Stosu, u Nikšićkom području (Lješkopolje, Dajbabe, Ljubović, Gorica i Zeta).

Istorija lovstva na prostorima Bokokotorskog zaliva i primorja je veoma bogata i sadržajna. Prvo formirana lovačka organizacija u Crnoj Gori bila je lovačka organizacija u Ulcinju, koja je formirana 1912. godine, kasnije odnosno do 1918. godine zbog društveno političkih prilika (prvi I drugi balkanski rat i prvi svetski rat), nema nikakvih podataka oko organizovanja lovaca.

Odmah posle Prvog svetskog rata u Kotoru je 1918. godine osnovano lovačko udruženje pod imenom "**BOKEŠKO LOVAČKO DRUSTVO**" u čijem sastavu su ulazili lovci svih opština Boke Kotorske i Budve. Osnivač i prvi predsjednik udruženja je bio prof. dr. Netović, a sedište udruženja je bilo u Kotoru. Iz dostupne dokumentacije državnog arhiva udruženje je u momentu osnivanja imalo 32 člana.

Prvi zakon o lovstvu u Kraljevini Jugoslaviji donešen je 1930. godine, na osnovu tog zakona, a shodno članu 76. 05. decembra 1931. godine osniva se "savez lovačkih društava Zetske banovine" sa sjedištem na Cetinju, sa ciljem da okupi sve legitimne lovce u lovačka udruženja, a ova u savez Zetske banovine. Jedno od prvih udruženja koje su pristupile savezu bilo je Lovnačko udruženje "Boka". Ovakav način gazdovanja zadržao se sve do početka Drugog svjetskog rata, u kome ratna dešavanja nisu dozvolila na ovim prostorima bilo kakvo organizovano delovanje u lovstvu.

Nakon Drugog svjetskog rata obnavlja se rad Lovnačkog udruženja "Boka" sa ciljem sprovođenja zaštite i mera unapređivanja zaštićene divljači. U skladu sa tadašnjim Zakonom o lovu ("Sl. Listu NR CG, br. 4/49) sve do 1955. udruženje gazduje sa lovištima današnjih opština: Herceg Novi, Kotor, Tivat i Budva. U skladu sa odredbama navedenog zakona, član 21, po kom je lovačko društvo osniva "na području jednog sreskog narodnog odbora", iz teritorije lovišta najpre se izdvaja teritorija koja pripada Herceg Novom, a zatim 1965. godine teritorija Budve i Risna. Takav način organizovanja lovištima trajao je do 1976. godine.

U periodu od 1976. godine do 1986. godine Lovnačko udruženje "Boka" gazdovalo je lovištem na ukupnoj teritoriji opštine Kotor, dakle i teritorijom današnjeg lovišta "Risan" a u periodu od 1986. godine do 2010. gazdovalo je lovačko udruženje "Boka" većim djelom opštine Kotor i celom teritorijom opštine Tivat. Na teritoriji opštine Tivat 2010. godine formira se posebno lovište "Tivat", izdvajanjem iz matičnog udruženja "Boka" i od tad nastavlja sa samostalnim radom.

Lovačko udruženje "Tivat" zavedena je je u registru nevladinih organizacija pod brojem 5427 datuma 14.02.2011. godine.

Dosadašnje gazdovanje lovištem Tivat, obavljalo se uz pomoć privremenih planova gazdovanja.

Lovna osnova se izrađuje za period od deset godina i to od 01.04.2017. do 31.03.2026. godine i uslađena je sa programom razvoja lovstva, osnovama gazdovanja šumama, Programom ulaganja i mera za unapređenje divljači i lovstva, i sa drugim planskim dokumentima.

Pri izradi Lovne osnove korišćeni su podaci o dosadašnjem gazdovanju, podaci sa ovogodišnjeg prolećnog brojanja divljači, odstrelu, prirastu i uginućima divljači, štetama na divljači i od divljači u prošlom uređajnom periodu.

Literatura korišćena u izradi lovne osnove:

- Pravilnik o sadržini i načinu izrade lovne osnove i učešću zainteresovanih lica u postupku njenog donošenja (Objavljen u Službenom listu CG broj 53/11 i 23/12)
- Velika ilustrovana enciklopedija lovstva (građevinska knjiga-Beograd,1991.)
- Crnogorsko lovno zakonodavstvo (Lovački savez Crne Gore, grupa autora, Podgorica 2010)
- Lovački priručnik (lovački savez Srbije, Dr Vukoman Šelmić i grupa autora, Beograd, 1998)
- Geološki vodič kroz Narodnu republiku Crnu Goru (Zarija M. Bašić, Titograd 1959)
- Bonitiranje lovišta (Lovački savez Srbije, Tomašević, radosavljević, Čeranić, Beograd 1997)
- Stručne podloge za utvrđivanje lovnoproduktivnih površina i bonitetnih razreda u lovištima Republike Hrvatske (Narodne novine republike Hrvatske broj 92/08)
- Program razvoja lovstva 2005-2014 (Podgorica 2005)
- Inovativni elaborat o ustanovljavanju lovišta Crne Gore (Podgorica 2010)

- Boka 10/II zbornik radova iz nauke kulture i umjetnosti (prirodna bogatstva Boke Kotorske i turizma)
- -Buice na crnogorskom kršu (Dr Nikola Pavićević)
- -Zemljišta Crne Gore (Dr. Budimir Fuštić, Grujica Đuretić, Podgorica 2000)
- Enciklopedija: Ptice Srbije: Javor Rašajski.
- Stručna publikacija "Lovstvo" izdavalac LSCG

2.0. PODACI O LOVIŠTU

2.1. OSNOVNI PODACI O LOVISTU

Lovište "Tivat" se nalazi u Mediteranskom Lovnom području.

Donošenjem odluke o ustanovljanju lovišta i osnivanju lovišta sa posebnom namenom (Sl. List CG,br 62/10), ustanovljena su lovišta na teritoriji Crne Gore, među njima i lovište "Tivat".

Lovište "Tivat" se Javnim konkursom daje se na korišćenje Lovnačkoj organizaciji "Tivat" iz Tivta, na osnovu ugovora između Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i Lovnačkog udruženja broj 324-43/2017/1 od 05.04.2017.

Lovište je ustanovljeno na djelu teritorije opštine Tivat, sa sjedištem u Tivat, nalazi se većim dijelom oko tivatskog zaliva, a dijelom oko zaliva Trašte okrenutog prema otvorenom moru. Nalazi se na 42°26' sjeverne geografske širine i 18°42' istočne geografske dužine. Zahvata površinu od 46 km², sa dužinom obale od 41, 81 km (4, 75 km je obim ostrva, a 37, 06 km je dužina obale).

Tivatski zaliv je centralni basen boko-kotorskog zaliva i drugi po veličini od četiri zaliva u Boki Kotorskoj. Kumborskim tjesnacom (širine 730 m) povezan je sa spoljašnjim hercegnovskim zalivom, a tjesnacom Verige (širine 340 m) povezan je sa unutrašnjim delom Bokokotorskog zaliva(kotorski i risanski zaliv).

Ukupna površina lovišta je 4589 ha.

Granice lovišta « Tivat » ustanovljene su u administrativnim granicama opštine Tivat. Granica na sjeveru počinje od Rta Verige, ide Kotorskim zalivom do ispred rta Rogač, zalazi na kopno prati međuopštinsku granicu između, Kotora i Tivta na jugoistok, penje se na Pečkovicu(350 mnv), Boljun (487mnv), Trpezice (681 mnv), Velji Vrh(712 mnv), Glavicu(585 mnv), Sv. Iliji preko Vrmca(kotama 616, 561, i 526), kod Bogdašića skreće na zapad u pravcu Gradiošnice, a zatim na jug Tvatskim poljem, kod Treštenika Luštinim grmom ide na sjeverozapad, skreće na jugozapad preko Gorioča i Štapakom izlazi na more kod Rta Ljutosek. Granica prati obalu Zaliva Trašte, poslije rta Kočište penje se na kopno i ide međuopštinskom granicom Tivta i Herceg Novog u pravcu sjevera preko brda Mališevac(161 mnv), Kipetanj(241 mnv), Kosmač(186 mnv), Kovačeva Grm, skrijeće na sjevero zapad ispod Desanova Grma, a zatim pod ostrim uglom između Lokvice i Pristana izlazi na obali tivatskog zaliva, prolazi kroz Verige i dolazi do početne tačke Rta Verige.

Iskaz površina lovišta po strukturi i nameni dat je u tabeli br. 1. na obrazcu br. 1.

Tabela br. 1

Obrazac broj 1					
Prikaz površina lovišta					
Naziv površine	Vrsta površine (zemljište, vode)	Kultura	Vlasništvo zemljišta nakonem se prostire lovište	ha	
1	2	3	4	5	
zemljište u lovištu	šumsko	obraslo	državno		
			privatno		
			ukupno	2876	
		neobraslo	državno		
			privatno		
			ukupno	316	
	Ukupno šumsko			državno	
				privatno	
				ukupno	3192
	Poljoprivredno	oranice	državno		
			privatno		
			ukupno		
		livade	državno		
			privatno		
			ukupno		
		pašnjaci	državno		
			privatno		
			ukupno	177	
		višegodišnji zasadi	državno		
			privatno		
ukupno					
ostalo		državno			
		privatno			
	ukupno	78			
ukupno poljoprivredno				195	
Ukupno šumsko i poljoprivredno			državno		
			privatno		
			ukupno	3387	

vode u lovistu	Tekuce	Prirodne	Rieke	
			Potoci	
			Ukupno	
		Vestacke	kanali i slicno	
	ukupno tekuce			
	Stajace	Prirodne	jezera	
			mocvare i bare	
			Ostalo	
			Ukupno	
		Vestacke	akumulacije	
			ostalo	
			ukupno vestacke	
	ukupno stajace			
ukupno vode				
ukupne površine po vlasnistvu u lovistu		drzavno		
		privatno		
ukupno lovne površine			3387	
Nelovne površine	naselja i zaseoci, industrijski i neindustrijski objekti		675	
	javne površine (javni parkovi, pruge, putevi)			
	ogradjeni zasadi			
	površine mora, morskih dobara i ribnjaka			
	Ostalo			
ukupno			675	

Popisni katastar na nivou opštine nije urađen pa podaci o površini zemljišta, vodenih površina i njihovoj strukturi uzeti su iz Inovativnog elaborata o ustanovljavanju lovišta Crne Gore.

2.2. PRIRODNI I DRUGI USLOVI STANIŠTA

2.2.1. OROGRAFSKI USLOVI

Lovište „Tivat“ pripada mješovitom tipu lovišta. Profil terena se izdiže od samog mora pa do visine od 768 m n.v. (Vrh Sv. Ilija). Masiv Vrmca i područje poluostrva Luštica su orijentisani u pravcu prostiranja Dinarida, odnosno u pravcu jugozapad – sjeveroistok. Na čitavoj teritoriji lovišta se nalaze stare staze koje su međusobno povezivale nekadašnja naselja ili naselja sa privrednim dobrima i obalom, a koja su danas u različitom stanju očuvanosti. Na području lovišta jasno se izdvajaju tri prostorne cjeline, sa različitim orografskim i vegetacionim karakteristikama:

1. Područje Vrmca
2. Područje Tivatskog polja
3. Područje Luštice

Područje Vrmca se prostire u zaleđu gradskog jezgra, odakle se teren postepeno uzdiže, pri čemu su prisojne padine Vrmca različite strmine i razuđenosti. Na tom dijelu lovišta ističu se nekoliko vrhova čija visina prelazi 500 m n.v. (Velji vrh 712 m n.v, Trpezice 681 m n.v, Kurilo 637 m n.v, Grlica 637 m n.v, Popova glava 584 m n.v, itd.) kao i korita brojnih potoka, koji su najčešće aktivni nakon padavina (Seljanovo, Tripetino, Brštin, Tusovina, Rosino,) Teren je skoro u potpunosti obrasao različitim tipovima vegetacije, koja je uglavnom u različitim degradacijskim stadijumima, izuzev pojedinih lokaliteta na kojima se nalaze očuvane sastojine kestena i hrasta medunca. Na pojedinim lokacijama nalaze se strme kamenite i stjenovite padine, a sami vrhovi brda su najčešće ogoljeli ili obraskli zakržljanim oblicima vegetacije. Masiv Vrmca karakteriše i postojanje velikog broja suvozdničkih međa sa maslinjacima, koji se danas usled zapušenosti nalaze u različitom stanju, a bili su u posjedu stanovništva koje je naseljavalo naselja koja su danas prepoznata prostorno planskom dokumentacijom kao ambijentalne cjeline Gornja Lastva, Bogdašići, Vječebardo, Petkovići)

Područje Tivatskog polja se nalazi na istočnoj strani lovišta i prostorno razdvaja područje Vrmca i područje Luštice. Teren je visine od 0 do svega nekoliko m n.v. (uz izuzetak brežuljaka Glavica, Stražnica, Spas, itd.). Područje odlikuje velika količina podzemnih i nadzemnih voda. Velika količina podzemnih i nadzemnih voda su u priobalnom dijelu (Tivatska solila) su uslovile formiranje značajnih halofitnih i močvarnih staništa. Predjeli koji nisu pod uticajem stalnog prisustva vode su obrasli makijom.

Područje Luštice karakteriše tipično kraški sastav stijena, sa brojnim pukotinama i izrazitim nedostatkom vodotokova. Visinska razlika od nivoa mora do vršnih djelova a iznosi cca 200 m n.v. Teren je izuzev djelova na kojima su naselja i putevi koji ih povezuju i stjenovitog priobalja, uglavnom pokriven tankim zemljanim pokrivačem obraslim makijom.

2.2.2. HIDROGRAFSKI USLOVI

Područje lovišta „Tivat“, kao i čitavo crnogorsko primorje, pripada jadranskom slivu, i karakteriše ga visoka količina padavina i izražene sezonske oscilacije. U hidrološkom pogledu područje lovišta „Tivat“ po svojim karakteristikama izdvaja se od ostalih područja u crnogorskom primorju. Na hidrološke posebnosti utiču klimatske odlike, blizina mora, morfološke odlike elementi reljefa, geološke prilike terena i stjenski masiv u zaleđu. Zaleđe Tivta je poznato po obilnim padavinama čija srednja godišnja količina iznosi 1990 mm. Pod uticajem podzemnih i površinskih voda nastaju geološki procesi koji se manifestuju u vidu spiranja, krunjenja, odrona, stvaranja vododerina i jaruga. Na području Luštice usljed kraške podloge voda brzo otiče kroz tlo, zbog čega se u određenim periodima tokom godine javlja izraziti deficit (vegetacijski period). Na prostoru Tivatskog polja usljed ilovasto-glinovite podloge, koja je slabe propustljivosti za vodu, došlo je do formiranja vodotokova koji su aktivni tokom čitave godine.

Čitava teritorija lovišta može se podeliti na sedam velikih bujućih slivova i niz malih slivova sa različitim karakteristikama oticanja. Na većim slivnim područjima su formirani vodotoci: - Rijeka Gradiošnica - Kovačev potok - Potok Tušovina - Potok Vodice - Leskovački potok - Potok Jerma - Potok Koložun - Potok Močali - Potok Vodoljeznica. Aktivnih vodotokova ima ali su oni kratki (gornja zona potoka Seljanovo, dio reke Gradiošnice i dr.) i najčešće tokom ljeta presušuju. Najveći vodotok predstavlja Gradiošnica. Slivno područje je dosta veliko i zahvata sjevero-južnu padinu Vrmca. Podtlo na ovom području je izgrađeno od flišnih naslaga

gornjeg eocena, a u donjem djelu predstavlja naslage aluvijalnog nanosa debljine sloja $d=15-30$ cm. Vodopropusnost ovih slojeva je veoma niska, pa se za vreme pljuskova formiraju mali bujični potoci, koji se ulivaju u rijeku Gradiošnicu. U gornjem toku rijeke su veoma izraženi erozioni procesi, dok je u svom donjem toku korito rijeke potpuno uređeno.

Potoci na području Vrmca karakterišu strma korita, naglo dizanje i opadanje nivoa vode, znatna erozivna snaga i prenošenje velike količine usitnjenog materijala. Erozioni procesi su naročito izraženi u višim zonama, čiji je uzrok(pored strmih terena i velike količine padavina) i degradarina vegetacija. U nižim zonama i urbanizovanim prostorima vodu iz potoka prihvataju odvodni kanali i odvođe ih u more.

2.2.3. KLIMATSKI USLOVI

Lovište „Tivat“ odlikuje tipična mediteranska klima, sa blagim, kišovitim zimama i toplim ljetima. Srednja godišnja temperatura vazduha je 15°C , a ljetnja temperatura u proseku iznosi 27°C . Područje je jedno od najsušnijih u Boki Kotorskoj, sa prosečno 240 sunčanih dana u godini. Godišnja količina padavina iznosi u proseku 1755 mm. Tip padavina je maritimni, sastoji se gotovo isključivo od kišnih padavina koje su najačeg intenziteta tokom hladnog perioda godine(novembar, decembar) kada padne preko 30% godišnje količine padavina. Osim kiše u rijetkim prilikama se javlja grad (tuča), a u iznimno rijetkim slučajevima kratkotrajni snijeg. Tokom tog perioda javljaju se i uzastopni dani sa jakim kišnim serijama, kada dnevna količina padavina bude preko 30 l/m². Sušni periodi su veoma česti u toku ljetnog perioda(jun-avgust). Vjetar na području lovišta ima različite učestalosti pravaca i intenziteta. Dominantni su vjetrovi iz pravca sjevero istoka i jugo zapada, dok na pojedinim lokalitetima usljed konfiguracije terena najučestaliji vjetar duva iz pravca jugoistok, zapad - jugozapad, istok - jugoistok i jug. Tokom zime najčešće duva bura, ljeti maestral, dok južni vjetar, koji obično donosi kišu, često duva tokom jeseni i zime. Maksimalne brzine imaju vjetrovi iz sjevernog i južnog kvadranta, sa prosječnim brzinama od 5 m/s. Učestalost tišine je 31 %. Relativna vlažnost vazduha ima stabilan godišnji hod, sa maksimumom srednjih mjesečnih vrednosti tokom perioda april-jun i jul-avgust, a minimum tokom ljetnjeg perioda. Srednja godišnja relativna vlažnost vazduha iznosi 70, 8 %. Oblačnost je najizraženija tokom perioda novembar- april, a tokom ljetnjeg perioda je niža za oko 40 % u odnosu na prosečnu godišnju vredost(42%).

2.2.4. GEOLOŠKI USLOVI

Šire područje Bokokotorskog zaliva, kao uostalom i cijelo crnogorsko primorje i zaleđe, po svojoj geološkoj građi predstavlja najsloženije područje u jugoistočnim dijelovima spoljašnjih Dinarida. Na ovom prostoru razvijeni su raznovrsni sedimenti počev od gornjeg trijasa pa do najmlađih kvartarnih tvorevina. Sedimentacija se različito razvijala u tri geotektonske jedinice: jadransko-jonskoj Zoni (paraautohton), Budva Zoni (Budvansko-Barska Zona, Budva) – Cukali zona⁹ i Zoni Visoki Krš.

Najstariji otkriveni sedimenti na području lovišta „Tivat“ pripadaju anizijskom flišu, donjem dijelu srednjeg trijasa. To su konglomerati, pješčari, laporci i glinci taloženi u moru u dubokom Budvanskom rovu prije oko 245 miliona godina. Javljaju se na jugozapadnim padinama Vrmca u dva uzana pojasa, pružanja SZ-JI. Tektonskim dislokacijama- kraljuštima su odvojeni od mlađih sedimenata eocenskog fliša, odnosno od gornje krednih sedimenata.

Preko sedimenata anizijskog fliša, u normalnom odnosu, razvijeni su krečnjaci i kalkereniti sa muglama i proslojcima roznaca ladinsko-gornjotrijaske starosti, a preko njih neraščlanjeni juranski sedimenti predstavljeni krečnjacima sa roznacima, sočivima breča, dolomita i roznaca. Postepeno iz jurskih su razvijeni su dubokovodni donjokredni tankoslojeviti i pločasti radiolariti i roznaci u smjeni sa listastim silicioznim laporcima i proslojcima silifikovanih karbonata, mikrobreča i kalkarenita. Starije gornje kredne sedimente izgrađuju kalkereniti i krečnjačke breče sa proslojcima i muglama roznaca, a mlađe karakteristični tankoslojeviti i pločasti mikrokristalasti dubokovodni krečnjaci, sa proslojcima kalkarenita, zatim sa sočivima i muglama roznaca. U literaturi su ovi krečnjaci poznati kao „globotrunkanski krečnjaci“ koji se od davnina koriste kao arhitektonsko – građevinski (ukrasni) kamen pod komercijalnim nazivom „Bokit“.

Najmlađi sedimenti geološko-tektonske strukture Vrmca su kredno-paleogeni sedimenti otkriveni duž obalske linije od Veriga do Kotora, i u vidu uske zone duž reversne dislokacije Vrmca - od Veriga do Gornje Lastve. Stariji (podinski) dio ove geološke jedinice izgrađuju laporci, mjestimično breče i konglomerati, preko kojih su razvijeni tipični flišni sedimenti, predstavljeni pješčarima i glincima, sa rijetkim interkalacijama breča i konglomerata.

Pored opisanih geoloških formacija iz strukturne jedinice Budva Zone, vrlo malim dijelom u geološkoj građi Vrmca učestvuju i srednje-eocenski flišni sedimenti Jadransko-Jonske Zone koji izgrađuju podnožje jugozapadnih padina Vrmca i Tivatsko polje. U sastavu ovih sedimenata u donjem dijelu serije učestvuju laporci, preko kojih su u srednjem i gornjem dijelu geološkog stuba, razvijeni flišni sedimenti: smješa pješčara i laporaca sa sočivima konglomerata u gornjem dijelu stuba, ukupne debljine preko 300 m.

Na području Luštica izdvojeni su gornjekredni karbonatni sedimenti razvijeni u plitkovodnoj faciji krečnjak i dolomita, u okviru kojih su dokazana tri litološka različita superpoziciona paketa. Preko njih transgresivno leže foraminiferski krečnjaci srednjeg eocena, a zatim u stubu sljede flišni sedimenti srednjeg i gornjeg eocena.

Grad Tivat i okolna naselja podignuti su na zaravnjenim terenima Tivatskog polja. Ovaj dio terena izgrađuju najmlađi kvartarni sedimenti- nanos različite debljine, koji čine pesak, šljunak i glina. Padine u podnožju Vrmca izgrađuju deluvijalni sedimenti, sačinjeni od komada različitih stijena, drobine, pijeska i gline. Kvartarni sedimenti u stvari predstavljaju osnovne formacije- flišne sedimente anizika i srednjeg eocena i jugozapadnom, odnosno gornjekredne i kredno-paleogene u jugoistočnom dijelu terena.

2.2.5. PEDOLOŠKI USLOVI

Matični supstrat na kome se razvija zemljište je najznačajniji faktor koji utiče na formiranje zemljišta na prostoru lovišta. Različiti sastav matičnog supstrata, reljef i mikroklimatske karakteristike uticale su na formiranje različitih tipova zemljišta.

Na području Vrmca javljaju se dva tipa smeđih zemljišta: distrični kambisol(smeđe kiselo zemljište) i eutrični kambisol(zemljište bogato bazama). Prvi tip zemljišta zauzima najveći dio poluostrva i u vidu dva široka pojasa zahvata južnu i sjevernu padinu Vrmca, od obale mora do samog središnjeg dijela poluostrva. To je smeđe zemljište na karbonatnoj podlozi sa primesama silikatnih stijena. Ovaj tip zemljišta je prelazna forma od zemljišta na krečnjacima, ka onim razvijenim na flišu. Na manjim nadmorskim visinama javlja se podtip smeđe antropogeno zemljište, dok se na većim nadmorskim visinama javlja podtip smeđe erodirano zemljište. U podnožju padina Vrmca, u priobalnom pojasu, da bi sačuvao zemlju od ispiranja, a radi njenog obrađivanja, čovek je isterasirao površine podizanjem kamenih podzida. Time je stvorio poseban tip zemljišta tzv. antropogena smeđa zemljišta. Na većim nadmorskim visinama zemljište je erodirano i izbrazdano vododerinama, čemu pogoduju obilne padavine, izražen reljef i proređen vegetacijski pokrivač, kao i vodonepropusna silikatna podloga. Zbog toga se označavaju kao smeđa erodirana zemljišta.

Drugi tip zemljišta javlja se u centralnom dijelu venca (Gornja Lastva, Popova Glava). Eutrični kambisol je bogat bazama, pa je plodniji tip zemljišta u odnosu na distrični kambisol. Raspadanjem karbonatne facije fliša stvara se nešto više gline koja dobro upija vodu i buri, pa je proceđivanje vode smanjeno. Takva osobina zemljišta, kao i vodonepropusna podloga, na terenu sa strmim flišnim obroncima i devastiranim biljnim prekrivačem, uslovlili su intenzivno oticanje površinske vode i spiranje materijala do gole podloge,

odnosno eroziju. Na ovakvim terenima razvijen je podtip erodirani eutrični kambisol. Čovek je i na flišu, terasiranjem (krčenjem kamena, čišćenjem, uzidivanjem u kamene podzide i nanošenjem zemlje), stvorio poseban podtip antropogenog eutričnog kambisola.

Područje Tivatskog polja karakteriše aluvijalno-deluvijalno zemljište, koje je heterogenog sastava bez izražene slojevitosti, jer usled kratkog puta vodenih tokova materijal nije mogao biti sortiran. Aluvijalno-deluvijalna zemljišta sadrže manje – više čestice skeleta koji su u stvari zaobljeni i poluzaobljeni odlomci stijena. Nastalo na flišnim sedimentima, zemljište Tivatskog polja je glinovito i teškog mehaničkog sastava sa malo skeleta i slabo vodopropusno. Na najnižim položajima usljed visokog uticaja podzemnih voda, dolazi do postepenog oglejavanja. Aluvijalno-deluvijalna odlikuje velika plodnost, uz obavezne mjere navodnjavanja i odvodnjavanja.

Na Luštici je zastupljena crvenica (*terra rossa*), koja je karakteristični i klima zonalni tip zemljišta na jedrim krečnjacima pod uticajem tople klime. Pojavljuje se u više podtipova i prelaznih stadijuma (posmeđena, erodirana, pretaložena, stjenovita, itd.), zavisno od mjesta nalaženja, nadmorske visine, čistoće krečnjaka i drugih uslova. Plitke crvenice su uglavnom sa velikim procentom stjenovitosti površine i obrasle su šikarom, makijom ili oskudnim pašnjacima, dok dublje crvenice predstavljaju dragoceno poljoprivredno zemljište.

2.2.6. BILJNE ZAJEDNICE

Posledica vertikalne razuđenosti područja i klimatske diferenciranosti od mediteranskih do planinskih uslova uslovljava pojavu različitih biljnih zajednica .

Šume na teritoriji lovišta „Tivat“, pripadaju u fitogeografskom pogledu u šumske zajednice Mediteranske regije.

Na ovim prostorima ljudi žive od srednjeg veka, naročito je došlo do razvoja brodogranje i trgovine sa obzirom na blizinu mora. Posljedice tako dugotrajne ljudske delatnosti jasno su vidljive i na vegetaciji. Šume su vekovima krčene kako bi se dobile oranice, pašnjaci, livade, prostor za sela i gradove, material za građu. Zbog toga je šumska vegetacija opstala na vrlo malim površinama i najčešće nema znatan udeo u ukupnoj vegetaciji. Znatno su češće **makije** (guste i niske šume panjače), **garizi** (proređene svetle šikare), **kamenjari** i kamenjarski pašnjaci, te male rascepkane obradive površine.

Proces kojim šumska vegetacija prelazi u razne degradacijske tipove vegetacije (makiju, garige, kamenjare) delovanjem čoveka naziva se regresivna sukcesija.

Šumske zajednice

Šume alepskog bora

Šume alepskog bora nalaze se u primorju, u priobalnom pojasu. Alepski bor je pionirska vrsta drveta koja može rasti u tlu sa vrlo malo vode i dubokim svega nekoliko centimetara. Njegove semenke su vrlo lagane, imaju krilca te se vrlo lako raznose vjetrom. Na taj način alepski bor može lako zaposjedati otvorene prostore. Područja na kojima raste često nalikuju na gole kamenite pustinje. Male količine tla skupljaju se u pukotinama stijena i ispod kamenite površine i one su dovoljne da omoguće razvoj alepskog bora.

Uz alepski bor u sastojinama mogu rasti i divlja maslina (*Olea oleaster*), rogač (*Ceratonia siliqua*), tršlja (*Pistacia lentiscus*), mirta (*Myrtus communis*), tetivika (*Smilax aspera*), borovica (*Juniperus oxycedrus* i *J. macrocarpa*), sparožina (*Asparagus acutifolius*) i dr.

Šume hrasta crnike

Šuma hrasta crnike je najstabilniji ekosistem Sredozemlja. Biljne vrste koje ga grade dobro su prilagođene na sušne uslove. Imaju čvrsto kožasto lišće, koje je često prevučeno tankom voštanom prevlakom, ima višeslojni epidermis, sitne uvučene stome, često i dlačice koje dodatno usporavaju isparavanje vode. U prirodnom stanju takve šume su vrlo guste, tamne, sa specifičnom mikro-klimom koja je vlažnija i hladnija od mikroklimе otvorenih prostora. Zbog tame uzrokovane gustim sklopom, a koja je trajna budući da je šuma vazda zelena, sloj prizemnog rastinja je vrlo slabo razvijen, proletnica takođe nema.

Ovaj tip šume za razliku od šuma alepskog bora razvija se na dubljim zemljištima, najčešće mediteranskim crvenicama, ali i drugim tipovima tla. Temperature su nešto niže, a količina padalina veća, s nešto povoljnijim rasporedom leti. Životni vek ove šume vrlo je dug i ona značajno utiče na klimu, hidrološke prilike, stvaranje tla i sprečavanje erozije.

Uz hrast crniku ili česminu (*Quercus ilex*) čest je i crni jasen (*Fraxinus ornus*), naročito u severnijem području, zatim zelenika (*Phillyrea latifolia*), smrdljika (*Pistacia terebinthus*), mirta (*Myrtus communis*), planika (*Arbutus unedo*), lovor (*Laurus nobilis*), veliki vrijes (*Erica arborea*), kozokrvine (*Lonicera implexa* i *L. etrusca*) i dr. Zbog male količine svetla u prizemnom sloju u ovim šumama raste srazmerno velik broj vrsta povijuša koje penjanjem uz drveće dolaze do svetla. To su npr. bljušt (*Tamus communis*), tetivika (*Smilax aspera*), zimzelena broć (*Rubia peregrina*), sparožina (*Asparagus acutifolius*). Prisutnost velikog broja povijuša čini ovaj tip šuma teško prohodnim. Ukoliko je sklop drveća proređen može se razviti i prizemni sloj u kojem su najčešće vrste uskolisna veprina (*Ruscus aculeatus*) i primorska ciklama (*Cyclamen repandum*).

Zbog stoletnog utjecaja čovjeka šume hrasta crnike do danas su očuvane na vrlo malim površinama.

Makija

Makija je degradacijski stadijum crnikove šume koji je po postanku panjača tj. razvija se iz panjeva posečenih stabala hrasta crnike. Kako iz pojedinog panja izraste najčešće više izdanaka oni ne dostižu visinu stabala, a sklop je vrlo gust. U makiji nije izražena slojevitost, visoka je do nekoliko metara i u njoj prevladavaju grmoliki oblici crnike, planike, zelenike i drugih vrsta. Zbog gustog sklopa i velikog broja povijuša gotovo je neprohodna. Po sastavu vrsta ne razlikuje se bitno od crnikove šume, no po vrijednosti izgledu i strukturi razlikuje se bitno.

Sledeći degradacijoni stadijum nakon makije je **garig**. Nastaje čestim sečama makije, ispašom i sličnim negativnim uticajima. Garizi su proređene šikare u kojima zbog veće količine svetla rastu druge vrste u odnosu na crnikovu šumu i makiju. Kako je vegetacijski pokrov redak znatno je veća i erozija tla.

Krajnji degradacijski stadijum na području crnikove šume je **kamenjar**.

Šume hrasta medunca i belograbica

Ova šumska zajednica predstavlja klimatogenu zajednicu submediteranske vegetacijske zone. U lovištu je zastupljena na višim terenima iznad šume crnike.

Od drvenastih vrsta najznačajnije su bijeli grab (*Carpinus orientalis*), hrast medunac (*Quercus pubescens*), crni jasen (*Fraxinus ornus*), maklen (*Acer monspessulanum*), cer (*Quercus cerris*). U sloju grmlja česte su vrste grmoliki grašar (*Coronilla emeroides*), rujevina (*Cotinus coggygria*), drača (*Paliurus spina-christi*), pucalina (*Colutea arborescens*), rašeljka (*Prunus mahaleb*), dren (*Cornus mas*), trninja (*Prunus spinosa*), pavitina (*Clematis vitalba*), brestolisna kupina (*Rubus ulmifolia*) i dr.

U zoni ove šumske zajednice pod antropogenim uticajem javljaju se i degradirane forme ove šume koje se mogu završiti i kamenjarima

Šume hrasta medunca i crnog graba

Ova šumska zajednica se nalazi iznad zajednice hrasta medunca i belograbica, kao i predhodna pretrpela je dosta antropogenog uticaja pa je dosta degradirana, često u obliku šikara. Razvija se na krečnjaku i dolomitima.

U sloju drveća najznačajnije vrste su crni grab (*Ostrya carpinifolia*), hrast medunac (*Quercus pubescens*), javor gluhač (*Acer obtusatum*), maklen (*Acer monspessulanum*), crni jasen (*Fraxinus ornus*), jarebika (*Sorbus aria*). U sloju grmlja dolaze i dren (*Cornus mas*), trninja (*Prunus spinosa*), pavitina (*Clematis vitalba*). U sloju niskog rastinja vrlo je značajna vrsta jesenska šašika (*Sesleria autumnalis*), koja poput gustog zelenog tepiha može prekrivati površinu tla u šumi; zatim bljušt (*Tamus communis*), takolisna šparoga (*Asparagus tenuifolius*), sitni šaš (*Carex humilis*), crvena detelina (*Trifolium rubens*) i mnoge druge...

Svakako treba istaći i specifičnu sastojinu kestena u Stolivu, za koju se procenjuje da je autohtona na tom području (u toku je proces njene zaštite).

Na području lovišta podignuto je i više kultura četinara od kojih treba istaći sastojinu crnog bora (*Pinus nigra* var. *dalmatica*), koja je izdvojena u semensku sastojinu.

Livade i pašnjaci

Livade i pašnjaci nastali su krčenjem šuma i njihovom degradacijom, sa jedne strane direktnim krčenjem zarad dobijanja zemljišta za obrađivanje i livada za košenje na boljim i ravnijim terenima, a sa druge degradacionim procesima preko panjača i drugih stadijuma degradiranih šuma do kamenjara, odnosno pašnjaka i na boljim delovima i livada.

U poslednje vreme sa smanjenjem stočnog fonda i sve manjeg broja aktivnog stanovništva u ruralnim područjima dolazi do spontane progresivne sukcesije, odnosno postepeno vraćanje drvenaste vegetacije.

Od endemičnih retkih i proređenih vrsta treba istaći sledeće: *Rhamnus orbiculata*, *Galium procurens*, *Seseli globiferum*, *Petteria ramentacea*, *Moltkea petraea*, *Prunus webbii* ...

U globalu uzeto vegetacija takva kakva je pruža dobre uslove divljači kad su u pitanju skrovište i prehranbena baza.

2.2.7. INFRASTRUKTURA I ANTROPOGENI FAKTORI

Da bi se populacije divljači normalno razvijale, u lovištu je potreban mir, naročito u reproduktivnoj fazi, radi nesmetanog donošenja na svet mladunaca i njihovog odrastanja. Usled stalnog narušavanja mira u lovistu određena divljač se može adaptirati na novo nastale uslove ali nikako ne možemo tako definisano stanje smatrati normalnim staništem za divljač.

Na mir u lovištu mogu uticati različiti faktori: naseljenost stanovništva u posmatranom delu lovista, tip i karakter naselja, vrste i frekvencija komunikacija, industrijska postrojenja, frekvencija kretanja stanovništva i intenzitet odvijanja prometa, navike i obrazovanje stanovništva, veličina poljoprivrednog zemljišta i način gazdovanja, korišćenje mehanizacije, način stočarenja i broj stoke, intenzitet prikupljanja bilja i ostalih nedrvenih šumskih proizvoda, korišćenja šuma, privredne delatnosti (kamenolomi, kopovi...), sezonski pokreti stanovništva (turisti, pastiri...), predatori, a i sam loše organizovan lov i krivolov mogu bespotrebno uznemiravati divljač i naročito što je karakteristično za ovaj kraj, požari koji ne samo da uništavaju stanište nego i direktno ugrožavaju život divljači.

Područje lovišta je ispresecano sa više saobraćajnica i priključnih puteva, uključujući i Aerodrom Tivat. Glavna magistrala vodi od Budve preko Tivta pa obalom mora oko Vrmca. Na glavnu magistralu uključuju se i putevi drugog reda koji vode od naseljenih mesta ili industrijskih objekata.

U lovištu se nalazi grad Tivat i više naselja, neka manje (ruralna područja) ili više (područja oko glavne magistrale) urbanizovana, a neka imaju karakter vikend naselja.

Industrijskih objekata ima u malom broju i to u priobalnom području i u nizinama, dok periferni delovi lovišta imaju značajan mir, što je od velikog značaja za razmnožavanje i miran život divljači.

Vrlo mali deo lovišta je pod poljoprivrednom proizvodnjom i to uglavnom ekstenzivnim načinom obrade, parcele su male, često sa kamenim međama i pojasom žbunja i drvnaste vegetacije, primena poljoprivredne mehanizacije je mala, isto tako i korišćenje pesticida, mamaca i herbicida, naročito što se stanovništvo van većih urbanih mesta uglavnom iseljava i ostaju starije generacije, što sa te strane ne remeti mir u lovištu. Turistička sezona donosi znatno povećanje broja stanovnika ali su oni grupisani u primorskoj zoni i oko magistrala, veći problem svakako predstavljaju požari koji usled karakteristične vegetacije i visokih temperatura uz nepristupačne terene za saniranje, predstavljaju veliku opasnost po čitav biodiverzitet.

Kao glavni problem za ionako malo lovište predstavlja opredjeljenje kako Države tako i Opštine Tivat za valorizaciju područja u turizam. Već izgrađenim objektima i najavom planiranih zakupa područja koja su do sada korišćena za lov dovodi u pitanje opstojnost lovišta.

2.3. PRIKAZ VRSTA I BROJA DIVLJAČI

Brojno stanje divljači se odnosi na vremenski termin od marta 2017. godine. Brojno stanje divljači utvrđeno je na osnovu Pravilnika o sadržini i načinu izrade lovne osnove i učešću zainteresovanih lica u postupku njenog donošenja, odnosno na osnovu procene brojnosti opažanjem i praćenjem tokom cele lovne godine.

Procena broja migratornih vrsta koje bi mogle posetiti lovište „Tivat“ u lovnoj 2017/2018. godini iznet je iskustveno na osnovu prethodnih godina.

2.3.1. GLAVNE VRSTE DIVLJAČI

2.3.1.1. KRUPNA DIVLJAČ

Divlja svinja (*Sus scrofa*) 25 kom

2.3.1.2. SITNA DIVLJAČ

Zec (*Lepus europeus*) 10 kom
Jarebica kamenjarka (*Alectoris greace* meissn.) 20 kom

2.3.2. OSTALE VRSTE DIVLJAČI

2.3.2.1. STALNE VRSTE DIVLJAČI

Jazavac (*Meles meles*) 20 kom
Kuna zlatica (*Martes martes*) 20 kom

Puh veliki (<i>Glis glis</i> L.)	50 kom
Vjeverica (<i>Scirius vulgaris</i>)	100 kom
Lisica (<i>Vulpes vulpes</i>)	50 kom
Šakal (<i>Canis aureus</i>)	100 kom
Sojka (<i>Garrulus glandarius</i>)	200 kom
Siva vrana (<i>Corvus cornix</i>)	100 kom
Gugutka (<i>Streptopelia decocto Friv.</i>)	100 kom
Fulica atra - liska crna – baljoška	100 kom

2.3.2.2. SEZONSKE VRSTE DIVLJAČI

Golub grivnjaš (<i>Columba palumbus</i>)	300 kom
Šljuka šumska (<i>Scolopax rusticola</i>)	500 kom
Grlica (<i>Streptopelia turtur</i>)	50 kom
Prepelica pućpura (<i>Coturnix coturnix</i>)	500 kom
Anas platyrhynchos - patka divlja - gluvara	100 kom
Anas penelope - patka zviždara	80 kom
Anas crecca - patka rža - kržulja	50 kom
Gallinago galinago - šljuka bekasina	30 kom

2.4. OPIS TEHNIČKE OPREMLJENOSTI LOVIŠTA

Opis tehničke opremljenosti lovišta dat je u tabeli broj 2.

Tabela br. 2

Redni broj	Naziv objekta	Jedinica mere		
		ha	M2	Kom
1	Rezervat	130		
2	Poligon za obuku pasa			2
3	Zabrani	380		
4	Hranilišta za sitnu divljač			10
5	Pojilišta			9
6	Prihvatišta za divljač			1
7	Kaljužišta			14
8	Volijera		72	1
9	Objekat za skladištenje hrane			1
10	Kancelariski prostor		18,7	1
11	Motocikl			1
12	Lovačke staze i putevi			50 km

U cilju zaštite divljači u lovištu "Tivat" izdvojen je strogi lovni zabran za sve vrste divljači i prostire se od: Prostor na potezu Bezinska pumpa Ina Tivat, magistralom do kružnog toka za Kotor, putem prema Radovićima (stovarište Drvomont) dalje prema zapadu do mora oko ostrva sv. Marko nazad do obale Kukuljina i naselja Bonići te nazad do bezinske stanice Ina Tivat. Gornji Krašići.

Ovaj zabran će po osnovi trajati tri godine ukoliko se godišnjim planovima ne definiše drugačije zbog uslova u lovištu. Za ostalo vremensko razdoblje trajanja osnovne zabran će se utvrđivati godišnjim planovima gazdovanja u skladu sa situacijom u lovištu.

Tivatska Solila površine 150 ha su proglašena Parkim prirode u kome je zabranjen lov.

Takođe zarad mira i nesmetanog razmnožavanja i odrastanja divljači, utvrđuje se teren za obuku lovačkih pasa – lokaciji-Brdiste, Grabovac

Dalja pozicija terena za obuka pasa definisaće godišnjim planovima gazdovanja a u zavisnosti od potreba. **Obuka pasa se obavlja bez nošenja oružija**. Zabranjen je trening i obuka pasa u periodu od 1. marta do 30. juna tekuće godine (po zakonu o lovu član 59). Obuka pasa se može vršiti lovnim danima i državnim praznicima uz predhodno odobrenje Predsednika udruženja i sa pratnjom lovočuvara lovačkog udruženja „Tivat“.

Pojilišta predstavljaju prirodne vodotokove, izvore, depresije gde se zadržava voda, najčešće na nepropusnom zemljištu, jedan deo pojilišta je aktivan tokom cele godine.

Kaljužista predstavljaju prirodne objekte koje koriste svinje za kaljužanje, a predstavljaju, najčešće mikro depresije gde se zadržava voda, a pošto se nalaze na nepropusnom zemljištu, aktivna su posle svake jače kiše.

Hranilišta su u suštini, odabrane lokacije u skladu sa prirodnim odlikama, ocedne zaravni, zaklonjeni delovi ponegde zaštićeni od kiše priručnim sredstvima (grane, daske).

Lovačko udruženje „Tivat“ poseduje inkubator za izvođenje fazanske divljači i prihvatilište za fazansku divljač kapaciteta 100 kom fazanske divljači

Kancelarija lovačke organizacije se nalazi na sledećoj adresi: Luke Tomanovića br. 3, Tivat.

3.0. PODACI O GAZDOVANJU SA DIVLJAČI I LOVIŠTEM

3.1. SMERNICE I MERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ DIVLJAČI I LOVIŠTA

U narednom razdoblju cilj gazdovanja lovištem „Tivat“ je da u što kraćem vremenskom periodu uzgojiti odgovarajući broj zdrave i kvalitetne divljači u skladu s prirodnim mogućnostima staništa i propisima lovne osnovne, a da pri tome moguće štete od divljači budu podnošljive, istovremeno je cilj lovnog gazdovanja očuvanje i zaštita prirodnih resursa i održavanje biološke i ekološke ravnoteže staništa sa naročitim pogledom na divljač kao sastavni element ukupne biocenoze.

Način gazdovanja lovištem definisan je zakonom o lovstvu u kom duhu su sačinjena normativna akta udruženja, pored toga način gazdovanja lovištem diktiraju i karakter lovišta i vrste nastanjene divljači u njemu.

Divljač će se u lovištu štititi redovnom kontrolom te osiguranjem mira, a na posletku i poboljšanjem staništa.

U očuvanju staništa i poboljšanju uslova za uzgoj divljači važno je redovno preduzimanje sledećih mera:

- Čuvanje lovišta putem organizovane lovučuvarske službe, lovučuvara volontera uz saradnju sa pripadnicima MUP-a PJ Tivat;
- Suzbijanje nezakonitog lova;

- Održavanje broja predatora u optimalnom broju;
- Smanjivanje broja divljači odnosno predatora koji čine štetu na podnošljiv broj;
- Uklanjanje pasa i mačaka skitnica;
- Sprovođenje preventivnih, kurativnih, laboratorijsko-dijagnostičkih i drugih higijensko- zdravstvenih mera u lovištu radi zdravstvene zaštite divljači i drugih životinjskih vrsta;
- Spašavanje divljači od elementarnih nepogoda (poplava, požar i dr.);
- Osiguranje mira u lovištu;
- Preduzimanje preventivnih mera prilikom obavljanja poljoprivrednih i drugih radova ili upotrebe hemijskih i drugih sredstava;
- Uređenje i održavanje izvora, zdenaca i pojila te uređenje i osiguranje prirodnih prostora gdje se zadržava voda;
- Osiguranje uslova za opstanak i razmnožavanje ugroženih životinjskih vrsta;
- Provođenje mera propisanih međunarodnim ugovorima o zaštiti migratornih vrsta.
- -Poštovanje zakonom određenih lovnih sezona za sve vrste divljači;
- -Skraćivanje lovnih sezona ili smanjenje lovnih dana ,ako u lovištu nastane smanjenje brojnog stanja neke vrste lovostajem zatičene divljači ispod kritične tačke;
- Druge mere predviđene zakonom i drugim planskim aktima;

Pored toga treba voditi računa o sledećem:

- Kod uređenja lovišta voditi računa da je divljači osigurana raznovrsna hrana sa svim potrebnim belančevinama, ugljenohidratima, mastima, vitaminima i mineralima
- Pri osmatranju divljači pažljivo procijeniti starosnu strukturu, trofejnu vrijednost, fizičku i rasplodnu kondiciju
- Vršiti stalnu kontrolu zdravstvenog stanja divljači
- Kod bolesnih jedinki izvršiti pregled (ako je moguće) i provesti terapiju
- Sve lešine potrebno je odmah ukloniti zakapanjem ili slanjem u kafileriju
- Ukoliko se radi o svežoj lešini potrebno ju je poslati na laboratorijske pretrage radi saznanja uzroka uginuća
- Uz zakapanje lešine sprovesti i mjere dezinfekcije alata i okoliša

Da bi sprečili štete od divljači treba sprovesti sledeće mere:

- Ukoliko dodje do šteta od divljači konkretno vezano za divlju svinju treba izvršiti prihranjivanje divljači sa ciljem njenog pomeranja od težišta šteta.
- Održavanje populacije divljači u granicama gazdinskog kapaciteta merama korišćenja
- Održavati kontakte sa stanovništvom u cilju sprečavanja šteta na kulturama (obaveštavati stanovništvo o lovnim danima i aktivnostima lovaca...)

Takođe se planira da se udruženje aktivno uključi u društveni, kulturni i privredni život celokupnog društva i zajednice, sa naročitim osvrtom na zaštitu flore i faune a naročito zaštitu autentičnosti pejzaža. Teži će se razvojem lovnog turizma i turizma zasnovanog na prirodnim bogastvima područija (foto turizam, hiking ture, biciklističke ture, saradnja sa ornitolozima).

Upravo zbog velikog turističkog potencijala, odnosno velikog broja turista koji posete ove područije treba upravo definisati ponudu u vezi sa gore navedenim mogućnostima, čime bi se ostvarili izvesni ekonomski efekti ne samo vezani za lovačko udruženje.

3.1.1. SMJERNICE I MERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ DIVLJE SVINJE

Sistematsko mesto

1. tip organizacije	Hordata	/Chordata/
2. podtip	Kičmenjaci	/Vertebrata/
3. klasa	Sisari	/Mammalia/
4. podklasa	Pravi sisari	/Eutheria/
5. red	Papkari	/Artiodactyla/
6. podred	Nepreživari	/Nonruminantia/
7. familija	Svinje	/Suidae/
8. rod	Divlje svinje	/Sus/
9. vrsta	Divlja svinja	/Sus scrofa L./

Spada u krupnu divljač , a još je nazivamo i crnom divljači . Naučna sistematika deli familiju svinja u dve grupe :

- 1 . svinje starog sveta sa 5 rodova (*Sus*, *Potamochoerus*, *Phacochoerus*, *Hylochoerus* i *Babyrousa*) i 8 vrsta;
- 2 . svinje novog sveta (pekari) sa 1 rodom (*Tayassu*) i 2 vrste;

Od divlje svinje su u prošlosti nastale domaće svinje i indijske , malajske i stražnjeazijske.

Divlja svinja se prema stručnoj nomenklaturi /T.Haltenroth, NJ.Trense, 1956./ deli na sedam podvrsta :

1. Srednjeevropska d.svinja	<i>Sus scrofa scrofa</i>	(Linne, 1758)
2. Iberska divlja svinja	<i>Sus scrofa castilianus</i>	(Thomas, 1912)

3.	Sardinijska d. Svinja	<i>Sus scrofa meridionalis</i>	(Forsyth, Major, 1882)
4.	Italijanska d. Svinja	<i>Sus scrofa majori</i>	(De Beaux, Festa, 1882)
5.	Poljska divlja svinja	<i>Sus scrofa falzfeini</i>	(Matschie, 1912)
6.	Balkanska d. Svinja	<i>Sus scrofa reiseri</i>	(Bolkay, 1925)
7.	Jugoistočna d. Svinja	<i>Sus scrofa attila</i>	(Thomas, 1912)

Do početka dvadesetog veka divlja je svinja bila rasprostranjena po celoj Evropi, ali je zbog šteta učinjenih u poljoprivredi (gaženje i uništavanje kukuruza i dr.) i šumarstvu njezin broj je prilično smanjen. Danas živi po šumama Balkana, Karpata, do Alpa, u Aziji sve do Himalaja, u severnoj Africi (svi kontinenti osim Australije). Najjači prirodni ograničavajući faktor rasprostranjenja divlje svinje ka severu je klima, pre svega niske temperature - 20 do - 30 ° C i visina snežnog pokrivača od 30 do 50 cm (Heptner, 1961.).

Mužjaka divlje svinje nazivamo vepar, ženku krmača, mladi su prasadi ili praščići, a prase od godinu do dve godine je nazime.

Svinja je svaštojed, te jede od bilja sve šumske plodove: žir, bukvicu, lešnike, kestenje, gljive, jagode, divlje kruške i jabuke, te hranu životinjskog porekla: gliste, insekte, puževe, larve, glodare, strvinu stoke i divljači, uključujući čak i lešine svojih saplemenika. U šumskim staništima ima važnu biocenotsku ulogu u prehrambenom lancu kao uništavatelj insekata i glodara.

Društvene su životinje, ali tek izuzetno osnivaju velika krda. Do parenja je uvijek nekoliko krmača i slabijih veprova u krdu, a krupni stari primjerci žive sami. Danju tiho leže u logu kojeg su same iskopale i obložile suvom travom, lišćem ili mahovinom. Uveče počinju rovatiti zemlju u šumi ili na livadi, a kasnije noću izlaze na polja, valjaju se i puno jedu i obično naprave iza sebe pustoš na poljoprivrednim kulturama: kukuruzu, žitu, zobi, krompiru, repi...

To su noćne životinje, lako se kreću, hodaju brzo, trče hitro, a trk se sastoji od niza neobičnih skokova, od kojih svaki prati izražajno roktanje. Dobri su plivači i na veće udaljenosti (postoje priče lovaca da su pojedini primerci preplivavali zaliv kod Veriga). Oprezne su i bojažljive, pa redovito beže pred svakom opasnošću. Visoka je oko 100 cm, dugačka je od 1,5 – 2m, od čega je rep od 25 – 40 cm, teška je od 150 do 200 kg, a stari veprovi iznimno i do 300 kg, što naravno zavisi o genetskom naslijeđu, o godišnjem dobu i staništu na kojem živi (u močvarnim područjima su teži primerci nego na suvim staništima). Boja dlake je tamno-siva, leti nešto svetlija, dok zimi prelazi skoro u crnu.

Celo telo je zbijeno i čvrsto, malo više u prednjem delu, sa dugačkom i šiljatom njuškom i kratkim nogama. Uši su dosta dugačke, podignute u vis i obrasle dlakom. Oči su dosta sitne i zaštićene dugim trepavicama.

Divlja svinja se pari (bukari) u novembru pa sve do sredine decembra, krmača nosi 16 – 17 nedelja i oprasi do desetak prasadi.

Prasići su žućkasto-kestanjaste boje sa dve uzdužne tamne pruge na obe strane tela. Ove pruge se izgube tokom rasta do jeseni.

Smernice i mere za očuvanje i razvoj divljači date su na obrazcu br. 3 a u tabeli br. 3.

Tabela br. 3

Obrazac broj 3 Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj divljači za lovnu 2017 / 2018 godinu	
Vrsta divljači	Divlja svinja
Namena lovišta	Uzgoj divljih svinja
Cilj lovnog gazdovanja	Uzgoj zdrave populacije divlje svinje
Metod (način) uzgoja	Uzgoj divljači u prirodnoj sredini otvorenih lovišta
Omjer polova (M : Ž)	1:1
Gazdinska starost (samo za krupnu divljač)	6
Dobna struktura (samo za krupnu divljač)	Mladunad 40 % Pomlatka 20% Mladih 16% Srednjih 12% Zrelih 12 %
	Mladunčad 40% Pomlatka 20% Mladih 16% Srednjih 12% Zrelih 12%
Tip lovišta	mediteransko
Lovnoproduktivna površina	1.553
Bonitetni razred	II
Broj divljači po jedinici površine na 100 ha	2,5
Matični fond	38
Koeficijent prirasta	2.0 po zenki starost 2 I više godina
Prirast	22
Gazdinski kapacitet (matični fond + prirast)	38 +22=60

3.1.1.1. CILJ GAZDOVANJA

Gazdovanje treba biti usmereno prvenstveno na očuvanje postojeće populacije i podizanje brojnosti do matičnog fonda te uspostave normalne starosne i polne strukture.

Cilj je normalno brojno stanje i zdrava populacija (sa telesno srednje razvijenim jedinkama i trofejima srednje do visoke trofejne vrednosti). Brojnost mora biti takva da se očuva biološka i ekološka ravnoteža prirodnog staništa a da populacija bude otporna na bolesti i negativne klimatske uticaje.

Ova divljač će se uzgajati u odnosu polova 1:1, gazdinska starost divljači je 6 godina.

Od ukupne populacije nastojati će se postići sledeće učešće u starosnim razredima (tabela br. 4):

Tabela br. 4

I		II		III		st.klasa
1	2	3	4	5	6	Godina
40	20	16	12	8	4	%

Ovakva starosna struktura omogućava pravilan razvoj populacije i daje joj stabilnost i vitalnost, ovakvom strukturom postizemo pravilno prirašćivanje iz starosnih razreda koju svakako obezbeđujemo pravilnim gazdovanjem.

3.1.1.2. BONITIRANJE LOVIŠTA ZA DIVLJU SVINJU

Bonitiranjem lovišta smatra se utvrđivanje kvaliteta staništa u odnosu na životne zahteve za pojedine vrste divljači (prema članu 14 pravilnika o sadržini i načinu izrade lovne osnove i učešću zainteresovanih lica u postupku njenog donošenja).

Prilikom bonitiranja lovišta za korišćene su smernice „Stručne podloge za bonitiranje i utvrđivanje lovnoprirodnih površina u lovištima republike Hrvatske“, uzimajući sličnost u staništima mediteranskog područja, lovište se po stručnoj podlozi za bonitiranje svrstava u mediteranski tip lovišta.

Pa smo stoga odredili bonitet na osnovu ocene osnovnih faktora:

1. Hrana i voda;
2. Vegetacija u lovištu ;
3. Mir u lovištu ;
4. Kvalitet tla ;
5. Opšta pogodnost lovišta ;

Osnovni faktori se ocenjuju opisno (odličan, dobar i zadovoljava) i na osnovu opisa osnovnih faktora određujemo bonitete uzimajući u obzir specifično stanje staništa koje vlada u ovom lovištu (mediteranska klima, žarka leta, blage zime sa temperaturom uglavnom iznad nule bez snega, velika količina padavina u toku zime, proleća i kasne jeseni, specifične biljne zajednice tipa makije i uglavnom degradirane šume biljnih zajednica hrastova sa belograbićem i crnim jasenom,...) i na osnovu ovih karakteristika i topografskih odlika određeni su boniteti koristeći opise date u uputstvima iz „Stručne podloge za bonitiranje i utvrđivanje lovnoprirodnih površina u lovištima republike Hrvatske“ .

Redni broj	Osnovni faktori bonitiranja	Ocena
1.	Hrana i voda	17
2.	Vegetacija u lovištu	15
3.	Mir u lovištu	12
4.	Kvalitet tla	14
5.	opšta pogodnost lovišta	10
	ukupno poena	68

Lovno-produktivne površine (LPP) nekog lovišta su delovi lovišta na kojima divljač ima prirodne uslove za opstanak i razmnožavanje, a na kojima je lovnom gazdovanjem uzgajamo, zaštićujemo i koristimo. Na osnovu poznavanja bioloških i životnih karakteristika životinja i detaljnim obalaskom terena utvrđene su i definisane lovno-produktivne površine.

Prema broju poena koristeći tabelu za utvrđivanje bonitetnog razreda došli smo do zaključka da lovnoproduktivna površina za divlju svinju pripada II bonitetu (Tabela br. 5).

Tabela br. 5

Vrsta divljači	Raspored bodova po bonitetnim razredima			
	I	II	III	IV
Divlja svinja	Preko 75	61-75	51-60	40-50

Tako da smo dobili tri lovno produktivne-površine sa različitim bonitetima.

Mediteranski tip lovišta, površina 1.553 ha, II bonitetni razred

Na osnovu smernica datih u „Stručne podloge za bonitiranje i utvrđivanje lovnoprirodnih površina“ odredili smo broj divljači po jedinici lovno-produktivne površine a na osnovu boniteta delova lovišta.

Broj divljači po jedinici lovno-produktivne površine:

- Broj na 100 ha LPP mediteranskog tipa – 2,5 grla u matičnom fondu

Koeficient prirasta je 2 praseta po ženki starost dve i više godina.

Matični fond:

Matični fond divlje svinje u lovištu se izračunava kao proizvod broja divljači na 100 ha i površine lovno produktivne površine za divlju svinju podeljen sa 100.

$$1.553 \text{ ha} / 100 \times 2,5 = 38$$

Površinu određene lovnoproduktivne površine za svinju, podelimo sa 100 i pomnoziti sa brojem mladunčadi po što ukupno daje optimalni (matični) fond od 38 jedinki.

Prirast:

Prirast će se obračunati sa koeficijentom od 2 po ženki starijoj od 2 godine i iznosi **22** grla.

Gazdinski kapacitet lovišta:

Gazdinski kapacitet lovišta je bonitiranjem utvrđen najveći mogući broj divljači u lovištu, a koje ne ugrožava gazdinsko stanje.

Tako će se izračunati gazdinski kapacitet lovišta kao matični fond uvećan za godišnji prirast i iznosi **60** grla.

Matični fond	1553ha/100 x 2,5	38
Godišnji prirast	koif. prir. 2 x 11grla	22
Gazdinski kapacitet lovišta	M.F. + prirast	60

3.1.1.3. BROJNOST DIVLJAČI

Broj divljih svinja utvrđen je opažanjem, praćenjem i brojanjem tokom proleća 2017. godine (u čemu su učestvovali lovci i lovočuvar).

Utvrđeno brojno stanje predstavlja osnovu za dalje razvijanje populacije i za izradu smernica i mera za očuvanje i razvoj ove divljači.

U lovištu se nalazi 25 jedinki.

3.1.1.4. RAZVOJ FONDA DIVLJAČI

Brojnost divljači i razvoj fonda za divlju svinju za period od 2017 -2027.god. dat je na obrascu br. 4 i u tabelama od br. 6 do br. 15.

Tabela br. 6

Razvoj matičnog fonda divlje svinje za lovnu 2017/2018 godinu															
		Polna i starosna struktura										Ukupno		Ukupno	
		mladunčad		podmladak		mlada		srednja		zrela					
		m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž		
Grla															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Matični fond	Planirani			6	6	3	3	2	2	1	1	12	12	24	
Ispustanje divljači	Planirani														
	Ostvareno														
Rasplodni fond	Planirani					3	3	2	2	1	1	6	6	12	
	Ostvareno														
Prirast	Planirani	6	6											32	
	Ostvareno														
Fond pred lov	Planirani	6	6	6	6	3	3	3	3	1	1	19	19	38	
	Ostvareno														
Lov	Planirani	Prirodno uzgojena divljač	Lov (prema osnovi)	3	3	1	1	1	1				2	2	10
		Lov (prema stvarnom stanju)													
	Ispustena divljač	Lov													
		Otpad													
	Ostvareni	Prirodno uzgojena divljač	Lov												
			Otpad												
		Ispustena divljač	Lov												
			Otpad												
	Ukupno														
	%izvršenja														
Orazloženje															
Fond nakon lova - prelaz	Planirani	3	3	5	5	2	2	3	3	1	1	14	14	28	
	Ostvareno														
Prelaz	Planirani			3	3	5	5	4	4	2	2	14	14	28	
	Ostvareno														

Tabela br. 7

Razvoj matičnog fonda divlje svinje za lovnu 2018/2019 godinu																	
		Polna i starosna struktura										Ukupno		Ukupno			
		mladunčad		podmladak		mlada		srednja		zrela							
		m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	Grla			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
Matični fond	Planirani			3	3	5	5	4	4	2	2	14	14	28			
	Ostvareno																
Ispustanje divljači	Planirani																
	Ostvareno																
Rasplodni fond	Planirani					5	5	4	4	2	2	11	11	22			
	Ostvareno																
Prirast	Planirani	11	11														
	Ostvareno																
Fond pred lov	Planirani	11	11	3	3	5	5	4	4	2	2	25	25	50			
	Ostvareno																
Lov	Planirani	Prirodno uzgojena divljač	Lov (prema osnovi)	3	3			2	2	1	1			5	5	10	
			Lov (prema stvarnom stanju)														
		Ispustena divljač	Lov														
			Otpad														
	Ostvareni	Prirodno uzgojena divljač	Lov														
			Otpad														
		Ispustena divljač	Lov														
			Otpad														
	Ukupno																
	%izvršenja																
Fond nakon lova - prelaz	Planirani	8	8	3	3	3	3	3	3	2	2	19	19	38			
	Ostvareno																
Prelaz	Planirani			8	8	3	3	5	5	3	3	19	19	38			
	Ostvareno																

Tabela br. 8

Razvoj matičnog fonda divlje svinje za lovnu 2019/2020 godinu																	
		Polna i starosna struktura										Ukupno		Ukupno			
		mladunčad		podmladak		mlada		srednja		zrela							
		m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	Grla			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
Matični fond	Planirani			8	8	3	3	5	5	3	3	19	19	38			
	Ostvareno																
Ispustanje divljači	Planirani																
	Ostvareno																
Rasplodni fond	Planirani					3	3	5	5	3	3	11	11	22			
	Ostvareno																
Prirast	Planirani	11	11														
	Ostvareno																
Fond pred lov	Planirani	11	11	8	8	3	3	5	5	3	3	30	30	60			
	Ostvareno																
Lov	Planirani	Prirodno uzgojena divljač	Lov (prema osnovi)	3	3	3	3			3	3	2	2	11	11	22	
			Lov (prema stvarnom stanju)														
		Ispustena divljač	Lov														
			Otpad														
	Ostvareni	Prirodno uzgojena divljač	Lov														
			Otpad														
		Ispustena divljač	Lov														
			Otpad														
	Ukupno																
	%izvršenja																
Fond nakon lova - prelaz	Planirani	8	8	5	5	3	3	2	2	1	1	19	19	38			
	Ostvareno																
Prelaz	Planirani			8	8	5	5	4	4	2	2	19	19	38			
	Ostvareno																

Tabela br. 9

Razvoj matičnog fonda divlje svinje za lovnu 2020/2021 godinu																	
		Polna i starosna struktura										Ukupno		Ukupno			
		mladunčad		podmladak		mlada		srednja		zrela							
		m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž				
Grla																	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
Matični fond	Planirani			8	8	5	5	4	4	2	2	19	19	38			
	Ostvareno																
Ispustanje divljači	Planirani																
	Ostvareno																
Rasplodni fond	Planirani					5	5	4	4	2	2	11	11	22			
	Ostvareno																
Prirast	Planirani	11	11														
	Ostvareno																
Fond pred lov	Planirani	11	11	8	8	5	5	4	4	2	2	30	30	60			
	Ostvareno																
Lov	Planirani	Prirodno uzgojena divljač	Lov (prema osnovi)	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1	11	11	22	
			Lov (prema stvarnom stanju)														
		Ispustena divljač	Lov														
			Otpad														
	Ostvareni	Prirodno uzgojena divljač	Lov														
			Otpad														
		Ispustena divljač	Lov														
			Otpad														
	Ukupno																
	%izvršenja																
Fond nakon lova - prelaz	Planirani	8	8	5	5	3	3	2	2	1	1	19	19	38			
	Ostvareno																
Prelaz	Planirani			8	8	5	5	4	4	2	2	19	19	38			
	Ostvareno																

Tabela br. 10

Razvoj matičnog fonda divlje svinje za lovnu 2021/2022 godinu																
		Polna i starosna struktura										Ukupno		Ukupno		
		mladunčad		podmladak		mlada		srednja		zrela						
		m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž			
Grla																
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
Matični fond	Planirani			8	8	5	5	4	4	2	2	19	19	38		
	Ostvareno															
Ispustanje divljači	Planirani															
	Ostvareno															
Rasplodni fond	Planirani					5	5	4	4	2	2	11	11	22		
	Ostvareno															
Prirast	Planirani	11	11													
	Ostvareno															
Fond pred lov	Planirani	11	11	8	8	5	5	4	4	2	2	30	30	60		
	Ostvareno															
Lov	Planirani	Prirodno uzgojena divljač	Lov (prema osnovi)	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1	11	11	22
			Lov (prema stvarnom stanju)													
		Ispustena divljač	Lov													
			Otpad													
	Ostvareni	Prirodno uzgojena divljač	Lov													
			Otpad													
		Ispustena divljač	Lov													
			Otpad													
	Ukupno															
	%izvršenja															
Fond nakon lova - prelaz	Planirani	8	8	5	5	3	3	2	2	1	1	19	19	38		
	Ostvareno															
Prelaz	Planirani			8	8	5	5	4	4	2	2	19	19	38		
	Ostvareno															

Tabela br. 11

Razvoj matičnog fonda divlje svinje za lovnu 2022/2023 godinu																
		Polna i starosna struktura										Ukupno		Ukupno		
		mladunčad		podmladak		mlada		srednja		zrela						
		m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	
Grla																
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
Matični fond	Planirani			8	8	5	5	4	4	2	2	19	19	38		
	Ostvareno															
Ispustanje divljači	Planirani															
	Ostvareno															
Rasplodni fond	Planirani					5	5	4	4	2	2	11	11	22		
	Ostvareno															
Prirast	Planirani	11	11													
	Ostvareno															
Fond pred lov	Planirani	11	11	8	8	5	5	4	4	2	2	30	30	60		
	Ostvareno															
Lov	Planirani	Prirodno uzgojena divljač	Lov (prema osnovi)	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1	11	11	22
			Lov (prema stvarnom stanju)													
		Ispustena divljač	Lov													
			Otpad													
	Ostvareni	Prirodno uzgojena divljač	Lov													
			Otpad													
		Ispustena divljač	Lov													
			Otpad													
	Ukupno															
	%izvršenja															
Fond nakon lova - prelaz	Planirani	8	8	5	5	3	3	2	2	1	1	19	19	38		
	Ostvareno															
Prelaz	Planirani			8	8	5	5	4	4	2	2	19	19	38		
	Ostvareno															

Tabela br. 12

Razvoj matičnog fonda divlje svinje za lovnu 2023/2024 godinu																
		Polna i starosna struktura										Ukupno		Ukupno		
		mladunčad		podmladak		mlada		srednja		zrela						
		m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	
Grla																
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
Matični fond	Planirani			8	8	5	5	4	4	2	2	19	19	38		
	Ostvareno															
Ispustanje divljači	Planirani															
	Ostvareno															
Rasplodni fond	Planirani					5	5	4	4	2	2	11	11	22		
	Ostvareno															
Prirast	Planirani	11	11													
	Ostvareno															
Fond pred lov	Planirani	11	11	8	8	5	5	4	4	2	2	30	30	60		
	Ostvareno															
Lov	Planirani	Prirodno uzgojena divljač	Lov (prema osnovi)	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1	11	11	22
			Lov (prema stvarnom stanju)													
		Ispustena divljač	Lov													
			Otpad													
	Ostvareni	Prirodno uzgojena divljač	Lov													
			Otpad													
		Ispustena divljač	Lov													
			Otpad													
	Ukupno															
	%izvršenja															
Fond nakon lova - prelaz	Planirani	8	8	5	5	3	3	2	2	1	1	19	19	38		
	Ostvareno															
Prelaz	Planirani			8	8	5	5	4	4	2	2	19	19	38		
	Ostvareno															

Tabela br. 13

Razvoj matičnog fonda divlje svinje za lovnu 2024/2025 godinu																	
		Polna i starosna struktura										Ukupno		Ukupno			
		mladunčad		podmladak		mlada		srednja		zrela							
		m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž		
Grla																	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
Matični fond	Planirani			8	8	5	5	4	4	2	2	19	19	38			
	Ostvareno																
Ispustanje divljači	Planirani																
	Ostvareno																
Rasplodni fond	Planirani					5	5	4	4	2	2	11	11	22			
	Ostvareno																
Prirast	Planirani	11	11														
	Ostvareno																
Fond pred lov	Planirani	11	11	8	8	5	5	4	4	2	2	30	30	60			
	Ostvareno																
Lov	Planirani	Prirodno uzgojena divljač	Lov (prema osnovi)	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1	11	11	22	
			Lov (prema stvarnom stanju)														
		Ispustena divljač	Lov														
			Otpad														
	Ostvareni	Prirodno uzgojena divljač	Lov														
			Otpad														
		Ispustena divljač	Lov														
			Otpad														
	Ukupno																
	%izvršenja																
Fond nakon lova - prelaz	Planirani	8	8	5	5	3	3	2	2	1	1	19	19	38			
	Ostvareno																
Prelaz	Planirani			8	8	5	5	4	4	2	2	19	19	38			
	Ostvareno																

Tabela br. 14

Razvoj matičnog fonda divlje svinje za lovnu 2025/2026 godinu																
		Polna i starosna struktura										Ukupno		Ukupno		
		mladunčad		podmladak		mlada		srednja		zrela						
		m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	
Grla																
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
Matični fond	Planirani			8	8	5	5	4	4	2	2	19	19	38		
	Ostvareno															
Ispustanje divljači	Planirani															
	Ostvareno															
Rasplodni fond	Planirani					5	5	4	4	2	2	11	11	22		
	Ostvareno															
Prirast	Planirani	11	11													
	Ostvareno															
Fond pred lov	Planirani	11	11	8	8	5	5	4	4	2	2	30	30	60		
	Ostvareno															
Lov	Planirani	Prirodno uzgojena divljač	Lov (prema osnovi)	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1	11	11	22
			Lov (prema stvarnom stanju)													
		Ispustena divljač	Lov													
			Otpad													
	Ostvareni	Prirodno uzgojena divljač	Lov													
			Otpad													
		Ispustena divljač	Lov													
			Otpad													
	Ukupno															
	%izvršenja															
Fond nakon lova - prelaz	Planirani	8	8	5	5	3	3	2	2	1	1	19	19	38		
	Ostvareno															
Prelaz	Planirani			8	8	5	5	4	4	2	2	19	19	38		
	Ostvareno															

Tabela br. 15

Razvoj matičnog fonda divlje svinje za lovnu 2026/2027 godinu																
		Polna i starosna struktura										Ukupno		Ukupno		
		mladunčad		podmladak		mlada		srednja		zrela						
		m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	
Grla																
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
Matični fond	Planirani			8	8	5	5	4	4	2	2	19	19	38		
	Ostvareno															
Ispustanje divljači	Planirani															
	Ostvareno															
Rasplodni fond	Planirani					5	5	4	4	2	2	11	11	22		
	Ostvareno															
Prirast	Planirani	11	11													
	Ostvareno															
Fond pred lov	Planirani	11	11	8	8	5	5	4	4	2	2	30	30	60		
	Ostvareno															
Lov	Planirani	Prirodno uzgojena divljač	Lov (prema osnovi)	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1	11	11	22
			Lov (prema stvarnom stanju)													
		Ispustena divljač	Lov													
			Otpad													
	Ostvareni	Prirodno uzgojena divljač	Lov													
			Otpad													
		Ispustena divljač	Lov													
			Otpad													
	Ukupno															
	%izvršenja															
Fond nakon lova - prelaz	Planirani	8	8	5	5	3	3	2	2	1	1	19	19	38		
	Ostvareno															
Prelaz	Planirani			8	8	5	5	4	4	2	2	19	19	38		
	Ostvareno															

3.1.1.5. PRIHRANA I PREHRANA DIVLJAČI

Sa obzirom na uslove koje vladaju u lovišta za divljač, uključujući tu mediteransku klimu i biljne zajednice za nju karakteristične i blage zime skoro bez snežnog pokrivača, prihrana divljači nije potrebna ili je u izuzetnim slučajevima treba sprovoditi u tačno definisanim količinama i uslovima (ukoliko dolazi do pričinjavanja šteta na poljoprivrednim kulturama od strane divlje svinje potrebno je izvršiti prihranu, iznošenjem hrane na tačno određena mesta sa ciljem pomeranja divljači sa težišta mesta pričinjavanja šteta).

Pošto će se prihrana divlje svinje obavljati tek ukoliko se ukaže direktna potreba za tim, to ona nije prikazana u tabelarnom prikazu „prihrane i prehrane divljači“, već će se ona prikazivati u godišnjim planovima ukoliko se ukaze potreba za tim.

3.1.1.6. MJERE UREDJENJA LOVIŠTA

Usled prirodnih karakteristika lovišta i smanjene poljoprivredne proizvodnje, što smo već predočili nije potrebno prihranjivati svinjsku divljač pa samim tim ni praviti hranilišta, osim u ranije navedenom slučaju što će biti definisano u godišnjim planovima gazdovanja.

Sama hranilišta za svinjsku divljač nisu previše zahtevna, više pažnje treba posvetiti odabiru lokacije i kontinuitetu prihrane.

Lokacija za hranilište treba da bude uvučena u lovište sa ciljem pomeranja i zadržavanja populacije van poljoprivrednih površina a sa druge strane i dosta blizu puta zbog lakšeg dopremanja hrane. Intenzitet prihrane treba da bude konstantan u periodu kad su aktuelne štete na poljoprivrednim kulturama sa ciljem da se tim kontinuitetom zadrži populacija svinja van osetljivih poljoprivrednih zona.

Hranilišta za sočnu hranu i silažu su pretežno improvizovani objekti, nadkriveni, zbog zaštite od atmosferskih padavina ili modifikovani prirodni objekti, uvale ili useci sa zaštitom od kiše.

Isto tako su interesantni tipovi hranilišta u obliku izbušenog metalnog bureta ili traktorske gume, koji divljač dugo zadržavaju na hranilištu zbog svoje konstrukcije.

Potrebno je redovno održavati higijenu na hranilištima i povremeno vršiti dezinfekciju i uklanjanje ustajale i pokvarene hrane da ne bi postala izvor zaraze za ljude, domaće životinje i divljač.

Pojilišta su osim prirodnih, stalnih i povremenih vodotokova, i veštački stvorena kopanjem udubljenja na nepropusnim zemljištima.

3.1.1.7. MJERE ZAŠTITE DIVLJAČI

Mjere zaštite divljači primenjivaće se u zavisnosti od vrste štete pričinjene na divljači i od uzročnika koji tu štetu prouzrokuje.

Čuvanje lovišta i suzbijanje nezakonitog lova – za čuvanje lovišta odgovorna je lovočuvarska služba, u lovištu „Tivat“ sastoji se od jednog lovočuvara profesionalca, isto tako su odgovorni i svi lovci vezani lovačkim kodeksom i opštim moralnim normativima. Za smanjenje i suzbijanje nezakonitog lova potrebno je organizacija lovočuvarske službe i pokretanje određenih postupaka za izricanje kaznenih mera i naplate štete. Neophodno je stalno prisustvo lovočuvara i stručne službe u lovištu sa ciljem sprečavanja lovokrade a zbog sigurnosti i stalne ili povremene asistencije policiskih organa iz Tivta.

Smanjenje broja predatora – od predatora koja mogu ugroziti divlju svinju u lovištu povremeno i u prolazu se nalazi vuk, ali štete od vuka su male.

Isto tako zbog obezbeđivanja mira u lovištu treba svakako ukloniti sve pse i mačke lutilice iz lovišta.

Sprovođenje preventivnih mjera u lovištu radi zaštite divljači i drugih životinjskih vrsta – svaku divljač sumnjivog ponašanja i izgleda potrebno je bez odlaganja odstreliti i uzorke poslati nadležnoj veterinarskoj ustanovi isto tako treba proslediti i uzorke pronađenih uginulih životinja radi utvrđivanja uzroka smrti. U toku lova na svinje od svake ulovljene svinje treba uzeti uzorak i pregledati. Od zaraznih i parazitnih bolesti naročitu pažnju treba obratiti na: trihinelozu, ehinokokozu, trakavičavost, svinjska kuga, slinavka i šap, besnilo. Gubici na magistalnim putevima u predhodnom periodu su dosta mali i beznačajni, na kritičnim mestima po potrebi treba postaviti znakove „Divljač na putu“.

Spašavanje divljači od elementarnih nepogoda – snežni pokrivač u lovištu predstavlja retkost i kratko se zadržava na tlu, pa stoga ne predstavlja nikakvu opasnost po divljač, što se tiče poplava, povremeno u periodu kišnih meseci u nižim delovima lovišta dolazi do podizanja nivoa vode i delimičnog potapanja terena a u višim do formiranja povremenih i bujičnih tokova ali sa obzirom na teren i nizak intenzitet ne predstavlja rizik za divljač, veći problem predstavlja nestašica vode u žarkim letnjim mesecima, što se rešava održavanjem postojećih prirodnih i veštačkih pojila i pravljenje novih. Najveći problem sa obzirom na tip vegetacije i klimu, predstavljaju požari, mjere koje treba preduzeti su pre svega preventivne prirode, jer kad do požara dođe zbog nepristupačnosti terena i vegetacije vrlo je teško iskontrolisati požar. Potrebno je po svaku cenu sprečiti loženje otvorene vatre u lovištu naročito u toku letnjih meseci.

Obezbeđivanje mira u lovištu – uznemiravanje divljači vrši se na različite načine i u sadašnjem društvu predstavlja neminovnost (prometni putevi, turisti, izleti...), ali moraju se preduzeti mere da se dovede na što manju moguću meru. Potrebno je putem lovočuvarske službe organizovati stalne obilazke lovišta i sprečavati nepotrebno remećenje mira (sprečavanjem lova van lovne sezone (krivolov), sprečavanje puštanja kerova u lovište van zvaničnih lovova, ...)

Preventivne mjere u dogovoru sa poljoprivrednicima i stočarima – ove mjere se odnose na poslove u poljoprivredi pri upotrebi mehanizacije i hemiskih sredstava, i na obostranu ažurnost prilikom pojave bolesti pitomih i divljih životinja (svinjska kuga, slinavka, šap, trihineleza...)

Ostale mjere – Lovačko udruženje „Tivat“ preduzimaće i ostale mjere u cilju zaštite divljači u lovištu, u skladu sa zakonom.

3.1.1.8. MJERE SPREČAVANJA ŠTETE OD DIVLJAČI

Divlja svinja može pričiniti znatne štete u poljoprivredi, za vreme zrenja žitarica, u baštama, voćnjacima i vinogradima. Usled dobrog prirodnog fonda hrane i depopulacije ruralnih sredina a samim tim i prestanka obrađivanja njiva naročito u perifernim delovima lovišta štete su relativno male.

Mjere za sprečavanje štete od divljači sprovodiće se u skladu sa pravilnikom o merama za sprečavanje štete i načinu i postupku za ostvarivanje naknade štete od divljači („Sl. List CG“ br. 70/09).

3.1.1.9. NAČIN LOVA DIVLJE SVINJE

Divlje svinje se love na nekoliko načina:

- Čekanjem – čekanje se vrši na tačno odabranim lokacijama koje se nalaze na tranzitu divljači ili na mestu zadržavanja, bilo zbog hrane ili vode, obavlja se u toku noći za vreme mesečine, sutona ili zore, kad je divljač aktivna.
- Prikrađanjem – prikrađanjem lovac ide za tragom divljači, šunjajući se u pravcu suprotnom od pravca kretanja vetra.
- Pogonom - za pogon divlje svinje se koriste posebno obučeni kerovi da ne bi uznemiravali ostalu divljač, lovci se rasporede na karakteristična mesta i u zaklonu čekaju divljač. Lov pogonom je najpopularniji vid lova na divlje svinje.

Na osnovu Pravilnika o vrsti i jačini lovačkog oružija i minimalnom kalibru i jačini metka sa kojim je dozvoljeno loviti krupnu i sitnu divljač („Sl. List CG“ br. 70/09), divlje svinje se love lovačkim oružijem sa užljebljenim cevima minimalnog kalibra 7 mm. Najmanja dozvoljena težina zrna je 8,20 g.

Divlja svinja se može loviti i korišćenjem kugle iz lovačkog naoružanja sa glatkim cevima, sa najvećom dozvoljenom daljinom gađanja od 40 m.

3.1.2. SMJERNICE I MJERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ ZEČIJE DIVLJAČI

Sistematsko mesto :

1. tip organizacije	Hordata	/Chordata/
2. podtip	Kičmenjaci	/Vertebrata/
3. klasa	Sisari	/Mammalia/
4. red	Lagomorfa	/Lagomorpha/

5. familija	Zečevi i kunići	/Leporidae/
6. rod	Zečevi	/Lepus/
7. vrsta	Zec	/L. europaeus Pall./

Ako prvobitno stanovnik ravnica i otvorenih šumskih predela danas naseljava i poljoprivredne površine s pašnjacima i travnjacima. Najčešće se zadržava u nizinskim područjima, ali se pojavljuje i u planinama do 1500 m.

Noćna je životinja koja dan provodi u plitkim udubinama koje kopa na zaklonjenim mestima, u žbunju ili šipražju. Zec retko pije vodu pošto je dobija sa svežom zelenom hranom koja u sebi sadrži puno vode. U izrazito sušnim godinama, kada potrebnu vodu ne može da nađe, u biljnoj hrani, uzima je pijući kao i druga divljač. S obzirom na potrebu vode zec jede razne zelene trave, detelinu, kupus, kelj, repu, mlado zeleno žito, mlade stabljike pasulja i sl. a preko zime glode koru drveća i grmlja.

U vreme razmnožavanja formira veće grupe. Sezona parenja počinje najranije u januaru i u to su vreme aktivni i preko dana. Zečica nosi 40 – 42 dana i okoti 3 – 4 legla godišnje, u leglu bude najčešće od 2 do 4 mladunca ređe do sedam.

I pored velikog prirasta dosta jedinki strada od predatora: šakala, kuna, lisica, psa lotalica, divljih mačaka i ptica grabljivica. Sa obzirom na jaku popularnost zečije divljači pod stalnim je pritiskom krivolovaca, što dodatno ugrožava populaciju.

Smernice i mjere za očuvanje i razvoj zečije divljači dat je na obrazcu br.3 i tabeli br.16

Tabela br. 16

Obrazac broj 3 Smernice i mjere za očuvanje i razvoj divljači za lovnu 2017 / 2018 godinu	
Vrsta divljači	Zec (<i>Lepus europeus</i>)
Namena lovišta	Uzgoj zečije divljači
Cilj lovnog gazdovanja	Uzgoj zdrave zecije divljači i povećanje populacije
Metod (način) uzgoja	Uzgoj divljači u prirodnoj sredini otvorenih lovišta
Omjer polova (M : Ž)	1 : 1
Gazdinska starost (samo za krupnu divljač)	
Dobna struktura (samo za krupnu divljač)	
Lovnoproduktivna površina	1000 ha
Bonitetni razred	III
Broj divljači po jedinici površine	8 / 100 ha
Matični fond	80
Koeficijent prirasta	0.8
Prirast	64
Gazdinski kapacitet (matični fond + prirast)	144

3.1.2.1. CILJ GAZDOVANJA

Gazdovanje treba biti usmereno prvenstveno na očuvanje postojeće populacije i podizanje brojnosti do punog kapaciteta lovišta, jedan od najvećih problema sa gazdovanjem zečijom divljači su svakako krivolov i veliki broj predatora (šakali, lisice, lasice). Sa obzirom na smanjen broj zečije divljači počeo se u prvih par godina desetogodišnjeg razdoblja sa unošenjem zečije divljači u lovište i sa pojačanim oslobađanjem pritiska grabljivica na populaciju zeca.

Divljač će se uzgajati metodom prirodnog uzgoja u otvorenom lovištu, odnos polova je 1 : 1, divljač na osnovu starosne strukture možemo podeliti na mladunčad (od dana koćenja do kraja prve lovne godine) i na odrasle jedinke (od početka druge lovne godine i stariji).

3.1.2.2. BONITIRANJE LOVIŠTA ZA ZEČIJU DIVLJAČ

Lovne površine su svi delovi lovišta na kojima divljač ima prirodne uslove za opstanak i dalje razmnožavanje, a na kojima se gaji, štiti i iskorišćava – lovi.

Računanje lovno-produktivne površine vršeno je iskustveno i na osnovu metodologije opisane u stručnoj publikaciji „Bonitiranje lovišta“ u izdanju Lovačkog saveza Srbije (autori: B. Tomašević, I. Radosavljević i A. Čeranić) a na osnovu stanja zatečenog na terenu.

Tabela br. 17

Vrsta kulture	Ukupna površina u lovištu	Raspoloživa LPP za obračun		Izračunata LPP u lovištu	
		ha	%	ha	%
Šume i šumsko zemljište	3192	3192	100	939	29
Pašnjaci	177	177	100	61	35
Livade					
Oranice					
Ukupno:				1000	

Šume i šumsko zemljište obuhvata <80 i pašnjaci <40% . Ukupna lovno-produktivna površina za zeca iznosi 1000 ha, procenti površina pod raznim kulturama dati su u tabeli br. 17.

Bonitiranjem lovišta smatra se utvrđivanje kvaliteta staništa u odnosu na životne zahteve za pojedine vrste divljači (prema članu 14 pravilnika o sadržini i načinu izrade lovne osnove i učešću zainteresovanih lica u postupku njenog donošenja).

Bonitiranje lovišta izvršeno je na osnovu poznavanje biologije i životnih navika divljači, na osnovu iskustva, te na osnovu naučnih saznanja i publikacija, naročito publikacija “Bonitiranje lovišta” u izdanju lovačkog saveza Srbije, autora B. Tomaševića, L. Radosavljevića i A. Čeranića.

Bonitet lovišta zavisi prvenstveno od tipa lovišta i od ekoloških faktora koji su najvažniji za opstanak i razmnožavanje divljači.

Ekološki faktori koji deluju u nekom lovištu su skup svih biotskih (uticaj žive prirode - flore i faune, uključujući i čoveka) i abiotskih (uticaj ne žive prirode na divljač - nadmorska visina, konfiguracija terena, geološko-pedološki sastav tla, klima i sl.), a to su:

- pedološki sastav tla,
- hrana i voda,
- pokrivenost zemljišta - vegetacija,
- mir u lovištu,

- konfiguracija terena,
- klima i
- opšta pogodnost lovišta

Pedološki sastav tla

Matični supstrat je najznačajniji faktor koji utiče na formiranje zemljišta u ovom lovištu a on se sastoji od mezozojskih i jako karsifikovanih krečnjaka i u priobalnoj zoni kenozojskih (tercijalnih) fliševa. U nižim predelima preovladavaju peskovito ilovasta zemljišta, u višim uglavnom plitka smeđa zemljišta i crvenice. Zemljište utiče na divljač kao osnova za rast vegetacije i kao sredina na kojoj i u kojoj divljač živi i razvija se.

Hrana i voda

Hrane i vode ima dovoljno tokom čitave godine, izuzev u letnjim žarkim mesecima. U zimskom periodu usled nedostatka snega i relativno visokih temperatura divljač relativno lako dolazi do hrane. Karakteristična mediteranska vegetacija predstavlja dobar izvor hrane za zeciju divljač, što narocito dolazi do izražaja u toku zime gde divljač nalazi i dalje zelenu hranu.

Pokrivenost zemljišta – vegetacija

Šume na teritoriji lovišta „Tivat“, pripadaju u fitogeografskom pogledu u šumske zajednice Mediteranske regije.

Počev od obale pa dublje ka kopnu javljaju se sledeće šumske zajednice: šume alepskog bora, šume hrasta crnike, šume hrasta medunca i belograbića i šume hrasta medunca i crnog graba. Sve ove šumske zajednice u očuvanom obliku imaju gustu prizemnu vegetaciju i potpun sklop pa sa te strane ispunjavaju u potpunosti uslove vezane za razvoj divljači.

Na ovim prostorima ljudi žive od srednjeg veka, naročito je došlo do razvoja brodogranje i trgovine sa obzirom na blizinu mora. Posljedice tako dugotrajne ljudske delatnosti jasno su vidljive i na vegetaciji. Šume su vekovima krčene kako bi se dobile oranice, pašnjaci, livade, prostor za sela i gradove, material za građu. Zbog toga je šumska vegetacija opstala na vrlo malim površinama i najčešće nema znatan udeo u ukupnoj vegetaciji. Znatno su češće **makije** (guste i niske šume panjače), **garizi** (proređene svetle šikare), **kamenjari** i kamenjarski pašnjaci, te male rascepkane obradive površine.

Karakteristične biljne zajednice, makije i degradirane šume daju relativno dobar zaklon divljači, na pojedinim mestima sklop je jako prekinut a stene izlaze na površinu, javljaju se gola mesta.

Mir u lovištu

Naselja se uglavnom nalaze oko glavnih saobraćajnica ili uz obalu, u ruralnim sredinama ima sve manje stanovnika što donekle vraća mir u lovište. U toku turističke sezone dolazi do povećanja stanovništva ali je ono skoncentrisano uglavnom oko obale i urbanih mesta. Mir u lovištu remeti i povećan broj predatora u lovištu.

Konfiguracija terena

Teren u lovištu se kreće od uglavno ravnog uz obalu, blago zatalasanog i brdovitog na Vrmcu.

Klima

Klima sa jedne strane blagim zimama i odsustvom snega pogoduje razvoju zečije divljači a dok su sa druge strane žarka leta i nedostatak vode problem.

Opšta pogodnost lovišta

Na osnovu ocene osnovnih faktora opšta pogodnost lovišta je dobra. Osnovni faktori od kojih zavisi bonitet lovišta ocenjuju se na taj način što se svaki od njih, za svaku vrstu divljači, oceni jednom od sledećih ocena :

Odličan	5
Vrlo dobar	4
Dobar	3
Slab	2

Ocenjuje se prema uputstvima za ocenu osnovnih faktora datih za svaku vrstu divljači posebno i ocena se unosi u tabelu.

Pri ocenjivanju osnovnih faktora mora se imati u vidu da ne postoji idealno lovište, čiji bi se osnovni faktori idealno uklopili u jednu od navedenih ocena, te prema tome treba nastojati da se kvalitet osnovnog faktora uvrsti u jedan od navedenih opisa, odnosno oceni ocenom koja mu je najpribližnja (priručnik), uzimajući u obzir iskustvo i poznavanje karakteristika lovišta.

Po oceni navedenih faktora poentiranjem se odredi vrednost, odnosno procenat kojim pojedini faktor učestvuje u osnovnim potrebama divljači u lovištu. Ukupan zbir poena određuje bonitetni razred (koristimo tablicu br. 18).

Tabela br. 18

Redni Broj	Osnovni faktori	Faktor vrednosti	Ocena osno-Vnog faktora	Broj Poena
1.	Tlo	4	2	8
2.	Hrana i voda	5	4	20
3.	Biljni pokrov	4	3	12
4.	Mir u lovištu	2	3	6
5.	Konfiguracija terena	1	3	3
6.	Klima	2	3	6
7.	Opšta prikladnost lovišta	2	3	6
Ukupan zbir poena :				61

Utvrđeni broj poena je 61, koristeći tabelu (br. 19) određujemo da lovno-produktivna površina ima **III bonitetni razred**.

Tabela br. 19

Od 85 – 100 poena je	I	(prvi)	bonitetni razred
Od 69 - 84 poena je	II	(drugi)	bonitetni razred
Od 53 - 68 poena je	III	(treći)	bonitetni razred
Od 37 - 52 poena je	IV	(četvrti)	bonitetni razred
Od 20 – 36 poena je	V	(peti)	Bonitetni razred

Na osnovu rezultata bonitiranja odredili smo osnovne elemente smernica i mera za očuvanje i razvoj zecije divljači.

Broj divljači na jedinici lovno produktivne površine:

8/100 ha

Matični fond:

Matični fond predstavlja broj divljači na početku lovne godine.

1000 ha/100ha x 8 jedinki =80

Koeficijent prirasta:

Koeficijent prirasta je 0.8, odnosno 0,8 od populacije matičnog fonda, što iznosi ukupno 64.

Gazdinski kapacitet lovišta:

Gazdinski kapacitet lovišta predstavlja normalno brojno stanje, odnosno predstavlja bonitiranjem utvrđen mogući broj divljači u lovištu, a koji pritom ne ugrožava gazdinsko stanje

Matični fond 80 jedinki + prirast 64 jedinki = 144 komada

3.1.2.3. BROJNOST DIVLJAČI

Zbog karakterističnog terena utvrđivanje broja divljači vršeno je na osnovu zapažanja i praćenja lovočuvarske službe, stručnog lica kao i određenog broja lovaca.

Utvrđeno brojno stanje od 10 jedinki predstavlja osnovu za dalje razvijanje populacije i za izradu smernica i mera za očuvanje i razvoj ove divljači.

3.1.2.4. RAZVOJ FONDA ZA ZEČIJU DIVLJAČ

Razvoj matičnog fonda za zečiju divljač za period od 2017 -2026.god. dat je na obrascu broj 5 odnosno u tabelama br. 20 do br 29.

Tabela br. 20

Razvoj matičnog fonda za zečiju divljač za lovnu 2017/2018 godinu									
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno	
		mladunčad		odrasli		m	ž		
		m	ž	m	ž				
grla / kljunova									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Matični fond	Planirani			5	5	5	5	10	
Ispustanje divljači	Ostvareni								
	Planirani								
Rasplodni fond	Ostvareni								
	Planirani			5	5	5	5	10	
Prirast	Ostvareni								
	Planirani	4	4						
Fond pred lov	Ostvareni								
	Planirani	4	4	5	5	9	9	18	
LOV	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)						
			Otpad (prema osnovi)*				1	1	2
			Lov (prema stvarnom stanju)						
		Ispuštena divljač	Lov						
			Otpad						
		O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov					
	Otpad								
	Ispuštena divljač		Lov						
			Otpad						
	Ukupno								
	% izvršenja								
	Obrazloženje								
	Fond nakon lova	Planirani					8	8	16
		Ostvareni							

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

Tabela br. 21

Razvoj matinog fonda za zečiju divlja za lovnu 2018/2019 godinu									
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno	
		mladunčad		odrasli		m	ž		
		m	ž	m	ž				
1	2	grla / kljunova						9	
Matični fond	Planirani			8	8	8	8	16	
Ispustanje divljači	Ostvareni								
	Planirani								
Rasplodni fond	Ostvareni								
	Planirani			8	8	8	8	16	
Prirast	Ostvareni								
	Planirani	6	6						
Fond pred lov	Ostvareni								
	Planirani	6	6	8	8	14	14	28	
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)						
			Otpad (prema osnovi)*				2	2	4
			Lov (prema stvarnom stanju)						
		Ispuštena divljač	Lov						
			Otpad						
		O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov					
	Otpad								
	Ispuštena divljač		Lov						
			Otpad						
	Ukupno								
	% izvršenja								
	Obrazloženje								
	Fond nakon lova	Planirani					12	12	24
		Ostvareni							

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

Tabela br. 22

Razvoj matinog fonda za zečiju divlja za lovnu 2019/2020 godinu									
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno	
		Mladunčad		Odrasli		m	ž		
		m	ž	m	ž				
1	2	grla / kljunova						9	
Matični fond	Planirani			12	12	12	12	24	
Ispustanje divljači	Ostvareni								
	Planirani								
Rasplodni fond	Ostvareni								
	Planirani			12	12	12	12	24	
Prirast	Ostvareni								
	Planirani	9	9						
Fond pred lov	Ostvareni								
	Planirani	9	9	12	12	21	21	42	
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)						
			Otpad (prema osnovi)*				3	3	6
			Lov (prema stvarnom stanju)						
		Ispuštena divljač	Lov						
			Otpad						
		O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov					
	Otpad								
	Ispuštena divljač		Lov						
			Otpad						
	Ukupno								
	% izvršenja								
	Obrazloženje								
	Fond nakon lova	Planirani					18	18	36
		Ostvareni							

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

Tabela br. 23

Razvoj matinog fonda za zečiju divlja za lovnu 2020/2021 godinu										
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno		
		Mladunčad		Odrasli		m	ž			
		m	ž	m	ž					
grla / kljunova										
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Matični fond	Planirani			18	18	18	18	36		
Ispustanje divljači	Ostvareni									
	Planirani									
Rasplodni fond	Ostvareni									
	Planirani			18	18	18	18	36		
Prirast	Ostvareni									
	Planirani	14	14							
Fond pred lov	Ostvareni									
	Planirani	14	14	18	18	32	32	64		
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)							
			Otpad (prema osnovi)*				5	5	10	
			Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov							
			Otpad							
		O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
	Otpad									
	Ispuštena divljač		Lov							
			Otpad							
	Ukupno									
	% izvršenja									
	Obrazloženje									
	Fond nakon lova	Planirani					27	27	54	
		Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

Tabela br. 24

Razvoj matinog fonda za zečiju divljač za lovnu 2021/2022 godinu										
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno		
		Mladunčad		Odrasli		m	ž			
		m	ž	m	ž					
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Matični fond	Planirani			27	27	27	27	54		
Ispustanje divljači	Ostvareni									
	Planirani									
Rasplodni fond	Ostvareni									
	Planirani			27	27	27	27	54		
Prirast	Ostvareni									
	Planirani	21	21					42		
Fond pred lov	Ostvareni									
	Planirani	21	21	27	27	48	48	96		
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)					3	3	6
			Otpad (prema osnovi)*					8	8	16
			Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov							
			Otpad							
		O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
	Otpad									
	Ispuštena divljač		Lov							
			Otpad							
	Ukupno									
	% izvršenja									
	Obrazloženje									
	Fond nakon lova	Planirani					37	37	74	
		Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

Tabela br. 25

Razvoj matinog fonda za zečiju divljač za lovnu 2022/2023 godinu										
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno		
		Mladunčad		Odrasli		m	ž			
		m	ž	m	ž					
grla / kljunova										
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Matični fond	Planirani			37	37	37	37	74		
Ispustanje divljači	Ostvareni									
	Planirani									
Rasplodni fond	Ostvareni									
	Planirani			37	37	37	37	74		
Prirast	Ostvareni									
	Planirani	29	29							
Fond pred lov	Ostvareni									
	Planirani	29	29	37	37	66	66	132		
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)					15	15	30
			Otpad (prema osnovi)*					11	11	22
			Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov							
			Otpad							
		O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
	Otpad									
	Ispuštena divljač		Lov							
			Otpad							
	Ukupno									
	% izvršenja									
	Obrazloženje									
	Fond nakon lova	Planirani					40	40	80	
		Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30%.

Tabela br. 26

Razvoj matinog fonda za zečiju divljač za lovnu 2023/2024 godinu										
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno		
		Mladunčad		Odrasli		m	ž			
		m	ž	m	ž					
grla / kljunova										
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Matični fond	Planirani			40	40	40	40	80		
Ispustanje divljači	Ostvareni									
	Planirani									
Rasplodni fond	Ostvareni									
	Planirani			40	40	40	40	80		
Prirast	Ostvareni									
	Planirani	32	32					64		
Fond pred lov	Ostvareni									
	Planirani	32	32	40	40	72	72	144		
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)					20	20	40
			Otpad (prema osnovi)*					12	12	24
			Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov							
			Otpad							
		O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
	Otpad									
	Ispuštena divljač		Lov							
			Otpad							
	Ukupno									
	% izvršenja									
	Obrazloženje									
	Fond nakon lova	Planirani					40	40	80	
		Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

Tabela br. 27

Razvoj matinog fonda za zečiju divljač za lovnu 2024/2025 godinu										
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno		
		Mladunčad		Odrasli		m	ž			
		m	ž	m	ž					
grla / kljunova										
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Matični fond	Planirani			40	40	40	40	80		
Ispustanje divljači	Ostvareni									
	Planirani									
Rasplodni fond	Ostvareni									
	Planirani			40	40	40	40	80		
Prirast	Ostvareni									
	Planirani	32	32					64		
Fond pred lov	Ostvareni									
	Planirani	32	32	40	40	72	72	144		
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)					20	20	40
			Otpad (prema osnovi)*					12	12	24
			Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov							
			Otpad							
		O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
	Otpad									
	Ispuštena divljač		Lov							
			Otpad							
	Ukupno									
	% izvršenja									
	Obrazloženje									
	Fond nakon lova	Planirani					40	40	80	
		Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

Tabela br. 28

Razvoj matinog fonda za zečiju divljač za lovnu 2025/2026 godinu										
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno		
		Mladunčad		Odrasli		m	ž			
		m	ž	m	ž					
grla / kljunova										
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Matični fond	Planirani			40	40	40	40	80		
Ispustanje divljači	Ostvareni									
	Planirani									
Rasplodni fond	Ostvareni									
	Planirani			40	40	40	40	80		
Prirast	Ostvareni									
	Planirani	32	32					64		
Fond pred lov	Ostvareni									
	Planirani	32	32	40	40	72	72	144		
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)					20	20	40
			Otpad (prema osnovi)*					12	12	24
			Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov							
			Otpad							
		O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
	Otpad									
	Ispuštena divljač		Lov							
			Otpad							
	Ukupno									
	% izvršenja									
	Obrazloženje									
	Fond nakon lova	Planirani					40	40	80	
		Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

Tabela br. 29

Razvoj matinog fonda za zečiju divljač za lovnu 2026/2027 godinu										
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno		
		Mladunčad		Odrasli		m	ž			
		m	ž	m	ž					
		grla / kljunova								
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Matični fond	Planirani			40	40	40	40	80		
Ispustanje divljači	Ostvareni									
	Planirani									
Rasplodni fond	Ostvareni									
	Planirani			40	40	40	40	80		
Prirast	Ostvareni									
	Planirani	32	32					64		
Fond pred lov	Ostvareni									
	Planirani	32	32	40	40	72	72	144		
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)				20	20	40	
			Otpad (prema osnovi)*				12	12	24	
			Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov							
			Otpad							
		O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
	Otpad									
	Ispuštena divljač		Lov							
			Otpad							
	Ukupno									
	% izvršenja									
	Obrazloženje									
	Fond nakon lova	Planirani					40	40	80	
		Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

3.1.2.5. PRIHRANA I PREHRANA ZEČIJE DIVLJAČI

Zbog karakteristične klime, izostanka snežnog pokrivača te takve vegetacije sa dosta hrane i zimskom periodu (biljke koje su sočne i zelene zimi, zimzelena vegetacija, kupina...) prihrana i prehrana zečije divljači nije potrebna.

3.1.2.6. MJERE UREĐENJA LOVIŠTA

Što se tiče izgradnje hranilišta za zečiju divljač, zbog dostupnosti hrane tokom cele godine ona nije potrebna.

3.1.2.7. MJERE ZAŠTITE DIVLJAČI

Mjere zaštite divljači primenjivaće se u zavisnosti od vrste štete pričinjene na divljači i od uzročnika koji tu štetu prouzrokuje.

Čuvanje lovišta i suzbijanje nezakonitog lova – za čuvanje lovišta odgovorna je lovočuvarska služba, u lovištu „Tivat“ sastoji se od jednog lovočuvara profesionalca, isto tako su odgovorni i svi lovci vezani lovačkim kodeksom i opštim moralnim normativima. Za smanjenje i suzbijanje nezakonitog lova potrebno je organizacija lovočuvarske službe i pokretanje određenih postupaka za izricanje kaznenih mera i naplate štete. Neophodno je stalno prisustvo lovočuvara i stručne službe u lovištu sa ciljem sprečavanja lovokrađe a zbog sigurnosti i stalne ili povremene asistencije policijskih organa iz Tivta.

Smanjenje broja predatora – od predatora koja mogu ugroziti zečiju divljač nalaze se: lisice, šakali, kune, divlje mačke, mungosi ali i psi i mačke litalice a od pernatih grabljivaca: kobci, jastrebovi, sove ušare, orlovi... Potrebno je redovnim akcijama smanjiti broj dlakavih i pernatih predatora na broj koji neće ugrožavati brojnost populacije ostale divljači. Takođe je potrebno iz lovišta ukloniti sve pse i mačke litalice.

Sprovođenje preventivnih mera u lovištu radi zaštite divljači i drugih životinjskih vrsta – svaku divljač sumnjivog izgleda i ponašanja odstreliti i poslati uzorak u nadležnu veterinarsku ustanovu na analizu, isto tako ukoliko dođe do uginuća zečije divljači,

utvrditi uzrok smrti i ukoliko je potrebno poslati uzorke na analizu. Od zaraznih i parazitnih bolesti naročito pažnju treba obratiti na: tuleramija, pseudotuberkuloza, strongiloza, bruceloza, metiljavost, krpeljivost.... Lovočuvarska i stručna služba redovno će osmatrati i pratiti zdravstveno stanje divljači.

Spašavanje divljači od elementarnih nepogoda - najveći problem sa obzirom na tip vegetacije i klimu, predstavljaju požari, mjere koje treba preduzeti su pre svega preventivne prirode, jer kad do požara dođe zbog nepristupačnosti terena i vegetacije vrlo je teško iskontrolisati požar. Potrebno je po svaku cenu sprečiti loženje otvorene vatre u lovištu naročito u toku letnjih meseci.

Obezbeđivanje mira u lovištu – uznemiravanje divljači vrši se na različite načine i u sadašnjem društvu prestavlja neminovnost (prometni putevi, turisti, izleti...), ali moraju se preduzeti mere da se dovedi na što manju moguću meru. Potrebno je putem lovočuvarske službe organizovati stalne obilazke lovišta i sprečavati nepotrebno remećenje mira (sprečavanjem lova van lovne sezone (krivolov), sprečavanje puštanja kerova u lovište van zvaničnih lovova, ...)

Preventivne mere u dogovoru sa poljoprivrednicima i stočarima – ove mere se odnose na poslove u poljoprivredi pri upotrebi mehanizacije i hemiskih sredstava, i na obostranu ažurnost prilikom pojave bolesti pitomih i divljih životinja

Ostale mjere – Lovačko udruženje „Tivat“ preduzimaće i ostale mjere u cilju zaštite divljači u lovištu, u skladu sa zakonom.

3.1.2.8. MJERE SPREČAVANJA ŠTETE OD DIVLJAČI

Zečija divljač može pričiniti znatne štete na ratarskim, povrtarskim i voćarskim kulturama. Štete se mogu javiti i u šumama i šumskim kulturama ali one obično budu umerenog karaktera.

Do pojave šteta dolazi usled prenamnoženja divljači, te njihov broj treba držati na optimalnom nivou.

Potrebna je obostrana saradnja sa vlasnicima zemljišta sa ciljem pravovremenog uočavanja šteta i reagovanja, ukoliko je potrebno treba koristiti zaštite za mlade sadnice i repelente za odbijanje divljači.

3.1.2.9. NAČIN LOVA ZEČIJE DIVLJAČI

Zec se lovi puškama kalibra: 12,16 i 20, uz upotrebu sačme krupnoće 8 ili 10. Nije opravdano pucati na zeca na udaljenosti većoj od 35 do 40 koraka.

Grupni lov zeca prigonom

To je način lova u kome pogoniči nateruju divljač prema lovcima koji su raspoređeni pravolinijski ili polukružno, na određenom rastojanju jedan od drugog. Dobro je da ova rastojanja budu malo veća od udaljenosti na kojoj se puca na zeca.

U brdskim terenim se lovci postavljaju na kose, tako da je svako upoznat sa položajem susednih lovaca. Zec se u brdskim lovištima lovi prigonom uz brdo. Pucanje nije dozvoljeno u pravcu pogona. Pogoniči se kreću polako, trudeći se da održavaju rastojanje i da budu u liniji. Prigonom rukovodi vođa pogoniča po unapred razrađenom planu.

Kod dobro organizovanog prigona, lovnik priprema kartu - skicu lovišta sa ucrtanim položajem lovaca i pravcem kretanja pogoniča. Lovnik pre početka lova obaveštava sve učesnike o elementima lova: načinu izvođenja lova, divljač koja se lovi, municija koja se upotrebljava, u kom smeru je dozvoljeno pucanje, kada počinje i kada završava prigon, kojim znakom se učesnici obaveštavaju o početku i završetku lova.

Lovci se moraju strogo pridržavati dobijenih uputstava i ne smeju napuštati svoje mesto pre završetka prigona. Uspeh lova zavisi najviše od organizatora lova - lovnika.

Grupni lov zeca pogonom

Ovaj način lova se primenjuje u nizijskim lovištima i na terenim neobraslim visokom vegetacijom. Na ovaj nači se love uglavnom sve vrste sitne divljači. U pogon zajedno idu i lovci i pogoniči, s tim što lovci idu na rastojanju dvostruko većem od efikasnog dometa sačme (preko 70 m). Na bokovima pogona lovci se kreću malo ispred ostalih, tako da divljač ne beži u stranu. Mogu se koristiti samo dobro obučeni lovački psi koji uglavnom imaju funkciju traženja i donošenja odstreljene divljači.

Varijante lova pogonom su "potkovica" i kružni lov, koji se primenjuju samo u ravničarskim lovištima. Ime su dobili po rasporedu lovaca koji u lovu učestvuju.

Pojedinačni lov uz upotrebu pasa goniča

Pojedinačni lov uz upotrebu pasa goniča se primenjuje u planinskim lovištima. U ovoj vrsti lova funkciju pogona preuzimaju rasni, dresirani lovački psi, odnosno psi sa položenim radnim ispitom. Zadatak dresiranog lovačkog psa je da divljač pronađe i odstreljenu donese. Dobro obučen pas ne goni krupnu divljač.

3.1.3. SMERNICE I MJERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ JREBICE KAMENJARKE

Sistematsko mesto :

1. tip organizacije	Hordata	/Chordata/
2. podtip	Kičmenjaci	/Vertebrata/
3. klasa	Ptice	/Aves/
4. podklasa	Grebenke	/Carinatae/
5. red	Kokoške	/Galliformes/
6. familija	Koke	/Phasianidae/
7. rod	Alektoris	/Alectoris/
8. vrsta	Jar. kamenjarka	/A. graeca L./

Jarebica kamenjarka naša autohtona vrsta, nastanjuje brdovita i planinska, kraška i mediteranska područja. Najradije se zadržavaju u okolini kamenih litica pod kojima nalaze dobar zaklon od vremenskih nepogoda i neprijatelja.

Najčešće se zadržava na degradiranim poljoprivrednim i šumskim površinama. Izbegavaju veće šumske komplekse i zadržavaju se samo na njihovim ivicama. Vole pregledan teren. Nalaze se i na nadmorskoj visini do 1.500 metara. Hrane se biljnom i animalnom hranom. Vro su skromne u pogledu ishrane.

Biljna hrana jarebice kamenjarke je semenje raznih trava i korova, kao i razni plodovi šumskog grmlja i drveća, te zelena hrana - sočna zelena trava i mladi usevi.

Animalna hrana su joj razni insekti, njihove larve i gusenice, kao i razni sitni pužići i puževi golaći, kojih naročito ima u kraškim područjima.

Jarebice kamenjarke su vrlo korisne, jer uništavaju semenje korova kao i štetne insekte, te im je zato lovno-ekonomski značaj veliki.

Pari se već krajem marta a u aprilu ženka snese do 16 jajeta na kojim sedi do 24 dana, gnezdo je neugledno, skriveno i na mestu odakle ženka ima dobar pogled za osmatranje.

Smernice i mjere za očuvanje i razvoj jarebice kamenjarke date su na obrazcu br. 3 i u tabeli br. 30.

Tabela br. 30

Obrazac broj 3 Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj divljači za lovnu 2013 / 2014 godinu	
Vrsta divljači	Jarebica kamenjarka
Namena lovišta	Uzgoj divljači
Cilj lovnog gazdovanja	Uzgoj zdrave divljači i povećanje populacije
Metod (način) uzgoja	Uzgoj divljači u prirodnoj sredini otvorenih lovišta
Omjer polova (M : Ž)	1 : 1
Gazdinska starost (samo za krupnu divljač)	
Dobna struktura (samo za krupnu divljač)	
Lovnoproduktivna površina	350ha
Bonitetni razred	II
Broj divljači po jedinici površine	10 / 100 ha
Matični fond	35
Koeficijent prirasta	0,7
Prirast	24
Gazdinski kapacitet (matični fond + prirast)	59

3.1.3.1. CILJ GAZDOVANJA

Gazdovanje treba biti usmereno prvenstveno na očuvanje postojeće populacije i podizanje brojnosti do punog kapaciteta lovišta, takođe i na utvrđivanje razloga smanjenja populacije jarebice te i mera koje bi se izvršile za popravljavanje stanja. Naročito u budućem periodu treba nastojati da se populacija prirodnih neprijatelja, odnosno predatora smanji u granicama prirodne ravnoteže (šakali, lisice, kune, lasice, mungose).

Divljač će se uzgajati metodom prirodnog uzgoja u otvorenom prostoru, odnos polova gajene divljači 1 : 1, divljač možemo podeliti na mladunčad (od dana izleganja do kraja prve lovne godine) i odraslu divljač (jarebice kamenjarke od početka druge lovne godine i starije).

3.1.3.2. BONITIRANJE LOVIŠTA ZA JREBICU KAMENJARKU

Lovne površine su svi delovi lovišta na kojima divljač ima prirodne uslove za opstanak i dalje razmnožavanje, a na kojima se gaji, štiti i iskorišćava – lovi.

Računanje lovno-produktivne površine vršeno je iskustveno i na osnovu metodologije opisane u stručnoj publikaciji „Bonitiranje lovišta“ u izdanju Lovačkog saveza Srbije (autori: B. Tomašević, I. Radosavljević i A. Čeranić) a na osnovu stanja zatečenog na terenu.

Tabele br. 31

Vrsta kulture	Ukupna površina u lovištu	Raspoloživa LPP za obračun		Izračunata LPP u lovištu	
		ha	%	ha	%
Šume i sumsko zemljište	3192	3192	100	319	10
Pašnjaci i livade	177	177	100	31	17
Oranice					
Ukupno:				350	

Šume i šumsko zemljište obuhvata 10-80 %, livade i pašnjaci 5-30%. **Ukupna lovno-produktivna površina** za jerebicu kamenjarku iznosi 350 ha, prikaz površine po kulturama da je u tabeli br. 41.

Bonitiranje lovišta predstavlja ocenjivanje kvaliteta staništa za određenu vrstu divljači, prilikom bonitiranja vodili smo se iskustvom, poznavanjem staništa i stručnom literaturom (Priručnik "Bonitiranja lovišta" (B.Tomašević, I. Radosavljević i A. Čeranić)).

Bonitet se određuje na osnovu ocenjivanja osnovnih faktora:

- pedološki sastav tla,
- hrana i voda,
- pokrivenost zemljišta - vegetacija,
- mir u lovištu,
- konfiguracija terena,
- klima i
- opšta pogodnost lovišta

Pedološki sastav tla

Matični supstrat je najznačajniji faktor koji utiče na formiranje zemljišta u ovom lovištu a on se sastoji od mezozojskih i jako karsifikovanih krečnjaka i u priobalnoj zoni kenozojskih (tercijalnih) fliševa. U nižim predelima prevladavaju peskovito ilovasta zemljišta, u višim uglavnom plitka smeđa zemljišta i crvenice. Zemljište utiče na divljač kao osnova za rast vegetacije i kao sredina na kojoj i u kojoj divljač živi i razvija se.

Tlo je uglavnom plitko, propusno, umereno suvo, deo lovišta je pokriven završnim fazama u degradiranju mediteranske vegetacije, garizima, pasljacima i kamenjarom, gde kamen izbija na površinu, negde manje a negde više, uglavnom sa mozaično raspoređenom vegetacijom između kamenja.

Hrana i voda

Hrane i vode ima dovoljno tokom čitave godine, izuzev u letnjim žarkim mesecima, u zimskom periodu usled nedostatka snega i relativno visokih temperatura divljač relativno lako dolazi do hrane.

Pokrivenost zemljišta - vegetacija

Karakteristične biljne zajednice makije i degradirane šume daju relativno dobar zaklon divljači, na pojedinim mestima sklop je jako prekinut a stene izlaze na površinu, javljaju se gola mesta.

Mir u lovištu

Naselja se uglavnom nalaze oko glavnih saobraćajnica ili uz obalu, u ruralnim sredinama ima sve manje stanovnika što donekle vraća mir u lovište. U toku turističke sezone dolazi do povećanja stanovništva ali su oni skoncentrisani uglavnom oko obale i urbanih mesta. Mir u lovištu remeti i povećan broj predatora u lovištu

Konfiguracija terena

Teren u lovištu se kreće od blago zatalasanog u primorskom delu do brdovitog u centralnom delu.

Klima

Klima sa jedne strane blagim zimama i odsustvom snega pogoduje razvoju jerebice kamenjarke problem predstavljaju dosta suva i topla leta.

Opšta pogodnost lovišta

Na osnovu ocene osnovnih faktora opšta pogodnost lovišta je dobra.

Osnovni faktori od kojih zavisi bonitet lovišta ocenjuju se na taj način što se svaki od njih, za svaku vrstu divljači, oceni jednom od sledećih ocena :

odličan	5
vrlo dobar	4
dobar	3
slab	2

Po oceni opštih faktora svaka ocena se množi sa odgovarajućim koeficijentom da bi se dobio realan uticaj datog faktora na divljač (različiti faktori u različitoj meri utiču na divljač). Dato u tabeli br. 32.

Tabela br. 32

Redni Broj	Osnovni faktori	Faktor vrednosti	Ocena osnovnog faktora	Broj Poena
1.	Tlo	4	4	16
2.	Hrana i voda	5	4	20
3.	Biljni pokrov	4	4	16
4.	Mir u lovištu	2	3	6
5.	Konfiguracija terena	1	4	4
6.	Klima	2	3	6
7.	Opšta prikladnost lovišta	2	4	8
Ukupan zbir poena :				76

Ukupam zbir poena određuje bonitet lovišta (po tabeli br. 33).

Tabela br.33

Od 87 - 100 poena je	I	(prvi)	bonitetni razred
Od 74 - 86 poena je	II	(drugi)	bonitetni razred
Od 60 - 73 poena je	III	(treći)	bonitetni razred
Od 41 - 59 poena je	IV	(četvrti)	bonitetni razred

Bonitet lovista spada u **II bonitetni razred**.

Na osnovu rezultata bonitiranja odredili smo osnovne elemente smernica i mera za očuvanje i razvoj jerebice kamenjarke, za ovaj bonitet predviđa se gustina populacije od

Broj divljači na jedinici lovno produktivne površine:

10/100 ha

Matični fond:

Matični fond predstavlja broj divljači na početku lovne godine.

3,5 ha/100ha x 10 jedinki = 34

Koeficijent prirasta:

0.8 u odnosu na maticni fond=28

Gazdinski kapacitet lovišta:

Gazdinski kapacitet lovišta predstavlja normalno brojno stanje, odnosno predstavlja bonitiranjem utvrđen mogući broj divljači u lovištu, a koji pritom ne ugrožava gazdinsko stanje.

Matični fond 34 jedinki + prirast 28 jedinki = 62

3.1.3.3. BROJNOST DIVLJAČI

Zbog karakterističnog terena, utvrđivanje broja divljači vršeno je na osnovu zapažanja i praćenja lovočuvarske službe, stručnog lica kao i određenog broja lovaca.

Utvrđeno prolećno brojno stanje za mart 2017. godine iznosi 20 jedinki i predstavlja osnovu za dalje razvijanje populacije i za izradu smernica i mera za očuvanje i razvoj ove divljači.

3.1.3.4. RAZVOJ FONDA ZA JEREBICU KAMENJARKU

Razvoj matičnog fonda za jerebicu kamenjarku za period od lovne 2017. do lovne 2026.god. dat je na obrascu broj 5 odnosno u tabelama br. 34 do br. 43.

Tabela br. 34

Razvoj matičnog fonda jerebice kamenjarke za lovnu 2017/2018 godinu									
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno	
		Mladunčad		Odrasla		m	ž		
		m	ž	m	ž				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Matični fond	Planirani								
	Ostvareni			10	10	10	10	20	
Ispustanje divljači	Planirani								
	Ostvareni								
Rasplodni fond	Planirani								
	Ostvareni			10	10	10	10	20	
Prirast	Planirani	8	8			7	7	14	
	Ostvareni								
Fond pred lov	Planirani	8	8	10	10	18	18	36	
	Ostvareni								
LOV	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)						
			Otpad (prema osnovi)*				3	3	6
			Lov (prema stvarnom stanju)						
	Ispuštena divljač	Lov							
		Otpad							
	O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
			Otpad						
		Ispuštena divljač	Lov						
			Otpad						
	Ukupno								
% izvršenja									
Obrazloženje									
Fond nakon lova	Planirani					15	15	30	
	Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

Tabela br. 35

Razvoj matinog fonda jerebice kamenjarke za lovnu 2018/2019 godinu										
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno		
		Mladunčad		Odrasla		m	ž			
		m	ž	m	ž					
grla / kljunova										
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Matični fond	Planirani			15	15	15	15	30		
	Ostvareni									
Ispustanje divljači	Planirani									
	Ostvareni									
Rasplodni fond	Planirani			15	15	15	15	30		
	Ostvareni									
Prirast	Planirani	12	12			12	12	24		
	Ostvareni									
Fond pred lov	Planirani	12	12	15	15	27	27	54		
	Ostvareni									
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)				6	6	12	
			Otpad (prema osnovi)*				4	4	8	
			Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov							
			Otpad							
		O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
	Otpad									
	Ispuštena divljač		Lov							
			Otpad							
	Ukupno									
	% izvršenja									
	Obrazloženje									
	Fond nakon lova	Planirani					17	17	34	
		Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

Tabela br. 36

Razvoj matinog fonda jerebice kamenjarke za lovnu 2019/2020 godinu										
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno		
		Mladunčad		Odrasla		m	ž			
		m	ž	m	ž					
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Matični fond	Planirani			17	17	17	17	34		
	Ostvareni									
Ispustanje divljači	Planirani									
	Ostvareni									
Rasplodni fond	Planirani			17	17	17	17	34		
	Ostvareni									
Prirast	Planirani	13	13			13	13	26		
	Ostvareni									
Fond pred lov	Planirani	13	13	17	17	30	30	60		
	Ostvareni									
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)				8	8	16	
			Otpad (prema osnovi)*				5	5	10	
			Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov							
			Otpad							
		O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
	Otpad									
	Ispuštena divljač		Lov							
			Otpad							
	Ukupno									
	% izvršenja									
	Obrazloženje									
	Fond nakon lova	Planirani					17	17	34	
		Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

Tabela br. 37

Razvoj matinog fonda jerebice kamenjarke za lovnu 2020/2021 godinu										
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno		
		Mladunčad		Odrasla		m	ž			
		m	ž	m	ž					
grla / kljunova										
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Matični fond	Planirani			17	17	17	17	34		
	Ostvareni									
Ispustanje divljači	Planirani									
	Ostvareni									
Rasplodni fond	Planirani			17	17	17	17	34		
	Ostvareni									
Prirast	Planirani	13	13			13	13	26		
	Ostvareni									
Fond pred lov	Planirani	13	13	17	17	30	30	60		
	Ostvareni									
L O V	P l a n i r a n i	P r i r o d n o u z g a j a n a d i v l j a č	Lov (prema osnovi)				8	8	16	
			Otpad (prema osnovi)*				5	5	10	
			Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov							
			Otpad							
		O s t v a r e n i	P r i r o d n o u z g a j a n a d i v l j a č	Lov						
	Otpad									
	Ispuštena divljač		Lov							
			Otpad							
	Ukupno									
	% izvršenja									
	Obrazloženje									
	Fond nakon lova	Planirani					17	17	34	
		Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

Tabela br. 38

Razvoj matinog fonda jerebice kamenjarke za lovnu 2021/2022 godinu										
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno		
		Mladunčad		Odrasla		m	ž			
		m	ž	m	ž					
grla / kljunova										
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Matični fond	Planirani			17	17	17	17	34		
	Ostvareni									
Ispustanje divljači	Planirani									
	Ostvareni									
Rasplodni fond	Planirani			17	17	17	17	34		
	Ostvareni									
Prirast	Planirani	13	13			13	13	26		
	Ostvareni									
Fond pred lov	Planirani	13	13	17	17	30	30	60		
	Ostvareni									
L O V	P l a n i r a n i	P r i r o d n o u z g a j a n a d i v l j a č	Lov (prema osnovi)				8	8	16	
			Otpad (prema osnovi)*				5	5	10	
			Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov							
			Otpad							
		O s t v a r e n i	P r i r o d n o u z g a j a n a d i v l j a č	Lov						
	Otpad									
	Ispuštena divljač		Lov							
			Otpad							
	Ukupno									
	% izvršenja									
	Obrazloženje									
	Fond nakon lova	Planirani					17	17	34	
		Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

Tabela br. 39

Razvoj matinog fonda jerebice kamenjarke za lovnu 2022/2023 godinu									
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno	
		Mladunčad		Odrasla		m	ž		
		m	ž	m	ž				
		grla / kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Matični fond	Planirani			17	17	17	17	34	
	Ostvareni								
Ispustanje divljači	Planirani								
	Ostvareni								
Rasplodni fond	Planirani			17	17	17	17	34	
	Ostvareni								
Prirast	Planirani	13	13			13	13	26	
	Ostvareni								
Fond pred lov	Planirani	13	13	17	17	30	30	60	
	Ostvareni								
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)				8	8	16
			Otpad (prema osnovi)*				5	5	10
			Lov (prema stvarnom stanju)						
		Ispuštena divljač	Lov						
	Otpad								
	O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
			Otpad						
		Ispuštena divljač	Lov						
			Otpad						
		Ukupno							
		% izvršenja							
	Obrazloženje								
	Fond nakon lova	Planirani					17	17	34
		Ostvareni							

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

Tabela br. 40

Razvoj matinog fonda jerebice kamenjarke za lovnu 2023/2024 godinu										
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno		
		Mladunčad		Odrasla		m	ž			
		m	ž	m	ž					
1	2	grla / kljunova						9		
Matični fond	Planirani			17	17	17	17	34		
	Ostvareni									
Ispustanje divljači	Planirani									
	Ostvareni									
Rasplodni fond	Planirani			17	17	17	17	34		
	Ostvareni									
Prirast	Planirani	13	13			13	13	26		
	Ostvareni									
Fond pred lov	Planirani	13	13	17	17	30	30	60		
	Ostvareni									
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)				8	8	16	
			Otpad (prema osnovi)*				5	5	10	
			Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov							
			Otpad							
		O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
	Otpad									
	Ispuštena divljač		Lov							
			Otpad							
	Ukupno									
	% izvršenja									
	Obrazloženje									
	Fond nakon lova	Planirani					17	17	34	
		Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

Tabela br. 41

Razvoj matinog fonda jerebice kamenjarke za lovnu 2024/2025 godinu										
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno		
		Mladunčad		Odrasla		m	ž			
		m	ž	m	ž					
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Matični fond	Planirani			17	17	17	17	34		
	Ostvareni									
Ispustanje divljači	Planirani									
	Ostvareni									
Rasplodni fond	Planirani			17	17	17	17	34		
	Ostvareni									
Prirast	Planirani	13	13			13	13	26		
	Ostvareni									
Fond pred lov	Planirani	13	13	17	17	30	30	60		
	Ostvareni									
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)				8	8	16	
			Otpad (prema osnovi)*				5	5	10	
		Ispuštena divljač	Lov (prema stvarnom stanju)							
			Lov							
	O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Otpad							
			Lov							
		Ispuštena divljač	Otpad							
			Lov							
		Ukupno								
		% izvršenja								
	Obrazloženje									
	Fond nakon lova	Planirani					17	17	34	
		Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30%.

Tabela br. 42

Razvoj matinog fonda jerebice kamenjarke za lovnu 2025/2026 godinu									
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno	
		Mladunčad		Odrasla		m	ž		
		m	ž	m	ž				
		grla / kljunova							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Matični fond	Planirani			17	17	17	17	34	
	Ostvareni								
Ispustanje divljači	Planirani								
	Ostvareni								
Rasplodni fond	Planirani			17	17	17	17	34	
	Ostvareni								
Prirast	Planirani	13	13			13	13	26	
	Ostvareni								
Fond pred lov	Planirani	13	13	17	17	30	30	60	
	Ostvareni								
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)				8	8	16
			Otpad (prema osnovi)*				5	5	10
		Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov						
		Otpad							
	O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
			Otpad						
		Ispuštena divljač	Lov						
			Otpad						
		Ukupno							
		% izvršenja							
	Obrazloženje								
	Fond nakon lova	Planirani					17	17	34
		Ostvareni							

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

Tabela br. 43

Razvoj matinog fonda jerebice kamenjarke za lovnu 2026/2027 godinu										
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno		
		Mladunčad		Odrasla		m	ž			
		m	ž	m	ž					
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Matični fond	Planirani			17	17	17	17	34		
	Ostvareni									
Ispustanje divljači	Planirani									
	Ostvareni									
Rasplodni fond	Planirani			17	17	17	17	34		
	Ostvareni									
Prirast	Planirani	13	13			13	13	26		
	Ostvareni									
Fond pred lov	Planirani	13	13	17	17	30	30	60		
	Ostvareni									
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)				8	8	16	
			Otpad (prema osnovi)*				5	5	10	
		Ispuštena divljač	Lov							
			Otpad							
	O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov							
			Otpad							
		Ispuštena divljač	Lov							
			Otpad							
		Ukupno								
		% izvršenja								
	Obrazloženje									
	Fond nakon lova	Planirani					17	17	34	
		Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %

3.1.3.5. PRIHRANA I PREHRANA DIVLJAČI

Zbog karakteristične klime i vegetacije, odnosno tople zime i nedostatak snega, bogate i bujne vegetacije, te bogatstva životinjskog sveta kojim se hrane mladunčad u prvim mesecima života (insekti), prihranjivanje divljači nije potrebno tokom čitave godine, izuzev u toku zimskih meseci kada usled hladnoće divljači dolazi teže do hrane. Kada se planira iznošenje zrnaste hrane, na karakteristična mesta pogodna za uzimanje hrane od strane divljači. Distribucija zrnaste hrane predviđena za jerebicu kamenjarku data je u tabeli br. 44.

Tabela br. 44

Prihrana i prehrana divljači											
Lovna godina	Vrsta hrane	Prihrana				Prehrana					Napomena
		Planirano	Ostvareno	Odstupanja		Vrsta zasada	Planirano	Ostvareno	Odstupanja		
				%	Obrazloženje				%	Obrazloženje	
2017/2018	Žito	100 kg									
2018/2019	Žito	100 kg									
2019/2020	Žito	100 kg									
2020/2021	Žito	100 kg									
2021/2022	Žito	100 kg									
2022/2023	Žito	100 kg									
2023/2024	Žito	100 kg									
2024/2025	Žito	100 kg									
2025/2026	Žito	100 kg									
2026/2027	Žito	100 kg									

3.1.3.6. MJERE UREĐENJE LOVIŠTA

Ne planira se izgradnja bilo kakvih lovnih objekata, već će se potencirati redovne mere na uređenju lovišta i zaštiti životne sredine.

U opisu tehničke opremljenosti lovišta naveli smo da se u lovištu nalaze 10 hranilišta za sitnu divljač, koja u suštini predstavljaju ocedna, zaklonjena mesta, u zavetrini, gdje je nadkrivena svodom od grana, pogodna za ostavljanje zrnaste hrane, prikaz lovnih objekata vezanih za jerebicu kamenjarku prikazali smo na slici ispod.

3.1.3.7. MJERE ZAŠTITE DIVLJAČI

Čuvanje lovišta i suzbijanje nezakonitog lova – za čuvanje lovišta odgovorna je lovočuvarska služba, u lovištu „Tivat“ sastoji se od jednog lovočuvara profesionalca, isto tako odgovorni su i svi lovci vezani lovačkim kodeksom i opštim moralnim normativima. Za smanjenje i suzbijanje nezakonitog lova potrebno je organizacija lovočuvarske službe i pokretanje određenih postupaka za izricanje kaznenih mera i naplate štete. Neophodno je stalno prisustvo lovočuvara i stručne službe u lovištu sa ciljem sprečavanja lovokrađe i zbog sigurnosti, stalne ili povremene asistencije policiskih organa iz Tivta. Naročito je važno obezbediti mir u lovištu za vreme razmnožavanja divljači...

Smanjenje broja predatora – jerebica kamenjarka je pod dosta jakim pritiskom predatora počev od šakala, lisice, kuna, divlje mačke, mungosa, koji predstavlja poseban problem, pa preko pasa i mačaka lualice i pernatih grabljivica. Potrebno je redovnim i posebno organizovanim akcijama smanjiti broj dlakavih i pernatih predatora na broj koji neće ugrožavati brojnost populacije ostale divljači. Takođe je potrebno iz lovišta ukloniti sve pse i mačke lualice.

Sprovođenje preventivnih mjera u lovištu radi zaštite divljači i drugih životinjskih vrsta - Ukoliko dođe do uginuća divljači, utvrditi uzrok smrti pronađene divljači i ukoliko je potrebno poslati uzorke na analizu. Od zaraznih i parazitnih bolesti pažnju treba obratiti na: singamozu, kokošiji tifus, kolera peradi, hronična respiratorna bolest, tuberkuloza.

Naročito je važno da sva perad u domaćinstvima budu vakcinisana i zdrava, samim tim bi predupredili širenje zaraznih bolesti.

Gubici od vozila na magistralnim putevima su mali jer se divljač uglavnom nalazi u perifernim delovima lovišta, a na lokalnim putevima se vozi uglavnom sporije zbog samih tehničkih karakteristika puteva pa oni sa te strane ne predstavljaju opasnost za divljač.

Glavna opasnost u lovištu za ovu vrstu divljači predstavlja veliki broj predatora i krivolov, pa je stoga potrebno sprovesti odgovarajuće mere, pre svega organizovanjem akcija smanjenja predatora i organizovanjem efikasne lovočuvarske službe.

Spašavanje divljači od elementarnih nepogoda - najveći problem sa obzirom na tip vegetacije i klimu, predstavljaju požari, mere koje treba preduzeti su pre svega preventivne prirode, jer kad do požara dođe zbog nepristupačnosti terena i vegetacije vrlo je teško iskontrolisati požar. Potrebno je po svaku cenu sprečiti loženje otvorene vatre u lovištu naročito u toku letnjih meseci.

Obezbeđivanje mira u lovištu – uznemiravanje divljači vrši se na različite načine i u sadašnjem društvu predstavlja neminovnost (prometni putevi, turisti, izleti...), ali moraju se preduzeti mere da se dovedi na što manju moguću meru. Potrebno je putem lovočuvarske službe organizovati stalne obilazke lovišta i sprečavati nepotrebno remećenje mira: sprečavanjem lova van lovne sezone (krivolov), sprečavanje puštanja kerova u lovište van zvaničnih lovova ...

Preventivne mjere u dogovoru sa poljoprivrednicima i stočarima – ove mere se odnose na poslove u poljoprivredi pri upotrebi mehanizacije i hemiskih sredstava, i na obostranu ažurnost prilikom pojave bolesti pitomih i divljih životinja.

Ostale mjere – Lovačko udruženje „Tivat“ preduzimaće i ostale mere u cilju zaštite divljači u lovištu, u skladu sa zakonom.

3.1.3.8. MJERE SPREČAVANJA ŠTETE OD DIVLJAČI

Štete koje jerebica kamenjarka pričinjava pre svega hraneći se izbojcima, pupovima drveća i žbunja su zanemarljive, pa shodno tome nikakve mere nije potrebno sprovesti na tu temu.

3.1.3.9. NAČIN LOVA DIVLJAČI

Lov na ovu vrstu divljači je atraktivan i dosta zahtevan naročito zbog terena na kome se lovi. Lovi se uz pomoć lovačkih kerova sa kojima se pretražuje teren, divljač se često izvlači na nogama i vrlo brzo poleće.

3.1.4. SMERNICE I MERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ FAZANSKE DIVLJAČI

Sistematsko mesto :

1. tip organizacije	Hordata	/Chordata/
2. podtip	Kičmenjaci	/Vertebrata/
3. klasa	Ptice	/Aves/
4. podklasa	Grebenke	/Carinatae/
5. red	Kokoške	/Galliformes/
6. familija	Koke	/Phasianidae/
7. potfamilija	Fazani	/Phasianinae/
8. rod	Fazan	/Phasianus/
9. vrsta	Fazan	/Phasianus spp./

Stanište fazana su tereni sa poljoprivrednim kulturama, šikarama i šumskim zabranima na kojima ima zaparloženih delova zemljišta obraslih visokom travom, trnjem i žbunjem, kao i “visokih” šuma sa gustim podrastom, u kojima noćiva na visokim stablima.

Hrani se biljnom i animalnom hranom. Fazanskim pilićima su u doba rasta potrebne znatno veće količine animalne hrane, nego odrasloj divljači, zbog potreba u animalnim belančevinama. Biljna hrana fazanu je razno semenje i plodovi žitarica, trava, šumskog drveća (bagrem, bukvice, žir) i žbunastih vrsta, kao i mlada, sočna zelena hrana, a preko zime i mladi ozimi usevi. Animalna hrana su mu razni insekti, gmizavci i puževi.

Fazanima najbolje odgovaraju ravni i blago valoviti tereni obrasli raznolikom bujnom poljoprivrednom i “niskom” šumskom vegetacijom kao i ritska područja bez dugotrajnih stagnirajućih voda, obrasla šašom, rogozom, trskom, gustim korovom i travom. U ovakvim područjima, naročito ritskim, fazan nalazi animalne hrane u izobilju.

Živi na nadmorskoj visini do 600 metara, a i više ako mu odgo-varaju prehrambeni i klimatski uslovi. Fazan je poligamna vrsta i u doba parenja obrazuje jata 5-10 ženki (koka) i jedan mužjak.

Fazan koji naseljava lovišta nastao je ukrštanjem više podvrsta :

- običnog fazana /*Phasianus colchicus colchicus* L./,
- fazana - grivnaša /*Phasianus colchicus torljuatus* Gmelin/,
- mongolskog fazana /*Phasianus colchicus mongolicus* Brandt/,
- “zelenog” ili “engleskog” fazana /*Phasianus colchicus* var. *tenebrosus*/.

U lovištu nema prirodne populacije fazanske divljači, lovačko udruženje „Tivat“ poseduje inkubator za izvođenje fazanske divljači i prihvatilište za fazansku divljač kapaciteta 100 kom fazanske divljači, u prošlosti se pokušavalo više puta naseljavanje divljači ali populacija se relativno brzo gubila usled pritiska krivolova i predatora.

Sa obzirom da u lovištu postoje dobri uslovi za život fazanske divljači (izbonitiran je deo terena od 500 ha) u narednom periodu od 10 godina planira se unošenje fazanske divljači i to u broju od 100 kom godišnje, glavni cilj je formiranje prirodne populacije fazanske divljači.

Smernice i mjere za očuvanje i razvoj fazanske divljači date su na obrazcu br. 3 i u tabeli br. 46.

Tabela br. 46

Obrazac broj 3 Smjernice i mjere za očuvanje i razvoj divljači za lovnu 2017 / 2018 godinu	
Vrsta divljači	Fazanska divljač
Namena lovišta	Uzgoj divljači
Cilj lovnog gazdovanja	Uzgoj zdrave divljači i povećanje populacije
Metod (način) uzgoja	Uzgoj divljači u prirodnoj sredini otvorenih lovišta
Omjer polova (M : Ž)	1 : 4
Gazdinska starost (samo za krupnu divljač)	
Dobna struktura (samo za krupnu divljač)	
Lovnoproduktivna površina	500 ha
Bonitetni razred	III
Broj divljači po jedinici površine	15 / 100 ha
Matični fond	75
Koeficijent prirasta	0,7
Prirast	52
Gazdinski kapacitet (matični fond + prirast)	127

3.1.4.1. CILJ GAZDOVANJA

Cilj gazdovanja da se veštačkim uzgojem i puštanjem fazanske divljači u prirodu obezbedi formiranje prirodnog matičnog jata, odnosno održive prirodne populacije fazanske divljači, do formiranja prirodnog matičnog fonda neće se obavljati lov, posle uspostavljanja optimalnog brojnog stanja matičnog fonda vrši će se lov u visini prirasta uz obezbeđivanje optimalne polne strukture u odnosu 1:4.

Naročito u budućem periodu treba nastojati da se populacija prirodnih neprijatelja, odnosno predatora smanji u granicama prirodne ravnoteže (šakali, lisice, kune, lasice , mungose).

Divljač će se uzgajati metodom veštačkog uzgoja u fazaneriji, odnos polova gajene divljači 1 : 1, divljač možemo podeliti na mladunčad (od dana izleganja do kraja prve lovne godine) i odraslu divljač (fazansku divljač od početka druge lovne godine i starije).

3.1.4.2. BONITIRANJE LOVIŠTA ZA FAZANSKU DIVLJAČ

Lovne površine su svi delovi lovišta na kojima divljač ima prirodne uslove za opstanak i dalje razmnožavanje, a na kojima se gaji, štiti i iskorišćava – lovi.

Računanje lovno-produktivne površine vršeno je iskustveno i na osnovu metodologije opisane u stručnoj publikaciji „Bonitiranje lovišta“ u izdanju Lovačkog saveza Srbije (autori: B. Tomašević, I. Radosavljević i A. Čeranić) a na osnovu stanja zatečenog na terenu.

Tabela br. 47

Vrsta kulture	Ukupna površina u lovištu	Raspoloživa LPP za obračun		Izračunata LPP u lovištu	
		ha	%	ha	%
Šume i šumsko zemljište	3192	3192	100	450	15
Pašnjaci i livade	177	177	100	50	28
Oranice					
Ukupno:				500	

Šume i šumsko zemljište obuhvata 15 %, livade i pašnjaci 28% .prikaz površine pod kulturama koje ulaze u lovno produktivnu površinu dat je u tabeli br. 47.

Ukupna lovno-produktivna površina za jerebicu kamenjarku iznosi 500 ha.

Bonitiranje lovišta predstavlja ocenjivanje kvaliteta staništa za određenu vrstu divljači, prilikom bonitiranja vodili smo se iskustvom, poznavanjem staništa i stručnom literaturom (Priručnik “Bonitiranja lovišta“(B.Tomašević, I. Radosavljević i A. Čeranić)).

Bonitet se određuje na osnovu ocenjivanja osnovnih faktora:

- pedološki sastav tla,
- hrana i voda,
- pokrivenost zemljišta - vegetacija,
- mir u lovištu,
- konfiguracija terena,
- klima i
- opšta pogodnost lovišta

Pedološki sastav tla

Matični supstrat je najznačajniji faktor koji utiče na formiranje zemljišta u ovom lovištu a on se sastoji od mezozojskih i jako karsifikovanih krečnjaka i u priobalnoj zoni kenozojskih (tercijalnih) fliševa. U nižim predelima preovladavaju peskovito ilovasta

zemljišta, u višim uglavnom plitka smeđa zemljišta i crvenice. Zemljište utiče na divljač kao osnova za rast vegetacije i kao sredina na kojoj i u kojoj divljač živi i razvija se.

Tlo je uglavnom plitko, propusno, umereno suvo, deo lovišta je pokriven završnim fazama u degradiranju mediteranske vegetacije, garizima, pasljacima i kamenjarom, gde kamen izbija na površinu, negde manje a negde više, uglavnom sa mozaično raspoređenom vegetacijom između kamenja.

Hrana i voda

Hrane i vode ima dovoljno tokom čitave godine, izuzev u letnjim žarkim mesecima, u zimskom periodu usled nedostatka snega i relativno visokih temperatura divljač relativno lako dolazi do hrane.

Pokrivenost zemljišta - vegetacija

Karakteristične biljne zajednice makije i degradirane šume daju relativno dobar zaklon divljači, na pojedinim mestima sklop je jako prekinut a stene izlaze na površinu, javljaju se gola mesta.

Mir u lovištu

Naselja se uglavnom nalaze oko glavnih saobraćajnica ili uz obalu, u ruralnim sredinama ima sve manje stanovnika što donekle vraća mir u lovište. U toku turističke sezone dolazi do povećanja stanovništva ali su oni skoncentrisani uglavnom oko obale i urbanih mesta. Mir u lovištu remeti i povećan broj predatora u lovištu

Konfiguracija terena

Teren u lovištu se kreće od skoro ravnog u Tivatskom polju, blago zatalasanog do brdovitog u Vrmu.

Klima

Klima sa jedne strane blagim zimama i odsustvom snega pogoduje razvoju fazanske divljači problem predstavljaju dosta suva i topla leta.

Opšta pogodnost lovišta

Na osnovu ocene osnovnih faktora opšta pogodnost lovišta je dobra.

Osnovni faktori od kojih zavisi bonitet lovišta ocenjuju se na taj način što se svaki od njih, za svaku vrstu divljači, oceni jednom od sledećih ocena :

odličan	5
vrlo dobar	4
dobar	3
slab	2

Po oceni opštih faktora svaka ocena se množi sa odgovarajućim koeficijentom da bi se dobio realan uticaj datog faktora na divljač (različiti faktori u različitoj meri utiču na divljač). Dato u tabeli br. 48.

Tabela br. 48

Red ni Broj	Osnovni faktori	Faktor vrednosti	Ocena osno- Vnog faktora	Broj Poena
1.	Tlo	4	3	12
2.	Hrana i voda	5	3	15
3.	Biljni pokrov	4	4	16
4.	Mir u lovištu	2	3	6
5.	Konfiguracija terena	1	3	3
6.	Klima	2	4	8
7.	Opšta prikladnost lovišta	2	3	6
Ukupan zbir poena :				66

Ukupam zbir poena određuje bonitet lovišta (po tabeli br. 49).

Tabela br.49

Od 87 - 100 poena je	I	(prvi)	bonitetni razred
Od 74 - 86 poena je	II	(drugi)	bonitetni razred
Od 60 - 73 poena je	III	(treći)	bonitetni razred
Od 41 - 59 poena je	IV	(četvrti)	bonitetni razred

Bonitet lovišta spada u **II bonitetni razred**.

Na osnovu rezultata bonitiranja odredili smo osnovne elemente smernica i mera za očuvanje i razvoj jerebice kamenjarke, za ovaj bonitet predviđa se gustina populacije od

Broj divljači na jedinici lovno produktivne površine:

15/100 ha

Matični fond:

Matični fond predstavlja broj divljači na početku lovne godine.

500 ha/100ha x 15 jedinki =75

Koeficijent prirasta:

0.7 u odnosu na maticni fond=52

Gazdinski kapacitet lovišta:

Gazdinski kapacitet lovišta predstavlja normalno brojno stanje, odnosno predstavlja bonitiranjem utvrđen mogući broj divljači u lovištu, a koji pritom ne ugrožava gazdinsko stanje.

Matični fond 75 jedinki + prirast 52 jedinki = 127

3.1.4.3. BROJNOST DIVLJAČI

Prirodne populacije fazanske divljači nema, Lovačko udruženje "Tivat" poseduje inkubator za izvođenje fazanske divljači, i prihvatilište kapaciteta 100 kom, fazanska pilad se planira čuvati do starosti od 12 nedelja i posle toga adaptirati na prirodne uslove i puštiti u prirodu.

3.1.4.4. RAZVOJ FONDA ZA FAZANSKU DIVLJAČ

Razvoj matičnog fonda za fazansku divljač za period od lovne 2017. do lovne 2026.god. dat je na obrascu broj 5 odnosno u tabelama br. 50 do br 59.

Tabela br. 50

Razvoj matičnog fonda fazanske divljači za lovnu 2017/2018 godinu									
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno	
		Mladunčad		Odrasla		m	ž		
		m	ž	m	ž				
grla / kljunova									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Matični fond	Planirani								
	Ostvareni								
Ispustanje divljači	Planirani	50	50			50	50	100	
	Ostvareni								
Rasplodni fond	Planirani								
	Ostvareni								
Prirast	Planirani								
	Ostvareni								
Fond pred lov	Planirani	50	50			50	50	100	
	Ostvareni								
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)						
			Otpad (prema osnovi)*						
			Lov (prema stvarnom stanju)						
		Ispuštena divljač	Lov						
			Otpad**	44	44			44	44
		O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov					
	Otpad								
	Ispuštena divljač		Lov						
			Otpad						
	Ukupno								
	% izvršenja								
	Obrazloženje								
Fond nakon lova	Planirani					6	6	12	
	Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

** Otpad (ispuštene divljači) –gubici 88 % od broja ispuštene divljači, zbog neadaptiranosti na prirodne uslove i zbog povećanog broja predatora gubici se kreću oko 88 % od broja ispuštebe divljači.

Tabela br. 51

Razvoj matičnog fonda fazanske divjači za lovnu 2018/2019 godinu									
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno	
		Mladunčad		Odrasla		m	ž		
		m	ž	m	ž				
grla / kljunova									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Matični fond	Planirani			15	15	15	15	30	
	Ostvareni								
Ispustanje divjači	Planirani	50	50			50	50	100	
	Ostvareni								
Rasplodni fond	Planirani			15	15	15	15	30	
	Ostvareni								
Prirast	Planirani	10	10			10	10	20	
	Ostvareni								
Fond pred lov	Planirani	60	60	15	15	75	75	150	
	Ostvareni								
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divjač	Lov (prema osnovi)						
			Otpad (prema osnovi)*				4	4	8
		Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divjač	Lov						
	Otpad		44	44			44	44	88
	O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divjač	Lov						
			Otpad						
		Ispuštena divjač	Lov						
			Otpad						
		Ukupno							
		% izvršenja							
	Obrazloženje								
	Fond nakon lova	Planirani					27	27	54
		Ostvareni							

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

** Otpad (ispuštene divljači) –gubici 88 % od broja ispuštene divljači, zbog neadaptiranosti na prirodne uslove i zbog povećanog broja predatora gubici se kreću oko 88 % od broja ispuštebe divljači.

Tabela br. 52

Razvoj matičnog fonda fazanske divljači za lovnu 2019/2020 godinu									
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno	
		Mladunčad		Odrasla		m	ž		
		m	ž	m	ž				
grla / kljunova									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Matični fond	Planirani			27	27	27	27	54	
	Ostvareni								
Ispustanje divljači	Planirani	50	50			50	50	100	
	Ostvareni								
Rasplodni fond	Planirani			27	27	27	27	54	
	Ostvareni								
Prirast	Planirani	18	18			18	18	36	
	Ostvareni								
Fond pred lov	Planirani	68	68	27	27	95	95	190	
	Ostvareni								
LOV	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)				16	16	
			Otpad (prema osnovi)*				8	8	16
		Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov						
	Otpad		44	44			44	44	88
	O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
			Otpad						
		Ispuštena divljač	Lov						
			Otpad						
		Ukupno							
		% izvršenja							
	Obrazloženje								
Fond nakon lova	Planirani					27	43	70	
	Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

** Otpad (ispuštene divljači) –gubici 88 % od broja ispuštene divljači, zbog neadaptiranosti na prirodne uslove i zbog povećanog broja predatora gubici se kreću oko 88 % od broja ispuštebe divljači.

Tabela br. 53

Razvoj matičnog fonda fazanske divljači za lovnu 2020/2021 godinu									
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno	
		Mladunčad		Odrasla		m	ž		
		m	ž	m	ž				
1	2	grla / kljunova						9	
Matični fond	Planirani			27	43	27	43	70	
	Ostvareni								
Ispustanje divljači	Planirani								
	Ostvareni								
Rasplodni fond	Planirani			27	43	27	43	70	
	Ostvareni								
Prirast	Planirani	24	24			24	24	48	
	Ostvareni								
Fond pred lov	Planirani	24	24	27	43	51	67	118	
	Ostvareni								
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)				28	28	
			Otpad (prema osnovi)*				8	12	20
		Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov						
		Otpad							
	O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
			Otpad						
		Ispuštena divljač	Lov						
			Otpad						
		Ukupno							
		% izvršenja							
	Obrazloženje								
	Fond nakon lova	Planirani					15	55	70
		Ostvareni							

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

** Otpad (ispuštene divljači) –gubici 88 % od broja ispuštene divljači, zbog neadaptiranosti na prirodne uslove i zbog povećanog broja predatora gubici se kreću oko 88 % od broja ispuštebe divljači.

Tabela br. 54

Razvoj matičnog fonda fazanske divljači za lovnu 2021/2022 godinu									
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno	
		Mladunčad		Odrasla		m	ž		
		m	ž	m	ž				
grla / kljunova									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Matični fond	Planirani			16	54	16	54	70	
	Ostvareni								
Ispustanje divljači	Planirani								
	Ostvareni								
Rasplodni fond	Planirani			16	54	16	54	70	
	Ostvareni								
Prirast	Planirani	24	24			24	24	48	
	Ostvareni								
Fond pred lov	Planirani	24	24	16	54	40	78	118	
	Ostvareni								
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)				20	8	28
			Otpad (prema osnovi)*				4	16	20
		Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov						
	Otpad								
	O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
			Otpad						
		Ispuštena divljač	Lov						
			Otpad						
		Ukupno							
		% izvršenja							
	Obrazloženje								
	Fond nakon lova	Planirani					16	54	70
		Ostvareni							

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

** Otpad (ispuštene divljači) –gubici 88 % od broja ispuštene divljači, zbog neadaptiranosti na prirodne uslove i zbog povećanog broja predatora gubici se kreću oko 88 % od broja ispuštebe divljači.

Tabela br. 55

Razvoj matičnog fonda fazanske divljači za lovnu 2022/2023 godinu									
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno	
		Mladunčad		Odrasla		m	ž		
		m	ž	m	ž				
grla / kljunova									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Matični fond	Planirani			16	54	16	54	70	
	Ostvareni								
Ispustanje divljači	Planirani								
	Ostvareni								
Rasplodni fond	Planirani			16	54	16	54	70	
	Ostvareni								
Prirast	Planirani	24	24			24	24	48	
	Ostvareni								
Fond pred lov	Planirani	24	24	16	54	40	78	118	
	Ostvareni								
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)				20	8	28
			Otpad (prema osnovi)*				4	16	20
		Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov						
	Otpad								
	O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
			Otpad						
		Ispuštena divljač	Lov						
			Otpad						
		Ukupno							
		% izvršenja							
	Obrazloženje								
	Fond nakon lova	Planirani					16	54	70
		Ostvareni							

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

** Otpad (ispuštene divljači) –gubici 88 % od broja ispuštene divljači, zbog neadaptiranosti na prirodne uslove i zbog povećanog broja predatora gubici se kreću oko 88 % od broja ispuštebe divljači.

Tabela br. 56

Razvoj matičnog fonda fazanske divljači za lovnu 2023/2024 godinu										
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno		
		Mladunčad		Odrasla		m	ž			
		m	ž	m	ž					
grla / kljunova										
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Matični fond	Planirani			16	54	16	54	70		
	Ostvareni									
Ispustanje divljači	Planirani									
	Ostvareni									
Rasplodni fond	Planirani			16	54	16	54	70		
	Ostvareni									
Prirast	Planirani	24	24			24	24	48		
	Ostvareni									
Fond pred lov	Planirani	24	24	16	54	40	78	118		
	Ostvareni									
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)				20	8	28	
			Otpad (prema osnovi)*				4	16	20	
			Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov							
			Otpad							
		O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
	Otpad									
	Ispuštena divljač		Lov							
			Otpad							
	Ukupno									
	% izvršenja									
	Obrazloženje									
	Fond nakon lova	Planirani					16	54	70	
		Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

** Otpad (ispuštene divljači) –gubici 88 % od broja ispuštene divljači, zbog neadaptiranosti na prirodne uslove i zbog povećanog broja predatora gubici se kreću oko 88 % od broja ispuštebe divljači.

Tabela br. 57

Razvoj matičnog fonda fazanske divljači za lovnu 2024/2025 godinu									
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno	
		Mladunčad		Odrasla		m	ž		
		m	ž	m	ž				
grla / kljunova									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Matični fond	Planirani			16	54	16	54	70	
	Ostvareni								
Ispustanje divljači	Planirani								
	Ostvareni								
Rasplodni fond	Planirani			16	54	16	54	70	
	Ostvareni								
Prirast	Planirani	24	24			24	24	48	
	Ostvareni								
Fond pred lov	Planirani	24	24	16	54	40	78	118	
	Ostvareni								
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)				20	8	28
			Otpad (prema osnovi)*				4	16	20
		Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov						
	Otpad								
	O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
			Otpad						
		Ispuštena divljač	Lov						
			Otpad						
		Ukupno							
		% izvršenja							
	Obrazloženje								
	Fond nakon lova	Planirani					16	54	70
		Ostvareni							

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

** Otpad (ispuštene divljači) –gubici 88 % od broja ispuštene divljači, zbog neadaptiranosti na prirodne uslove i zbog povećanog broja predatora gubici se kreću oko 88 % od broja ispuštebe divljači.

Tabela br. 58

Razvoj matičnog fonda fazanske divljači za lovnu 2025/2026 godinu										
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno		
		Mladunčad		Odrasla		m	ž			
		m	ž	m	ž					
grla / kljunova										
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Matični fond	Planirani			16	54	16	54	70		
	Ostvareni									
Ispustanje divljači	Planirani									
	Ostvareni									
Rasplodni fond	Planirani			16	54	16	54	70		
	Ostvareni									
Prirast	Planirani	24	24			24	24	48		
	Ostvareni									
Fond pred lov	Planirani	24	24	16	54	40	78	118		
	Ostvareni									
L O V	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)				20	8	28	
			Otpad (prema osnovi)*				4	16	20	
			Lov (prema stvarnom stanju)							
		Ispuštena divljač	Lov							
			Otpad							
		O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov						
	Otpad									
	Ispuštena divljač		Lov							
			Otpad							
	Ukupno									
	% izvršenja									
	Obrazloženje									
	Fond nakon lova	Planirani					16	54	70	
		Ostvareni								

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

** Otpad (ispuštene divljači) –gubici 88 % od broja ispuštene divljači, zbog neadaptiranosti na prirodne uslove i zbog povećanog broja predatora gubici se kreću oko 88 % od broja ispuštebe divljači.

Tabela br. 59

Razvoj matičnog fonda fazanske divljači za lovnu 2026/2027 godinu										
Fondovi		Polna i starosna struktura				Ukupno		Ukupno		
		Mladunčad		Odrasla		m	ž			
		m	ž	m	ž					
grla / kljunova										
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Matični fond	Planirani			16	54	16	54	70		
	Ostvareni									
Ispustanje divljači	Planirani									
	Ostvareni									
Rasplodni fond	Planirani			16	54	16	54	70		
	Ostvareni									
Prirast	Planirani	24	24			24	24	48		
	Ostvareni									
Fond pred lov	Planirani	24	24	16	54	40	78	118		
	Ostvareni									
LOV	P l a n i r a n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov (prema osnovi)				20	8	28	
			Otpad (prema osnovi)*				4	16	20	
			Lov (prema stvarnom stanju)							
			Ispuštena divljač	Lov						
		Otpad								
	O s t v a r e n i	Prirodno uzgajana divljač	Lov							
			Otpad							
		Ispuštena divljač	Lov							
			Otpad							
		Ukupno								
% izvršenja										
Obrazloženje										
Fond nakon lova	Planirani					16	54	70		
	Ostvareni									

*Otpad (prema osnovi) - zimski gubici 30 % matičnog fonda. Zbog nedostatka hrane u zimskom periodu i zbog velikog broja predatora, zimski gubici se kreću u proseku oko 30 %.

** Otpad (ispuštene divljači) –gubici 88 % od broja ispuštene divljači, zbog neadaptiranosti na prirodne uslove i zbog povećanog broja predatora gubici se kreću oko 88 % od broja ispuštebe divljači.

3.1.4.5. PRIHRANA I PREHRANA DIVLJAČI

Zbog karakteristične klime i vegetacije, odnosno tople zime i nedostatak snega, bogate i bujne vegetacije, te bogatstva životinjskog sveta kojim se hrane mladunčad u prvim mesecima života (insekti), prihranjivanje divljači nije potrebno tokom čitave godine.

Pošto lovačko udruženje „Tivat“ poseduje inkubator i prihvatilište za fazansku divljač, kapaciteta 100 kom, pod podglavljem prihrana i prehrana vezana za fazansku divljač, predstavice prihranu fazanske divljači dok se nalazi u prihvatilištu (tabela 60).

Tabela br. 60

Prihrana i prehrana divljači											
Lovna godina	Vrsta hrane	Prihrana				Prehrana					
		Planirano	Ostvareno	Odstupanja		Vrsta zasada	Planirano	Ostvareno	Odstupanja		Napomena
				%	Obrazloženje				%	Obrazloženje	
2017/2018	Zrnasta hrana	150 kg									
2018/2019	Zrnasta hrana	150 kg									
2019/2020	Zrnasta hrana	150 kg									
2020/2021	Zrnasta hrana	150 kg									
2021/2022	Zrnasta hrana	150 kg									
2022/2023	Zrnasta hrana	150 kg									
2023/2024	Zrnasta hrana	150 kg									
2024/2025	Zrnasta hrana	150 kg									
2025/2026	Zrnasta hrana	150 kg									
2026/2027	Zrnasta hrana	150 kg									

3.1.4.6. MJERE UREĐENJE LOVIŠTA

Lovačko udruženje „Tivat“, poseduje prihvatilište za fazansku divljač i prateći objekat za čuvanje hrane. Ne planira se izgradnja drugih objekata u lovištu, vezano za fazansku divljač.

Prikaz lovno uzgojnih i lovno tehničkih objekata vezanih za fazansku divljač, dat je u tabelama od broja 61 do broja 70.

Tabela br. 61

Mere za uređivanje lovišta												
Lovna godina	Lovno-uzgojni i lovno-tehnički objekti											Napomena
	Vrsta objekta	Jedinica mere	Izgradnja				Održavanje					
			Planirano	Ostvareno	Odstupanja		Planirano	Ostvareno				
				±	%	Obrazloženje			±	%	Obrazloženje	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Od 01.04.2017. do 31.03.2018.	Prihvatilište za fazansku divljač	kom					1					
	Objekat za skladištenje hrane	kom					1					

Tabela br. 62

Mere za uređivanje lovišta												
Lovna godina	Lovno-uzgojni i lovno-tehnički objekti											Napomena
	Vrsta objekta	Jedinica mere	Izgradnja				Održavanje					
			Planirano	Ostvareno	Odstupanja		Planirano	Ostvareno				
				±	%	Obrazloženje			±	%	Obrazloženje	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Od 01.04.2018. do 31.03.2019.	Prihvatilište za fazansku divljač	kom					1					
	Objekat za skladištenje hrane	kom					1					

Tabela br. 63

Mere za uređivanje lovišta												
Lovna godina	Lovno-uzgojni i lovno-tehnički objekti											Napomena
	Vrsta objekta	Jedinica mere	Izgradnja				Održavanje					
			Planirano	Ostvareno	Odstupanja		Planirano	Ostvareno				
				±	%	Obrazloženje			±	%	Obrazloženje	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Od 01.04.2019. do 31.03.2020.	Prihvatilište za fazansku divljač	kom					1					
	Objekat za skladištenje hrane	kom					1					

Tabela br. 64

Mere za uređivanje lovišta												
Lovna godina	Lovno-uzgojni i lovno-tehnički objekti											Napomena
	Vrsta objekta	Jedinica mere	Izgradnja				Održavanje					
			Planirano	Ostvareno	Odstupanja		Planirano	Ostvareno				
				±	%	Obrazloženje			±	%	Obrazloženje	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Od 01.04.2020. do 31.03.2021.	Prihvatilište za fazansku divljač	kom					1					
	Objekat za skladištenje hrane	kom					1					

Tabela br. 65

Mere za uređivanje lovišta												
Lovna godina	Lovno-uzgojni i lovno-tehnički objekti											Napomena
	Vrsta objekta	Jedinica mere	Izgradnja					Održavanje				
			Planirano	Ostvareno	Odstupanja		Planirano	Ostvareno	±	%	Obrazloženje	
					±	%						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Od 01.04.2021. do 31.03.2022.	Prihvatište za fazansku divljač	kom						1				
	Objekat za skladištenje hrane	kom						1				

Tabela 66

Mere za uređivanje lovišta												
Lovna godina	Lovno-uzgojni i lovno-tehnički objekti											Napomena
	Vrsta objekta	Jedinica mere	Izgradnja					Održavanje				
			Planirano	Ostvareno	Odstupanja		Planirano	Ostvareno	±	%	Obrazloženje	
					±	%						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Od 01.04.2022. do 31.03.2023.	Prihvatište za fazansku divljač	kom						1				
	Objekat za skladištenje hrane	kom						1				

Tabela br. 67

Mere za uređivanje lovišta												
Lovna godina	Lovno-uzgojni i lovno-tehnički objekti											Napomena
	Vrsta objekta	Jedinica mere	Izgradnja					Održavanje				
			Planirano	Ostvareno	Odstupanja		Planirano	Ostvareno	±	%	Obrazloženje	
					±	%						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Od 01.04.2023. do 31.03.2024.	Prihvatište za fazansku divljač	kom						1				
	Objekat za skladištenje hrane	kom						1				

Tabela br. 68

Mere za uređivanje lovišta												
Lovna godina	Lovno-uzgojni i lovno-tehnički objekti											Napomena
	Vrsta objekta	Jedinica mere	Izgradnja					Održavanje				
			Planirano	Ostvareno	Odstupanja		Planirano	Ostvareno	±	%	Obrazloženje	
					±	%						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Od 01.04.2024. do 31.03.2025.	Prihvatište za fazansku divljač	kom						1				
	Objekat za skladištenje hrane	kom						1				

Tabela br. 69

Mere za uređivanje lovišta													
Lovna godina	Lovno-uzgojni i lovno-tehnički objekti											Napomena	
	Vrsta objekta	Jedinica mere	Izgradnja					Održavanje					
			Planirano	Ostvareno	Odstupanja		Planirano	Ostvareno			Obrazloženje		
					±	%			±	%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Od 01.04.2025. do 31.03.2026.	Prihvatište za fazansku divljač	kom					1						
	Objekat za skladištenje hrane	kom					1						

Tabela br. 70

Mere za uređivanje lovišta													
Lovna godina	Lovno-uzgojni i lovno-tehnički objekti											Napomena	
	Vrsta objekta	Jedinica mere	Izgradnja					Održavanje					
			Planirano	Ostvareno	Odstupanja		Planirano	Ostvareno			Obrazloženje		
					±	%			±	%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Od 01.04.2025. do 31.03.2026.	Prihvatište za fazansku divljač	kom					1						
	Objekat za skladištenje hrane	kom					1						

3.1.4.7. MJERE ZAŠTITE DIVLJAČI

Čuvanje lovišta i suzbijanje nezakonitog lova – za čuvanje lovišta odgovorna je lovočuvarska služba, u lovištu „Tivat“ sastoji se od jednog lovočuvara profesionalca, isto tako odgovorni su i svi lovci vezani lovačkim kodeksom i opštim moralnim normativima. Za smanjenje i suzbijanje nezakonitog lova potrebno je organizacija lovočuvarske službe i pokretanje određenih postupaka za izricanje kaznenih mera i naplate štete. Neophodno je stalno prisustvo lovočuvara i stručne službe u lovištu sa ciljem sprečavanja lovokrađe i zbog sigurnosti, stalne ili povremene asistencije policiskih organa iz Tivta. Naročito je važno obezbediti mir u lovištu za vreme razmnožavanja divljači...

Smanjenje broja predatora – fazanska divljač je pod dosta jakim pritiskom predatora počev od šakala, lisice, kuna, divlje mačke, mungosa, koji predstavlja poseban problem, pa preko pasa i mačaka lutilice i pernatih grabljivica. Naročito je potrebno redovnim i posebno organizovanim akcijama smanjiti broj dlakavih i pernatih predatora na broj koji će omogućiti formiranje prirodne populacije fazanske divljači i kasnije omogućiti njegovo održavanje. Takođe je potrebno iz lovišta ukloniti sve pse i mačke lutilice.

Sprovođenje preventivnih mjera u lovištu radi zaštite divljači i drugih životinjskih vrsta - Ukoliko dođe do uginuća divljači, utvrditi uzrok smrti pronađene divljači i ukoliko je potrebno poslati uzorke na analizu. Od zaraznih i parazitnih bolesti pažnju treba obratiti na: singamozu, kokošiji tifus, kolera peradi, hronična respiratorna bolest, tuberkuloza.

Naročito je važno da sva perad u domaćinstvima budu vakcinisana i zdrava, samim tim bi predupredili širenje zaraznih bolesti.

Gubici od vozila na magistralnim putevima su mali jer se divljač uglavnom nalazi u perifernim delovima lovišta, a na lokalnim putevima se vozi uglavnom sporije zbog samih tehničkih karakteristika puteva pa oni sa te strane ne predstavljaju opasnost za divljač.

Glavna opasnost u lovištu za ovu vrstu divljači predstavlja veliki broj predatora i krivolov, pa je stoga potrebno sprovesti odgovarajuće mere, pre svega organizovanjem akcija smanjenja predatora i organizovanjem efikasne lovočuvarske službe.

Spašavanje divljači od elementarnih nepogoda - najveći problem sa obzirom na tip vegetacije i klimu, predstavljaju požari, mere koje treba preduzeti su pre svega preventivne prirode, jer kad do požara dođe zbog nepristupačnosti terena i vegetacije vrlo je teško iskontrolisati požar. Potrebno je po svaku cenu sprečiti loženje otvorene vatre u lovištu naročito u toku letnjih meseci.

Obezbeđivanje mira u lovištu – uznemiravanje divljači vrši se na različite načine i u sadašnjem društvu predstavlja neminovnost (prometni putevi, turisti, izleti...), ali moraju se preduzeti mere da se dovedi na što manju moguću meru. Potrebno je putem lovočuvarske službe organizovati stalne obilazke lovišta i sprečavati nepotrebno remećenje mira: sprečavanjem lova van lovne sezone (krivolov), sprečavanje puštanja kerova u lovište van zvaničnih lovova ...

Preventivne merje u dogovoru sa poljoprivrednicima i stočarima – ove mjere se odnose na poslove u poljoprivredi pri upotrebi mehanizacije i hemiskih sredstava, i na obostranu ažurnost prilikom pojave bolesti pitomih i divljih životinja.

Ostale mjere – Lovачko udruženje „Tivat“ preduzimaće i ostale mjere u cilju zaštite divljači u lovištu, u skladu sa zakonom.

3.1.4.8. MJERE SPREČAVANJA ŠTETE OD DIVLJAČI

Štete koje fazanska divljač pričinjava pre svega hraneći se izbojcima, pupovima drveća i žbunja su zanemarljive, pa shodno tome nikakve mere nije potrebno sprovesti na tu temu.

3.1.4.9. NAČIN LOVA DIVLJAČI

Lov na ovu vrstu divljači je atraktivan i dosta zahtevan naročito zbog terena na kome se lovi. Lovi se uz pomoć lovačkih kerova sa kojima se pretražuje teren, divljač se često izvlači na nogama i vrlo brzo poleće

3.1.5. SMJERNICE I MJERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ ŠAKALA

- Carstvo: Animalia
- Tip: Chordata
- Klasa: Mammalia
- Red: Carnivora
- Porodica: Canidae
- Rod: Canis
- Vrsta: Aureus

Zlatni šakali su najrasprostranjeniji šakali. U Evropi se nalaze se u jugoistočnoj Evropi, na Balkanu, Dalmaciji i u delu Mađarske.

Životinja veoma slična vuku. Ima šiljatu njušku, duže uši i kraći debeo rep. Pokriven je kratkom, crvenkasto smeđom dlakom. Kao i ostali iz porodice pasa, na prednjim nogama ima pet, a na zadnjim četiri prsta sa debelim noktima koje ne može da uvuče. Telo mu je dugo oko jedan metar, rep oko 25 cm, a težinom dostiže i 15 kg (javljaju se primerci i preko 25 kg). Veoma dobro i istrajno trči, prevaljujući velike razdaljine.. Živi pojedinačno i u malim čoporima. Uglavnom je noćna životinja. Jazbinu gradi u žbunju ili pod zemljom.

Jede sve što može da ulovi, ali i zrnevlje i voće. Mada je plašljiv, napada i domaće životinje.

Ženka u proleće okoti do osam slepih mladunaca, koji ostaju slepi do 10 dana, mladunci postaju polno zreli posle godinu dana.

Dosta je organizovana i invazivna vrsta, potiskuje sve vrste predatora izuzev vuka, koga izbegava, može napraviti dosta štete na ostaloj divljači ukoliko se populacija ne drži pod kontrolom (najviše strada podmladak divljači u proleće kad su im porebe za hranom veće zbog potomstva).

Smernice i mere za razvoj šakala i prikaz razvoja populacije za period od 2017 -2026.god. dat je na obrascu broj 9 odnosno u tabeli br. 71

Tabela br. 71

Smernice i mere za očuvanje i razvoj šakala									
Lovna godina		Prolecno brojno stanje	Koeficijent prirasta	Prirast	Izlučivanje			Izvršenje %	
					Odstrel	Otpad	Ukupno		
2017/ 2018	Planirano	Stalne	100	0,7	70	70	15	85	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							
2018/ 2019	Planirano	Stalne	85	0,7	58	61	12	73	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							
2019/ 2020	Planirano	Stalne	70	0,7	49	49	10	59	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							
2020/ 2021	Planirano	Stalne	60	0,7	42	43	9	52	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							
2021/ 2022	Planirano	Stalne	50	0,7	35	38	7	45	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							
2022/ 2023	Planirano	Stalne	40	0,7	28	32	6	38	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							
2023/ 2024	Planirano	Stalne	30	0,7	21	17	4	21	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							
2024/ 2025	Planirano	Stalne	30	0,7	21	17	4	21	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							
2025/ 2026	Planirano	Stalne	30	0,7	21	17	4	21	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							
2026/ 2027	Planirano	Stalne	30	0,7	21	17	4	21	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							

3.1.6. SMJERNICE I MJERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ LISICE

- Carstvo: Animalia
- Tip: Chordata
- Klasa: Mammalia
- Red: Carnivora
- Porodica: Canidae
- Rod: Vulpes
- Vrsta: vulpes

Veliki je grabljivac i u lovištima nanosi velike štete sitnoj divljači, a ponekad i krupnoj.

U bliskom srodstvu je sa vukom i psom, te s njima ima dosta sličnih karakteristika.

Rasprostranjenost: živi u gotovo celoj Evropi, severnoj Africi, severnoj i zapadnoj Aziji i Severnoj Americi. Kod nas naseljava površinu cele zemlje.

Opis: U dužinu naraste oko 90 cm, a u visinu 40 cm. Rep joj je dugačak do 40 cm. U zavisnosti od uslova u kojima živi i čime se hrani odrasla lisica može biti teška 7-9 kg. Živi 12 do 15 godina.

Boja dlake prilagođava se osnovnom tonu terena gde živi, pa ih ima u svim nijansama - od crvenkastožućkaste do kestenjastožute boje. Ima ih sasvim crnih.

Na vrhu repa prepoznatljiv je beli čuperak. Rep lisice obrastao je dugom i kudravom dlakom, crvrnožute boje. U korenu repa ima dve žlezde, obrasle crnom dlakom. One luče lepljivu tečnost, čiji miris podseća na miris ljubičice. Pored rečnih žlezda, lisica ima i mirisne žlezde na šapama. Nos lisice je sjajnocrne boje, uši su crne i u korenu crvenkaste.

Sluh, njuh i vid su odlično razvijeni, što joj daje mogućnost za uspešan lov, kao i šansu za pravovremen beg od opasnosti.

Lovi zečeve, fazane, jarebice i madu lanad, takođe uništava i jaja ptica koje se gnezde na zemlji. Iz zemlje vadi miševе i krtice, a u nedostatku bolje hrane jede žabe, guštere, puževе i insekte. Gladna lisica jede strvine, opalo zrelo voće, a u vinogradu odgriza grozdove.

Razmnožavanje: lisice se pare u februaru. Tada ženka iz repne žlezde luči miris koji mami mužjaka. Pare se u jami. Bremenitost traje 50-52 dana. Okoti obično 3-9 mladih. Lisičići su pepeljastosive boje i prvih 12-14 dana su slepi. Dok mladi ne progledaju majka ih ne napušta. Sisaju mesec i po, a sa 3-4 meseca su samostalni.

Najveće štete u lovištima lisice prave, upravo u periodu dok podižu mlade. U ovom periodu love sve što mogu, čak i više nego što im je potrebno, sve samo da bi osigurale napredak svog potomstva.

Smjernice i mjere za razvoj lisice i prikaz razvoja populacije za period od 2017 -2026.god. dat je na obrascu broj 9 odnosno u tabeli br. 72.

Tabela br. 72

Smernice i mere za očuvanje i razvoj lisice								
Lovna godina		Prolecno brojno stanje	Koificijent prirasta	Prirast	Izlučivanje			Izvršenje %
					Odstrel	Otpad	Ukupno	
2017/2018	Planirano	Stalne	50	0,5	25	30	5	35
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2018/2019	Planirano	Stalne	40	0,5	20	26	4	30
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2019/2020	Planirano	Stalne	30	0,5	15	22	3	25
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2020/2021	Planirano	Stalne	30	0,5	15	12	3	25
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2021/2022	Planirano	Stalne	30	0,5	15	12	3	25
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2022/2023	Planirano	Stalne	30	0,5	15	12	3	25
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2023/2024	Planirano	Stalne	30	0,5	15	12	3	25
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2024/2025	Planirano	Stalne	30	0,5	15	12	3	25
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2025/2026	Planirano	Stalne	30	0,5	15	12	3	25
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2026/2027	Planirano	Stalne	30	0,5	15	12	3	25
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						

3.1.7. SMJERNICE I MJERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ JAZAVCA

- CARSTVO Animalia
- RAZDEO Chordata
- KLASA Mammalia
- RED Carnivora
- PORODICA Mustelidae
- ROD Meles
- VRSTA Meles Meles

Jazavac živi u mešovitim šumama ravnica i srednje brdovitim terenima. Važi za životinju sa stalnim mestom boravka. Živi u sistemu jazbina prečnika 30 cm koje kopa najčešće na rubovima šuma i poljana. Osnovne spoljne karakteristike su uzdužne crno-bele pruge na glavi. Telo jazavca je zdepasto, sa kratkim crnim nogama. Krzno je na leđima prljavo-smeđe boje a na trbuhu svetlije. Dostiže težinu do 25 kg. Vizuelno razlikovanje mužjaka od ženke je nemoguće.

Prema tipu ishrane jazavac je svaštojed i njegova ishrana se sastoji od korenja, šumskih plodova, opalog voća i povrća, kukuruza, raži ali i mladih zečeva, miševa, insekata, larvi i puževa koje kopa klinastom njuškom. Jazavac nije lovac, nego sakuplja sve što je jestivo. Do jeseni nakupi dovoljne rezerve masnoća kako bi u toku zimskog sna mogao preživeti. Tokom zimskog sna, jazbinu napušta vrlo retko isključivo radi obavljanja nužde koju kao vrlo uredna i čista životinja vrši van jazbine.

Jazavac je noćna životinja koja se oslanja na svoj odlično razvijen njuh. Sluh i vid su solidno razvijeni. Kad osjeća opasnost ispušta glasno brundanje, dok za vreme parenja, u julu i augustu, ispušta krikove koji liče na glasanje čovjeka. Polno sazrevaju u trećoj godini života.

Period nošenja ploda kod ženke iznosi 7 meseci, od čega je 5 meseci period mirovanja ploda, nakon čega krajem februara do početka aprila, ženka koti 2-5 mladih. Tek rođeni jazavci su imaju potpuno i belo krzno. Rađaju se slepi i otvaraju oči nakon 3-4 sedmice. Ženka jazavca hrani mlade svojim mlekom oko 13 meseci. Mladi jazavci napuštaju jazbinu nakon 6-8 sedmica, ali se u društvu majke zadržavaju preko zime. Tek u godini iza potpuno se osamostaljuju. U prirodi jazavci mogu dostići i 12 godina starosti.

Radi zaštite jazavca nije dozvoljeno rušiti njegove jazbine. Lovi se dočekom te psima u jazbinama, ali tek kada mladunčad odraste i postane samostalna. Lovi se sačmaricom, krupnoće sačme od 3 do 6 mm, ne na većoj udaljenosti od 60 koraka. Nije dozvoljen lov na njega dok je zimi u jazbini. Šteta koju čini na poljoprivrednim kulturama sprečava se repelentom na bazi mirisa (čovjekovog znoja) ili sličnim priručnim sredstvima.

Lovno produktivna površina za jazavca predstavlja površinu šuma, šibljacka i pašnjaka što iznosi oko 3000 h.

Optimalan broj jedinki po jedinici površine uzimamo 6.5 jedinki po 1.000 h, odatle proizilazi da je matični fond 20 jedinki.

Smernice i mere za razvoj jazavca i prikaz razvoja populacije za period od 2017 -2026.god. dat je na obrascu broj 9 odnosno u tabeli br. 73.

Tabela br. 73

Smernice i mere za očuvanje i razvoj jazavca								
Lovna godina		Prolecno brojno stanje	Koificijent prirasta	Prirast	Izlučivanje			Izvršenje %
					Odstrel	Otpad	Ukupno	
2017/ 2018	Planirano	Stalne	20	0,3	6	4	2	6
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2018/ 2019	Planirano	Stalne	20	0,3	6	4	2	6
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2019/ 2020	Planirano	Stalne	20	0,3	6	4	2	6
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2020/ 2021	Planirano	Stalne	20	0,3	6	4	2	6
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2021/ 2022	Planirano	Stalne	20	0,3	6	4	2	6
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2022/ 2023	Planirano	Stalne	20	0,3	6	4	2	6
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2023/ 2024	Planirano	Stalne	20	0,3	6	4	2	6
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2024/ 2025	Planirano	Stalne	20	0,3	6	4	2	6
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2025/ 2026	Planirano	Stalne	20	0,3	6	4	2	6
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2026/ 2027	Planirano	Stalne	20	0,3	6	4	2	6
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						

3.1.8. SMJERNICE I MJERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ KUNE ZLATICE

- Carstvo (Regnum): Animalia
- Tip (Phylum): Chordata
- Klasa (Classis): Mammalia
- Red (Ordo): Carnivora
- Porodica (Famillia): Mustelidae
- Rod (Genus): Martes
- Vrsta (Species): M. martes

Građa tela je vitka, za kunu su karakteristične kratke noge i spljošteni oblik glave. Na prstima ima vrlo oštre kandže. Očnjaci su vrlo snažni. Pri korenu repa ima mirisne žlezde kojima označavaju teritoriju. Mužjak kune zlatice naraste u dužinu do 80 cm od čega na rep otpada oko 53 cm. Visina u grebenu je do 20 cm. Kune zlatice dostižu težinu do 1,8 kg. Ženke su nešto manje i lakše. U gornjem delu i po nogama krzno je tamno mrke boje dok je po trbuhu dlaka svetlija. Pod vratom i prema prednjim nogama dlaka je zlatnožuta. Po toj karakteristici vrsta je dobila naziv. Poddlaka, koja je zimi vunasta, je svjetlosmeđe boje. Oči i vrh nosa su smeđi. Tabani i jagodice su obrasli dlakom.

Pari se u julu i avgustu ali se zametak ne razvija sve do januara ili februara (embriotenija). Ženke koje nisu oplodene tokom leta pare se upravo u to vrijeme, ali se kod njih zametak počinje odmah razvijati, tako da i jedne i druge donose mlade u martu ili aprilu. Ženka rađa 3 do 4 mladunca koji ostaju slepi 5 nedelja, doje do 2 meseca nakon čega prelaze na hranu koju im donosi majka. Mladi prvi put napuštaju gnezdo u osmomej nedelji života. Kuna zlatica je dnevna odnosno jutarnja životinja. Hrani se zečevima, kunićima, miševima, puhovima, vjevericama, pticama i njihovim jajima. Uzima i hranu biljnog porijekla: maline, kupine, borovnice, jagode.

Lovno produktivna površina za kunu belicu predstavlja površinu šuma, šibljaka i pašnjaka što iznosi oko 3000 h.

Optimalan broj jedinki po jedinici površine uzimamo 6 jedinki po 1.000 h, odatle proizilazi da je matični fond 18 jedinki.

Smjernice i mjere za razvoj kune zlatice i prikaz razvoja populacije za period od 2017 -2026.god. dat je na obrascu broj 9 odnosno u tabeli br. 74.

Tabela br. 74

Smernice i mere za očuvanje i razvoj kune zlatice								
Lovna godina		Prolecno brojno stanje	Koeficijent prirasta	Prirast	Izlučivanje			Izvišenje %
					Odstrel	Otpad	Ukupno	
2017/ 2018	Planirano	Stalne	20	0,3	6	6	2	8
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2018/ 2019	Planirano	Stalne	18	0,3	5	3	2	18
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2019/ 2020	Planirano	Stalne	18	0,3	5	3	2	18
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2020/ 2021	Planirano	Stalne	18	0,3	5	3	2	18
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2021/ 2022	Planirano	Stalne	18	0,3	5	3	2	18
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2022/ 2023	Planirano	Stalne	18	0,3	5	3	2	18
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2023/ 2024	Planirano	Stalne	18	0,3	5	3	2	18
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2024/ 2025	Planirano	Stalne	18	0,3	5	3	2	18
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2025/ 2026	Planirano	Stalne	18	0,3	5	3	2	18
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2026/ 2027	Planirano	Stalne	18	0,3	5	3	2	18
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						

3.1.9. SMJERNICE I MJERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ VELIKOG PUHA

- Carstvo (Regnum): Animalia
- Tip (Phylum): Chordata
- Klasa (Classis): Mammalia
- Red (Ordo): Lagomorfa
- Porodica (Famillia): Gliridae
- Rod (Genus): Glis
- Vrsta (Species): G. glis

Naseljava sve naše šume, a naječešće nastanjuje brdske bukove i jelove šume. Naseljava duplje i šupljine drveća, gde odmara u toku dana, a noću je aktivan. Morfološke karakteristike: Boja dlake je pepeljasta, a na vratu i abdomenu je svetliji. Glava je manja s kratkim vratom, okruglim ušima i izraženim crnim očima. Dužina tela je oko 35 cm, a rep je 12-15 cm. Telesna masa je oko 180-250 grama. Razmnožavanje: pare se samo jednom u toku godine. Ženka je bremenita 30-32 dana, i okoti 4-7 mladunaca. Oni sisaju u narednih mesec dana. Polno sazrevaju u prvoj godini života. Meso puha je ukusno.

Procenjuje se da u lovištu ima oko 50 puhova.

Smjernice i mjere za razvoj velikog puha i prikaz razvoja populacije za period od 2017 -2026.god. dat je na obrascu broj 9 odnosno u tabeli br. 75.

Tabela br. 75

Smernice I mere za očuvanje i razvoj velikog puha								
Lovna godina		Prolecno brojno stanje	Koificijent prirasta	Prirast	Izlučivanje			Izvršenje %
					Odstrel	Otpad	Ukupno	
2017/2018	Planirano	Stalne	50	0,5	25	15	10	25
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2018/2019	Planirano	Stalne	50	0,5	25	15	10	25
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2019/2020	Planirano	Stalne	50	0,5	25	15	10	25
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2020/2021	Planirano	Stalne	50	0,5	25	15	10	25
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2021/2022	Planirano	Stalne	50	0,5	25	15	10	25
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2022/2023	Planirano	Stalne	50	0,5	25	15	10	25
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2023/2024	Planirano	Stalne	50	0,5	25	15	10	25
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2024/2025	Planirano	Stalne	50	0,5	25	15	10	25
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2025/2026	Planirano	Stalne	50	0,5	25	15	10	25
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2026/2027	Planirano	Stalne	50	0,5	25	15	10	25
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						

3.1.10. SMJERNICE I MJERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ VEVERICE

- Carstvo (Regnum): Animalia
- Tip (Phylum): Chordata
- Klasa (Classis): Mammalia
- Red (Ordo): Rodentia
- Porodica (Famillia): Sciuridae
- Rod (Genus): Sciurus
- Vrsta (Species): *S. vulgaris*

Duga je oko 45 cm, zajedno sa repom, a teška 300-400 grama. Ima prekrasan rep, dug i obrastao dugačkom, gustom dlakom. Služi joj kao kormilo kad skače kroz vazduh, kao i za održavanje ravnoteže dok juri po granama drveća. Ima vrlo snažne sekutice, koji joj neprekidno rastu tako da je, da bi ih istrošila, prisiljena da glođe i gricka po ceo dan. Dugo se zadržavaju na drveću pa su im udovi prilagođeni penjanju. Na šapama ima pet prstiju, razmeštenih kao prsti na našoj šaci i može lako da hvata predmete i da se hvata za razna uporišta. Pomoću dugačkih, šiljatih kandži vešto se penje po deblima i granama drveća i strmoglavce spušta. Dugačke zadnje šape joj služe za skokove od nekoliko metara. Njeno krzno je lepe crvenkasto smeđe boje a bele s trbušne strane. Nekima je leti krzno tamno poput uglja. Zimi postaje sivo. Na uspravnim ušima imaju pramenčić dlaka. Veverice su živahne dnevne životinjice dobrog sluha, vida i njuha. Prave gnezda i skloništa u koja sakupljaju hranu za zimski period.

Vjeverice sehrane sjemenkama, plodovima, gusenicama, sasvim mladim pticama i jajima, čak i strvinama, a glođu i koru drveća, pa mogu biti i štetne. Ipak najviše voli žir, lešnike i orahe. Dok jede, obično sedi na zadnjim šapicama, sa repom savijenim duž leđa. Zalogaje prinosi ustima prednjim šapama, zubićima pregrize koru i onda prstima vadi sadržaj. Veoma je radoznala i nema kutka u šumi koji neće istražiti. Po ceo dan traga za žirevima koje skuplja i sakriva u duplje drveta koje joj služi kao ostava. Zimi odlazi u ostavu i jede hranu koju je spremila-

Ženka se koti leti dva puta i okoti od 3 do 70 mladih. Kad se okote, male veverice su slepe, gole i slabašne. U toplini gnezda i pod velikom pažnjom majke, počinju se razvijati, dobijati krzno, i šapice im postaju čvršće. Kad navršše mesec dana prestaju da sisaju majčino mleko i počinju da se hrane voćem i semenkama kao odrasle. Tada ih majka izvodi iz gnezda za prve poduke. Ubrzo nauče da se penju po stablima i da održavaju ravnotežu repom. Posle nekoliko meseci savladaju sve veštine, napuštaju majku i počinju samostalan život.

Procenjuje se da u lovištu ima oko 100 veverica.

Smernice i mere za razvoj veverice i prikaz razvoja populacije za period od 2017 -2026.god. dat je na obrascu broj 9 odnosno u tabeli br. 76.

Tabela br. 76

Smernice i mere za očuvanje i razvoj veverice								
Lovna godina		Prolecno brojno stanje	Koeficijent prirasta	Prirast	Izlučivanje			Izvršenje %
					Odstrel	Otpad	Ukupno	
2017/ 2018	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2018/ 2019	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2019/ 2020	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2020/ 2021	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2021/ 2022	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2022/ 2023	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2023/ 2024	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2024/ 2025	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2025/ 2026	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2026/ 2027	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						

3.1.11. SMJERNICE I MJERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ GOLUBA GRIVNAŠA

- Carstvo: Animalia
- Razred: Aves
- Red: Columbiformes
- Porodica: Columbidae
- Rod: Columba
- Vrsta: palumbus

Golub grivnaš je naš najveći golub dostiže dužine od 41-45 cm, težinu do 700 g. U našim krajevima živi od proleća do jeseni a zatim seli u toplije krajeve. Boje je sivosmeđe sa zelenim prelivom na vratu i dve karakteristične bele poprečne pruge sa obe strane vrata. Kao i svi golubovi i ovaj ima ravan kljun, mekan na kraju.

Hrane se semenjem, jagodičastim plodovima, insektima, crvima i sl. Mlade hrane "kljun na kljun" (polusvarenom hranom). Izuzetno su dobri letači. Na visokom drveću pravi neugledna gnezda od grančica, gde snese par jajeta na kojima leže i mužjak i ženka i posle 17 dana. Oko mladunaca brinu oba roditelja oko 2 meseca. Po pravilu gnezi se dva puta godišnje.

Smjernice i mjere za razvoj goluba grivnaša i prikaz razvoja populacije za period od 2017 -2026. god. dat je na obrascu broj 9 odnosno u tabeli br. 77.

Tabela br. 77

Smernice i mere za očuvanje i razvoj goluba grivnaša								
Lovna godina		Prolecno brojno stanje	Koeficijent prirasta	Prirast	Izlučivanje			Izvršenje %
					Odstrel	Otpad	Ukupno	
2017/ 2018	Planirano	Stalne 300	0,5	150	60	90	150	
		Prolazne						
2018/ 2019	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2019/ 2020	Planirano	Stalne 300	0,5	150	60	90	150	
		Prolazne						
2020/ 2021	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2021/ 2022	Planirano	Stalne 300	0,5	150	60	90	150	
		Prolazne						
2022/ 2023	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2023/ 2024	Planirano	Stalne 300	0,5	150	60	90	150	
		Prolazne						
2024/ 2025	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2025/ 2026	Planirano	Stalne 300	0,5	150	60	90	150	
		Prolazne						
2026/ 2027	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						

3.1.12. SMJERNICE I MJERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ ŠUMSKE ŠLJUKE

- Carstvo: Animalia
- Razred: Aves
- Red: Charadriiformes
- Porodica: Scolopacidae
- Rod: Scolopax
- Vrsta: rusticola

Šumska šljuka je ptica selica. Naseljava brdska i planinska područja Severne Evrope i Azije, kod nas je prisutna i na zimovanju i u migraciji.

Pokrovno perje šljuke dolazi u dve osnovne boje, riđe-kestenasto odozgo te pepeljasto-riđe po truhu. Ovakva kombinacija boja upotpunjena s poprečnim prugama osigurava izvrsnu kamuflažu na šumskoj podlozi. Gornjim delom glave, od lobanje do zatiljka pružaju se naizmenične tamne pruge, bitne za razlikovanje bene od ostalih vrsta šljuka. Velike, crne oči smeštene su razmerno visoko na glavi što osigurava šljuki široko vidno polje od gotovo 360°. Ovaj položaj očiju govori ujedno i o razvijenosti i značaju čula vida za samu šljuku. Osim čula vida vrlo dobro je razvijen i sluh. Najizrazitiju karakteristiku u izgledu šljuke predstavlja do 8 cm dugi i ravni kljun.

Šljuka je relativno mala ptica. Celo telo dugo je oko 30 cm, a raskriljena meri oko 60 cm. Težine odraslih primeraka kreću se od 220-420 g. Pri tome valja naglasiti da su ženke neznatno veće i u proseku 10 g teže od mužjaka.

Hrani se pretežno animalnom hranom ali jede i biljnu hranu.

Gnežđenje počinje krajem marta ili početkom aprila, gnezda pravi ma tlu, u šumi, zaklonjena u sitnom rastinju, snese oko 5 jajeta na kojima leži 21-24 dana. Narednih 5 nedelja brine o njima kad se oni osamostaljuju.

Lovi se za vreme jesenjeg preleta rano i kasno uveče. Lov se planira godišnjim planom na osnovu površine pod šumom i na osnovu iskustvenog broja divljači koja poseti lovište u toku migracije.

Procenjuje se da u lovistu bude po 500 jedinki, po sezoni.

Sa obzirom da ova vrsta divljači povremeno obitava u našim lovištima (jesenski i proljetni prelet) mogu se loviti uz ograničenje odstrela do 3 kljuna/lovac/dan, odnosno da ukupni odstrel ne prelazi 2-3 kljuna/100 ha površine lovišta obrasle drvenastom vegetacijom, odnosno petnest posto od ukupnog broja divljači koje posete lovište.

To bi značilo da kad bi uzeli da površina pogodna za nju oko 3000 h, i da je procenjen broj divljači koji posete lovište u toku seobe 500 onda je godišnja kvota odstrela 75 kom.

Smernice i mere za razvoj šumske šljuke i prikaz razvoja populacije za period od 2017 -2026.god. dat je na obrascu broj 9 odnosno u tabeli br. 78

Tabela br. 78

Smernice i mere za očuvanje i razvoj šumske šljuke								
Lovna godina		Prolečno brojno stanje	Koeficijent prirasta	Prirast	Izlučivanje			Izvišenje %
					Odstrel	Otpad	Ukupno	
2017/2018	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500		75			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							
2018/2019	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500		75			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							
2019/2020	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500		75			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							
2020/2021	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500		75			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							
2021/2022	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500		75			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							
2022/2023	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500		75			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							
2023/2024	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500		75			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							
2024/2025	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500		75			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							
2025/2026	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500		75			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							
2026/2027	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500		75			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							

3.1.14. SMJERNICE I MJERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ PREPELICE

- Carstvo: Animalia
- Razred: Aves
- Red: Galliformes
- Porodica: Phasianidae
- Rod: Coturnix
- Vrsta: Coturnix coturnix

Prepelica (*Coturnix coturnix*), u cijelom svetu poznata ptica s brojnim geografski ograničenim podvrstama. Najmanja je iz reda kokoški. Najčešća su joj staništa žitna polja i ravnice sa livadama.

Prepelica je mala ptica duga 17 cm i teška 95-150 g. Ima raspon krila 32-35 cm. Glava joj je smeđe boje, oči su crvenkasto smeđe, a kljun je tamnosmeđe boje. Noge su joj žutoružičaste, dok je vrat smeđe boje. Hrani se semenkama, lisnim i cvetnim pupoljcima te kupinama, a mladi se hrane uglavnom insektima, sve dok ne postanu samostalni. Životni vek prepelice procenjuje se na 10 godina. Ona je ptica selica, te često strada prilikom seobe. Zime provode u Africi. Prirodni neprijatelji su joj zveri i ptice grabljivice. Ovu pticu je teško videti jer više hoda nego leti i skriva se u zelenilu. Krik prepelica se čuje na udaljenosti od oko pola kilometra.

Pari se u maju. Snese obično 8 - 16 jaja (pros. mase 8-9 g) na kojima leži 18 (19,20) dana. Izleženi pilići su sivosmeđe boje, a već sa 20 dana starosti su sposobni za samostalni život. Ako propadne prvo leglo, prepelica ponovo poleže drugo.

Lov se planira godišnjim planom na osnovu površine pod šumom i na osnovu iskustva.

Prepelica pućpura prolaznica (koja se ne gnijezdi) može se loviti uz ograničenje odstrjela do 10 kljunova/lovac/dan, odnosno do 10 % utvrđenog brojnog stanja koje obitava u lovištu.

Na osnovu višegodišnjeg iskustva utvrđeni broj jedinki u lovištu je 500, pa je na osnovu toga dozvoljen lov po sezoni od 50 ptica.

Smernice i mere za razvoj prepelice i prikaz razvoja populacije za period od 2017-2026.god. dat je na obrascu broj 9 odnosno u tabeli br. 79.

Tabela br. 79

Smernice i mere za očuvanje i razvoj prepelice								
Lovna godina		Prolecno brojno stanje	Koeficijent prirasta	Prirast	Izlučivanje			Izvršenje %
					Odstrel	Otpad	Ukupno	
2017/ 2018	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500			50		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2018/ 2019	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500			50		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2019/ 2020	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500			50		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2020/ 2021	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500			50		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2021/ 2022	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500			50		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2022/ 2023	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500			50		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2023/ 2024	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500			50		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2024/ 2025	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500			50		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2025/ 2026	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500			50		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2026/ 2027	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500			50		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						

3.1.15. SMJERNICE I MJERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ SOJKE

- Carstvo: Animalia
- Razred: Aves
- Red: Passeriformes
- Porodica: Corvidae
- Rod: Garrulus
- Vrsta: G. glandarius

Ovo je srednje velika ptica prepoznatljiva po beloj trtici, plavo belim prugicama na krilima i tamnoj mrlji iza kljuna. Boja temena varira od slabo ružičastog ispruganog do potpuno crnog. Boja leđa i donjeg dela tela varira od ružičaste do sive. Duzina 34 cm raspon krila 54-58 santimetara.

Kreja, sojka je ptica koja živi na širokom području od zapadne Evrope i severne Afrike pa istočno do Azije. Širom ovog područja, razvilo se nekoliko različitih formi kreja koje se razlikuju međusobno. Postoje 33 različite podvrste razvrstane u 8 grupa.

Kreje se hrane na drveću tako i na zemlji. Hrana im je šarolika. Hrane se beskičmenjacima, uključujući male insekte, zatim žireve, semenje bukve i drugim semenjem, voćem kao napr. kupinama, mladim pticama i jajima, miševima malim reptilima i zmijama i slicno.

Gnezdi se na drveću ili velikom grmlju. Ženka leže 4-6 jaja sredinom aprila i maja, koja se izvode nakon 16-19 dana, a ptice su sposobne da lete nakon 21-23 dana. I muzjak i ženka hrane mlade. Vrlo je česta gnezdarica.

Često stradaju od većih ptica grabljivica, jaja i mladi i od dlakavih grabljivaca.

Stanište su uglavnom listopadne i mešovite šume, ređa je u četinarskim šumama iznad 500 mnv.

Procenjuje se da u lovištu obitava oko 200 jedinki.

Smernice i mere za razvoj sojke i prikaz razvoja populacije za period od 2017 -2026.god. dat je na obrascu broj 9 odnosno u tabeli br. 80.

Tabla br. 80

Smernice i mere za očuvanje i razvoj sojke								
Lovna godina		Prolecno brojno stanje	Koificijent prirasta	Prirast	Izlučivanje			Izvsenje %
					Odstrel	Otpad	Ukupno	
2017/ 2018	Planirano	Stalne	200	0,5	100	50	50	100
		Prolazne						
2018/ 2019	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2018/ 2019	Planirano	Stalne	200	0,5	100	50	50	100
		Prolazne						
2019/ 2020	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2019/ 2020	Planirano	Stalne	200	0,5	100	50	50	100
		Prolazne						
2020/ 2021	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2020/ 2021	Planirano	Stalne	200	0,5	100	50	50	100
		Prolazne						
2021/ 2022	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2021/ 2022	Planirano	Stalne	200	0,5	100	50	50	100
		Prolazne						
2022/ 2023	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2022/ 2023	Planirano	Stalne	200	0,5	100	50	50	100
		Prolazne						
2023/ 2024	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2023/ 2024	Planirano	Stalne	200	0,5	100	50	50	100
		Prolazne						
2024/ 2025	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2024/ 2025	Planirano	Stalne	200	0,5	100	50	50	100
		Prolazne						
2025/ 2026	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2025/ 2026	Planirano	Stalne	200	0,5	100	50	50	100
		Prolazne						
2026/ 2027	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2026/ 2027	Planirano	Stalne	200	0,5	100	50	50	100
		Prolazne						

3.1.16. SMERNICE I MERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ SIVE VRANE

- Carstvo: Animalia
- Razred: Aves
- Red: Passeriformes
- Porodica: Corvidae
- Rod: Corvus
- Vrsta: C. Corone cornix

Siva vrana lako je prepoznatljiva po sivom perju na telu, a crnom na glavi i krilima. Polovi su isti. Veličine je do 50 cm, teži oko 600 g, a raspon krila je oko 1 m. Živi u otvorenim područjima s grmljem i drvećem, parkovima, drvoredima i vrtovima. Često se skuplja i oko neuređenim odlagališta otpada.

Hrani se raznim sitnim životinjama, insektima, jajima drugih ptica i njihovim mladima, mladim zečevima, miševima, otpadom, semenkama i raznim plodovima. Može doživjeti do 15 godina. Gnezda gradi na drveću, snese 4 do jaja, a za mlade se brinu oba roditelja.

Oprezna je i naučena na čovjeka. Često se udružuje u jata i križa s crnom vranom. Let je dosta nemaran i lenj, zamasi krila postojani i sasvim plitki. Leti pojedinačno ili u retkim jatima. Siva vrana je ptica stanarica i skitalica (u razdoblju kad se ne gnijezdi).

Procenjuje se da u lovištu obitava oko 260 jedinki. Smernice i mere za razvoj sojke i prikaz razvoja populacije za period od 2017 -2026.god. dat je na obrascu broj 9 odnosno u tabeli br. 81

Tabela br. 81

Smernice i mere za očuvanje i razvoj sive vrane									
Lovna godina		Prolecno brojno stanje	Koificijent prirasta	Prirast	Izlučivanje			Izvršenje %	
					Odstrel	Otpad	Ukupno		
2017/ 2018	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							
2018/ 2019	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							
2019/ 2020	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							
2020/ 2021	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							
2021/ 2022	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							
2022/ 2023	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							
2023/ 2024	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							
2024/ 2025	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							
2025/ 2026	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							
2026/ 2027	Planirano	Stalne	100	0,5	50	30	20	50	
		Prolazne							
	Ostreljeno	Stalne							
		Prolazne							

3.1.17. SMJERNICE I MJERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ GUGUTKE

- Carstvo: Animalia
- Razred: Aves
- Red: Columbiformes
- Porodica: Columbidea
- Rod: Streptopelia
- Vrsta: S. decaocto

Slična je divljoj grlici, no gornja pera krila su joj skoro iste boje kao i hrbat, ravnomerno svetlo bež do smeđkaste. Dugačka je od 31 pa do 33 cm, što znači da je velika od prilike kao gradski golub, no lakša je i deluje nežnije građe. Raspon krila joj je 47 do 55 cm a teška je od 150 do 200 grama. Oba pola izgledaju jednako. Crvenkaste oči imaju uski beli obrub. Upadljiva oznaka im je crni prsten oko početka vrata. Glasa se troslogovnim gugutanjem, s naglaskom na drugom slogu, kao i veliki broj vrsta ove porodice.

Vrsta izvorno potiče iz Azije, no kako u Europi nalazi sve više poljoprivrednih i kućnih otpadaka, tokom prošlog veka raširila se celom Evropom. U međuvremenu se širi dalje prema severoistoku. Prodiranje vrste u Evropu detaljno je praćeno. Sad su postale ptice stanarice u parkovima i vrtovima, uvijek u blizini ljudskih naselja, najrađe u mirnim stambenim delovima u kojima ima nekoliko stabala crnogorice. Crnogorična stabla su im potrebna za gneždenje. Nisu preterano plašljive.

Hrani se semenkama, žitaricama i voćem. Zimi se ponekad okupljaju u jata i zajedno traže hranu u parkovima i seoskim imanjima. Kao većina golupčarki, i gugutke imaju vrlo skromno i šlampavo građena gnezda od samo nekoliko slamki i grančica. U gnezdu je najčešće jedno do dva jaja, a mladi se izležu nakon 13 ili 14 dana. Gugutke legu više puta jedno za drugim, jer imaju velike gubitke jaja i mladih (mačke, svrake, šojke, veverice).

Procenjuje se da u lovištu obitava oko 100 jedinki, populacija je stabilna, dosta se naslanja na urbane celine.

Smernice i mere za razvoj gugutke i prikaz razvoja populacije za period od 2017 -2026.god. dat je na obrascu broj 9 odnosno u tabeli br. 82.

Tabela br. 82

Smernice i mere za očuvanje i razvoj gugutke								
Lovna godina		Prolecno brojno stanje	Koificijent prirasta	Prirast	Izlučivanje			Izvršenje %
					Odstrel	Otpad	Ukupno	
2017/ 2018	Planirano	Stalne	100	0,5	50	20	30	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2018/ 2019	Planirano	Stalne	100	0,5	50	20	30	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2019/ 2020	Planirano	Stalne	100	0,5	50	20	30	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2020/ 2021	Planirano	Stalne	100	0,5	50	20	30	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2021/ 2022	Planirano	Stalne	100	0,5	50	20	30	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2022/ 2023	Planirano	Stalne	100	0,5	50	20	30	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2023/ 2024	Planirano	Stalne	100	0,5	50	20	30	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2024/ 2025	Planirano	Stalne	100	0,5	50	20	30	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2025/ 2026	Planirano	Stalne	100	0,5	50	20	30	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2026/ 2027	Planirano	Stalne	100	0,5	50	20	30	50
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						

3.1.18. SMJERNICE I MJERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ DIVLJE PATKE

- Carstvo: Animalia
- Koljeno: Chordata
- Razred: Aves
- Red: Anseriformes
- Porodica: Anatidae
- Rod: Anas
- Vrsta: *A. platyrhynchos*

Mužjak divlje patke na glavi i vratu ima tamnozeleno perje metalnog sjaja s belim prstenom na dnu. Prsa su mu smeđe boje, a trbuh i donja strana krila svetlosivi. Kratko repno perje je belo. Dva srednja repna pera zavinuta su u kovrčice. Kljun je žut i sa strane nazubljen.

Ženka je pokrivena neuglednim svetlosmeđim i tamnosmeđim perjem koje ima zaštitnu ulogu. Narančaste kratke noge među prstima imaju široke plivače kožice.

Vrlo brzo leti i dobro pliva. Naraste do 58 centimetara u dužinu. Nastanjuje gusto obrasle obale vodotoka i jezera, bara i močvara, a zimi je uz obrasle obale ušća reka. Hrani se biljnom hranom, ali jede i vodene insekte, žabe i ribe.

Na tlu uz vodu gradi gnezdo u zaklonu, često u području stabla ili u duplji. Ženka snese do 13 svetlozelenkastih jaja na kojima sedi i kasnije se brine za male potrkusce. Živi u čitavoj Evropi, a samo najsevernija područja zimi napušta i seli u susedna južnija. Česta je ptica, lovi se i relativno lako uzgaja.

Love se u toku preleta sa jeseni, procenjuje se da u lovištu bude oko 100 jedinki, odstrel će biti definisan godišnjim planom u broju do 10 % od procenjenog broja.

Smernice i mere za razvoj divlje patke i prikaz razvoja populacije za period od 2017-2026.god. dat je na obrascu broj 9 odnosno u tabeli br. 83.

Tabela br. 83

Smernice i mere za očuvanje i razvoj divlje patke								
Lovna godina		Prolecno brojno stanje	Koificijent prirasta	Prirast	Izlučivanje			Izvršenje %
					Odstrel	Otpad	Ukupno	
2017/ 2018	Planirano	Stalne	100		10			
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2018/ 2019	Planirano	Stalne	100		10			
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2019/ 2020	Planirano	Stalne	100		10			
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2020/ 2021	Planirano	Stalne	100		10			
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2021/ 2022	Planirano	Stalne	100		10			
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2022/ 2023	Planirano	Stalne	100		10			
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2023/ 2024	Planirano	Stalne	100		10			
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2024/ 2025	Planirano	Stalne	100		10			
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2025/ 2026	Planirano	Stalne	100		10			
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2026/ 2027	Planirano	Stalne	100		10			
		Prolazne						
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						

3.1.19. SMJERNICE I MJERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ PATKE ZVIŽDARE

- Carstvo: Animalia
- Koljeno: Chordata
- Razred: Aves
- Red: Anseriformes
- Porodica: Anatidae
- Rod: Anas
- Vrsta: A. Penelope

Ova patka naraste do veličine od 41 do 51 cm, raspon krila kreće joj se između 75 i 86 cm, a teži 500 do 900 g. Između polova je izražen jak polni dimorfizam. Perje mužjaka je uz telo sivkasto. Trbušni deo je belkast do bež. Na krilima imaju belu prugu. Karakteristična im je smeđa glava s belom pegom na čelu koja se produžava do početka kljuna. Vrh zelenkastoplavkastog kljuna je crn. Suprotno tome, ženka je neupadljive smeđkaste boje. Noge oba spola su sivosmeđe do gotovo crne boje.

Zviždare su aktivne danju, u sumrak i noću. Noću izvrsno vide, jer im stražnja strana oka sadrži reflektirajuću materiju. Na taj način do očnog živca svetlo stiže dva puta. Ove patke su vrlo druželjubive i uvijek ih se može sresti u većim grupama.

Gnezde se u severnoj Europi i severnoj Aziji, a delom i na severu severne Amerike. Tamo nastanjuje jezera i jezera bogata vegetacijom. Ponekad se mogu sresti i na rekama vrlo sporog toka. Početkom zime odlaze na jug. Zimovaništa evropskih populacija su im u srednjoj i južnoj Europi.

Zviždare su isključivi biljožderi. Uz vodene biljke, pasu travu i na kopnu. Dnevna potreba im je oko 300 do 400 grama. Da bi pojele tu količinu, moraju se hraniti gotovo 15 sati dnevno.

Polnu zrelost dostižu u dobi od oko dve godine. Parovi se nalaze obično odmah nakon zime. Vreme gneždenja se proteže od maja do juna. Gnezda grade na tlu pod zaštitom bilja uz obalu i oblažu ga paperjem. Ženka polaže najčešće pet do devet jaja dugih gotovo 50 mm. Ležanje na jajima traje oko 24 dana. Mladunci su potrkusci i vrlo brzo nakon izleganja slede majku u vodu. Leteti mogu u dobi od oko 45 dana.

Love se u toku preleta sa jeseni, dugogodišnjim iskustvom procenjuje se da u lovištu bude oko 80 jedinki.

Odstrel će biti definisan godišnjim planom u broju do 10 % od procenjenog broja, što iznosi 8 jedinki.

Smernice i mere za razvoj patke zviždare i prikaz razvoja populacije za period od 2017-2026.god. dat je na obrascu broj 9 odnosno u tabeli br. 84

Tabela br. 84

Smernice i mere za očuvanje i razvoj patke zviždare								
Lovna godina		Prolecno brojno stanje	Koeficijent prirasta	Prirast	Izlučivanje			Izvršenje %
					Odstrel	Otpad	Ukupno	
2017/ 2018	Planirano	Stalne						
		Prolazne	80		8			
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2018/ 2019	Planirano	Stalne						
		Prolazne	80		8			
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2019/ 2020	Planirano	Stalne						
		Prolazne	80		8			
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2020/ 2021	Planirano	Stalne						
		Prolazne	80		8			
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2021/ 2022	Planirano	Stalne						
		Prolazne	80		8			
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2022/ 2023	Planirano	Stalne						
		Prolazne	80		8			
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2023/ 2024	Planirano	Stalne						
		Prolazne	80		8			
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2024/ 2025	Planirano	Stalne						
		Prolazne	80		8			
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2025/ 2026	Planirano	Stalne						
		Prolazne	80		8			
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2026/ 2027	Planirano	Stalne						
		Prolazne	80		8			
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						

3.1.20. SMJERNICE I MJERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ PATKE KRŽULJE

- Carstvo: Animalia
- Koljeno: Chordata
- Razred: Aves
- Red: Anseriformes
- Porodica: Anatidae
- Rod: Anas
- Vrsta: A. crecca

Divlja patka krdža je najsitnija među svim patkama, sa kratkim i zbijenim telom, kratkim kljunom, uskim, šiljastim krilima i pomalo jajastom glavom. Mužjaka karakteriše kestenjasta glava sa metalnozelenom maskom obrubljenom belim perjem. Ima karakteristične pegave grudi i upadljivu uzdužnu belu prugu na gornjoj strani krila, tako da je lako prepoznatljiv. Ženka je mrkopirgasta.

Duga je 36cm, sa rasponom krila 54cm, rasprostranjena je skoro u celoj Evropi. Živi u barama i močvarama sa gustim vodenim rastinjem. Hrani se pretežno biljkama, larvama, rivana, žabama, mekuscima i crvima. Gnezdi se od maja do juna. Ženka snese 8-10 zuto-zelenih jaja na kojima leži 23 dana. Duga je 36cm, sa rasponom krila 54cm.

Ova vrsta je dobar letač i živi u velikim jatima. Ishrana joj je ista kao kod divlje patke gluvare. Love se u toku preleta sa jeseni, na osnovu višegodišnjeg iskustva procenjuje se da u lovištu bude oko 50 jedinki. Odstrel će biti definisan godišnjim planom u broju do 10 % od procenjenog broja, odnosno 5 jedinki.

Smjernice i mjere za razvoj patke kržulje i prikaz razvoja populacije za period od 2017-2026.god. dat je na obrascu broj 9 odnosno u tabeli br. 85.

Tabela br. 85

Smernice i mere za očuvanje i razvoj patke zviždare								
Lovna godina		Prolecno brojno stanje	Koificijent prirasta	Prirast	Izlučivanje			Izvršenje %
					Odstrel	Otpad	Ukupno	
2017/2018	Planirano	Stalne						
		Prolazne	50			5		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2018/2019	Planirano	Stalne						
		Prolazne	50			5		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2019/2020	Planirano	Stalne						
		Prolazne	50			5		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2020/2021	Planirano	Stalne						
		Prolazne	50			5		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2021/2022	Planirano	Stalne						
		Prolazne	50			5		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2022/2023	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500			5		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2023/2024	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500			5		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2024/2025	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500			5		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2025/2026	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500			5		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						
2026/2027	Planirano	Stalne						
		Prolazne	500			5		
	Ostreljeno	Stalne						
		Prolazne						

3.1.21. SMJERNICE I MJERE ZA OČUVANJE I RAZVOJ BARSKE ŠLJUKE

- Carstvo: Animalia
- Razred: Aves
- Red: Charadriiformes
- Porodica: Scolopacidae
- Rod: Gallinago
- Vrsta: Gallinago Media

Šljuka može biti dugačka od 20 do 30 centimetara, a njena masa može iznositi od 300 do 400 gr. Vitka je, ima manju glavu i veoma dug kljun, i do 15 centimetara. Boju odlično prilagođava uslovima staništa. Leđa šljuke su uglavnom tamno-smeđe boje sa svetlo-smeđim prugama, dok joj je donja strana tela bele boje. Noge su joj nešto izduženije, zadržala je zadnji prst, koji stoji iznad nivoa prednjih prstiju. Rep je kratak i sadrži oko 15 pera. Fizičkih razlika između polova nema.

Tokom razmnožavanja šljuke žive u hladnim, severnim područjima, a prezimljuju daleko na jugu. Iako veoma brzo lete i sposobne su za duge, neprekidne letove, tokom jesenje seobe, šljuke se sporo približavaju jugu. Taj period je najbolji za njihovo proučavanje. Postoje neke vrste šljuka koje nisu potpune selice. One su selice samo u severnim područjima svoje oblasti rasprostranjenja, dok su u drugim delovima stanarice. Najviše naseljavaju mešovite šume breze i vrbe, uz bare i močvare.

Šljuke se hrane sitnim beskičmenjacima, uglavnom insektima. Međutim, neke vrste šljuka se u vreme parenja hrane zrnavljem ili hvataju ribu. Takođe, mogu hvatati insekte u letu ili se hraniti isključivo glistama. Šljuke uglavnom polažu četiri jajeta u udubljenje napravljeno na tlu ili pesku. Gnezdo im je skromno obloženo travom. Na jajima leže do 24 dana, u zavisnosti od vrste šljuke. Obično oba roditelja leže na jajima. Već nekoliko časova nakon izleganja, mladi mogu pratiti odrasle. O malim ptićima brine ili jedan ili oba roditelja do 30 dana, nakon čega se mladi osamostaljuju. mLove se u toku preleta, sa jeseni, na osnovu višegodišnjeg iskustva procenjuje se da u lovištu bude oko 150 jedinki. U periodu važenja osnove odstrel će biti definisan godišnjim planom u broju do 10 % od procenjenog broja.

Smjernice i mjere za razvoj barske šljuke i prikaz razvoja populacije za period od 2017 -2026.god. dat je na obrascu broj 9 odnosno u tabeli br. 86

Tabela br. 86

Smernice i mere za očuvanje i razvoj barske šljuke								
Lovna godina		Prolečno brojno stanje	Koificijent prirasta	Prirast	Izlučivanje			Izvišenje %
					Odstrel	Otpad	Ukupno	
2017/ 2018	Planirano	Stalne						
		Prolazne	30		3			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							
2018/ 2019	Planirano	Stalne						
		Prolazne	30		3			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							
2019/ 2020	Planirano	Stalne						
		Prolazne	30		3			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							
2020/ 2021	Planirano	Stalne						
		Prolazne	30		3			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							
2021/ 2022	Planirano	Stalne						
		Prolazne	30		3			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							
2022/ 2023	Planirano	Stalne						
		Prolazne	30		3			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							
2023/ 2024	Planirano	Stalne						
		Prolazne	30		3			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							
2024/ 2025	Planirano	Stalne						
		Prolazne	30		3			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							
2025/ 2026	Planirano	Stalne						
		Prolazne	30		3			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							
2026/ 2027	Planirano	Stalne						
		Prolazne	30		3			
Ostreljeno	Stalne							
	Prolazne							

3.2. LOV I KORIŠĆENJE DIVLJAČI

Organizovanje lova i korišćenja divljači u lovištu „Tivat“ obavljaće se u skladu sa:

- Zakonom o divljači i lovstvu („Službeni list CG, broj 52/08)

i u skladu sa važećim pravilnicima:

- Pravilnik o lovnim sezonama (Službeni list CG, broj 34/09)
- Pravilnikom o izmenama pravilnika o lovnim sezonama (Službeni list CG, broj 48/09)
- Pravilnik o vrsti i jačini lovačkog oružija i minimalnom kalibru i jačini metka, sa kojim je dozvoljeno loviti određenu divljač(Službeni list CG, broj 76/09)
- Pravilnik o obrazci i sadržaju dozvole za lov i lovne karte, bližim uslovima i načinu njihovog izdavanja i oduzimanja, kao i visina naknade za izdavanje lovne karte, odnosno mjerilima za utvrđivanje visine naknade za izdavanje dozvole za lov (Službeni list CG, broj 20/10)
- Pravilnik o sadržaju knjige evidencija i načinu dostavljanja podataka, o odstreljenoj i pronađenoj uginuloj divljači ili njenim delovima (Službeni list CG, broj 32/11)
- Pravilnik o načinu lova i korišćenje ulovljene divljači i odnosima sa drugim organizacijama i organima koji se bave zaštitom divljači i zaštitom životne sredine koji je usvojen na sednici upravnog odbora lovačkog udruženja „Tivat“.

3.3. PRIKAZ PLANA I IZVRŠENJA PLANA PRIHRANE

Sa obzirom na uslove koje vladaju u lovišta za divljač, uključujući tu mediteransku klimu i biljne zajednice za nju karakteristične i blage zime skoro bez snežnog pokrivača, prihrana divljači nije potrebna ili je u izuzetnim slučajevima treba sprovoditi u tačno definisanim količinama i uslovima (ukoliko dolazi do pričinjavanja šteta na poljoprivrednim kulturama od strane divlje svinje potrebno je izvršiti prihranu, iznošenjem hrane na tačno određena mesta sa ciljem pomeranja divljači sa težista mesta pričinjavanja šteta).

Pošto će se prihrana divlje svinje obavljati tek ukoliko se ukaže direktna potreba za tim, to ona nije prikazana u tabelarnom prikazu „prihrane i prehrane divljači“, već će se ona prikazivati u godišnjim planovima ukoliko se ukaže potreba za tim.

Ukazuje se potreba prihrane jerebice kamenjarke u zimskom periodu, i to u količini od 100 kg zrnaste hrane u toku zime, pored ove vrste prihrane u tabelarnom prikazu „prihrane i prehrane divljači“ (tabela br. 87), prikazaće se i prihrana fazanske divljači za vreme koje provedu u prihvatilištu (150 kg)

Tabela br. 87

Lovna godina		Vrsta hrane				
		Zrnasta	Kabasta	Gomoljasta	So	Ukupno
		Kg				
2017/2018	Planirano	250				250
	Ostvareno					
2018/2019	Planirano	250				250
	Ostvareno					
2019/2020	Planirano	250				250
	Ostvareno					
2020/2021	Planirano	250				250
	Ostvareno					
2021/2022	Planirano	250				250
	Ostvareno					
2022/2023	Planirano	250				250
	Ostvareno					
2023/2024	Planirano	250				250
	Ostvareno					
2024/2025	Planirano	250				250
	Ostvareno					
2025/2026	Planirano	250				250
	Ostvareno					
2026/2027	Planirano	250				250
	Ostvareno					

3.4. PRIKAZ LOVNO UZGOJNIH I LOVNO TEHNIČKIH OBJEKATA

Sa obzirom na karakterističnu topografiju terena i ostale uslove (zime bez snega) jedan deo lovno tehničkih i lovno uzgojnih objekata predstavljen je prirodnim objektima, ili malo izmenjenim prirodnim objektima te stoga nije prikazan u tabelarnom delu „prikaza lovno uzgojnih i lovnotehničkih objekata“.

Pojilišta su osim prirodnih, stalnih i povremenih vodotokova, i veštački stvorena kopanjem udubljenja na nepropusnim zemljištima i jedno od čvrstog materijala koje se veštački puni.

Kaljužista predstavljaju prirodne objekte koje koriste svinje za kaljužanje, a predstavljaju, najčešće mikro depresije gde se zadržava voda, a pošto se nalaze na nepropusnom zemljištu, aktivna su posle svake jače kiše

Hranilišta za sitnu divljač su u suštini, odabrane lokacije u skladu sa prirodnim odlikama, ocedne zaravni, zaklonjeni delovi, ponegde zaštićeni od kiše priručnim sredstvima.

Prikaz lovno uzgojnih i lovno tehničkih objekata dat je u tabeli br.88.

Tabela br.88

Prikaz lovno uzgojnih i lovno tehničkih objekata								
Vrsta objekta	Redni broj objekta	Lokacija	Godina izgradnje	Godina održavanja	Vrednost	Premeštanje objekta		
						Godina	Lokacija	Novi broj
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Hranilišta za sitnu divljač	1	Vrmac						
Hranilišta za sitnu divljač	2	Vrmac						
Hranilišta za sitnu divljač	3	Grabovac						
Hranilišta za sitnu divljač	4	Grabovac						
Hranilišta za sitnu divljač	5	Grabovac						
Hranilišta za sitnu divljač	6	Bogdašići						
Hranilišta za sitnu divljač	7	Bogdašići						
Hranilišta za sitnu divljač	8	Bogdašići						
Hranilišta za sitnu divljač	9	Krtoli						
Hranilišta za sitnu divljač	10	Krtoli						
Prihvatište za divljač	11	Podkuk						

4.0. PRILOZI

4.1. Ugovor sa Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja o korišćenju lovišta „Tivat“

VLADA CRNE GORE

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
I RURALNOG RAZVOJA

Broj: 324-*13*/2017/1
Podgorica, 05.04.2017. godine

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja (u daljem tekstu: Ministarstvo), koga zastupa ministar mr Milutin Simović s jedne strane i Lovачko udruženje „Tivat“ iz Tivta (u daljem tekstu: korisnik lovišta), koga zastupa predsjednik Krsto Krstović sa druge strane, dana 01.03.2017. godine, zaključili su:

UGOVOR

o korišćenju lovišta „Tivat“

Predmet ugovora

Član 1

Na osnovu člana 19 Zakona o divljači i lovstvu („Službeni list CG“, broj 52/08 i 48/15) (u daljem tekstu: Zakon) i Odluke o dodjeli lovišta „Tivat“ na korišćenje, broj 08-3295/5 od 22. decembra 2016. godine („Službeni list CG“, broj 05/17), ugovorne strane ovim ugovorom uređuju korišćenje lovišta „Tivat“, koje se nalazi na teritoriji opštine Tivat (u daljem tekstu: predmetno lovište), ukupne površine 4.589 ha, a naročito: trajanje i druge uslove korišćenja lovišta, mjere koje je korisnik lovišta dužan da preduzme u cilju unapređenja lovišta, procjenu brojnog stanja divljači po vrstama, prestanak i raskid ugovora i druge elemente od značaja za ugovorne strane.

Trajanje korišćenja lovišta

Član 2

Predmetno lovište daje se na korišćenje na period od 10 godina.

Plaćanje godišnje naknade

Član 3

Korisnik lovišta će predmetno lovište, u skladu sa ovim ugovorom, koristiti uz plaćanje godišnje naknade u visini 3 % od ostvarenog ukupnog prihoda prije oporezivanja za tekuću godinu.

Sredstva od naknade iz stava 1 ovog člana uplaćuju se:

1

- 30 % sredstava jedinici lokalne samouprave na čijoj se teritoriji lovište nalazi;
- 35 % Lovачkom savezu Crne Gore za obavljanje poslova od javnog interesa;
- 35% u budžet Crne Gore za vlasnike zemljišta bez prava lova, a srazmjerno površini i bonitetu zemljišta obuhvaćenog lovnim površinama lovišta.

Sredstva utvrđena st. 1 i 2 ovog člana obveznici uplaćuju najkasnije u roku od 15 dana od isteka roka za predaju prijave poreza na dobit pravnih lica.

Uslovi korišćenja lovišta

Član 4

Korisnik lovišta je dužan da predmetno lovište koristi pod uslovima utvrđenim propisima o divljači i lovstvu i ovim ugovorom.

U skladu sa stavom 1 ovog člana, korisnik lovišta dužan je da:

- obezbijedi da stručne poslove uzgoja, zaštite i organizovanja lova divljači obavljaju lica sa najmanje završenom srednjom školom - četvrtim nivoom okvira kvalifikacija (IV): šumarske, veterinarske ili poljoprivredne struke, minimalno 1 (jedan) izvršilac;
- organizuje službu čuvanja lovišta i druge poslove zaštite u skladu sa propisima, tako da za lovišta ukupne površine do 10.000 ha obavlja minimalno 1 izvršilac - lovočuvar, koji ima stručnu kvalifikaciju čuvar lovišta - rezervata [treći nivo okvira kvalifikacija (III) ili četvrti nivo okvira kvalifikacija (IV)], koji ima položen lovački ispit i koji ispunjava uslove za nošenje oružja, u skladu sa propisima o oružju, za lovišta ukupne površine od 10.000 do 30.000 ha minimalno 2 izvršioca, za lovišta ukupne površine od 30.000 do 60.000 ha minimalno 3 izvršioca, za lovišta ukupne površine od 60.000 do 100.000 ha minimalno 4 izvršioca, a za lovišta ukupne površine iznad 100.000 ha minimalno 5 izvršilaca - lovočuvara, odnosno za predmetno lovište minimalno 1 (jedan) izvršilac.
- u roku od tri mjeseca od dana zaključivanja ovog ugovora, donese opšti akt iz člana 60 Zakona i na isti pribavi saglasnost Ministarstva, kojim se utvrđuju: bliži uslovi za lov i vrijeme trajanja lova; pravo lovaca u korišćenju ulovljene divljači i njihovih djelova; kontrolu lova divljači; iznos naknade za ulovljenu divljač ili njene djelove; pružene usluge u lovištu; izdavanje propratnica, trofejnih listova i dr. visinu naknade za izdavanje dozvole za lov; naknadu za učinjenu štetu i mjere bezbjednosti u korišćenju lovišta; mjere za zaštitu životne sredine; odnose i predstavljanje u Lovачkom savezu; odnose sa institucijama i drugim organizacijama iz oblasti zaštite prirode i lokalnom samoupravom; drugo od značaja za lov i korišćenje divljači.
- u roku predviđenom Zakonom za donošenje lovne osnove, odnosno najkasnije tri mjeseca prije isteka važnosti prethodne osnove, donese lovnu osnovu na period od 10 godina, usklađenu sa programom razvoja lovstva, osnovama gazdovanja šumama i drugim planskim dokumentima, kojom se definišu osnovni ciljevi, smjernice i mjere za očuvanje i razvoj pojedinačnih vrsta divljači u lovištu, načela za intervencije u pojedinačnim vrstama divljači putem lova i druga pitanja od značaja za divljač i lovstvo;
- izdvoji, radi obezbjeđenja što povoljnijih uslova za reprodukciju divljači, u skladu sa lovnom osnovom pod zabran (uključujući i rezervat) najmanje 1/4 lovne površine lovišta;
- u roku od tri mjeseca od dana zaključivanja ovog ugovora vidno obilježi granice lovišta, zabrana i rezervata i da ih održava za vrijeme korišćenja i da po isteku korišćenja lovište vrati sa obilježenim granicama;
- vodi katastar lovišta o granici lovišta na terenu, površini i strukturi površina lovišta, vrsti divljači i njenom brojnom stanju, lovnim objektima u lovištu i podatke dostavlja Ministarstvu, ministarstvu nadležnom za poslove zaštite životne sredine i drugim institucijama iz oblasti zaštite prirode, najkasnije do 15. aprila tekuće, za proteklu lovnu godinu;

2

- dostavlja Ministarstvu, radi vođenja centralne lovne evidencije, podatke iz planskih akata koji se donose po Zakonu, kao i podatke o odstrijelu i trofejima divljači, najkasnije do 15. aprila tekuće za prethodnu lovnu godinu;
- ako se utvrdi od strane nadležnog inspeksijskog organa da je u lovištu, u toku lovne sezone, nastalo osjetnije smanjenje brojnog stanja određene vrste divljači, usljed prekomjernog izlova, elementarne nepogode ili zdravstvene ugroženosti divljači, zabrani lov te vrste divljači, kao i da preduzme sve mjere radi uspostavljanja brojnog stanja divljači utvrđenog lovnom osnovom, odnosno godišnjim lovnim planom;
- dozvoli, kad to zahtijevaju potrebe nauke, uz odgovarajuću stručnu podlogu, u skladu sa lovnom osnovom, hvatanje divljači i korišćenje mladunaca, legla i jaja divljači;
- da održava brojno stanje pojedinih vrsta divljači u lovištu do optimalnog nivoa, a u skladu sa Zakonom;
- lov pojedinih vrsta divljači, koje nanose štetu lovištu, imovini pravnih i fizičkih lica, kao i stučaju opasnosti od pojave i širenja zarazne bolesti, organizuje, u skladu sa takvim potrebama i u druge dane, kako bi se zaštitila ostala divljač, domaće životinje i ljudi, po osnovu donošenja Odluke o vršenju lova zakonom nezaštićene divljači, u kojoj će se navesti potrebni podaci: motiv (cilj), lokacija, spisak učesnika, lice odgovorno za sprovođenje akcije i drugo, i o tome informisati lovna i veterinarska inspekcija i Područna jedinica MUP-a;
- ukloni na pogodan način pse i mačke koji se kreću bez kontrole po lovištu, na udaljenosti većoj od 200 m od naseljenih objekata i stada;
- obezbjeđuje praktično obrazovanje iz oblasti gazdovanja sa divljači i lovstva;
- učestvuje u obrazovanju i osposobljavanju lovaca;
- izdaje dozvole za lov na način propisan Zakonom i Pravilnikom o obrascu i sadržaju dozvole za lov i lovne karte, bližim uslovima i načinu njihovog izdavanja i oduzimanja, kao i visini naknade za izdavanje lovne karte, odnosno mjerilima za utvrđivanje visine naknade za izdavanje dozvole za lov;
- organizuje, u skladu sa svojim opštim aktom i uz stručnog pratioca, strancu lov na divljač koja se vještački uzgaja, kao i divljač čija brojnost obezbjeđuje prirodnu ravnotežu u lovištu, uz prethodnu saglasnost Ministarstva;
- ponovo naseljava i unosi rijetke i ugrožene autohtone vrste divljači i uspostavlja odgovarajuću životnu sredinu;
- izdaje potvrde o porijeklu (propratnice) divljači i njenih djelova;
- ako od divljači, kao i zaštićene vrste slobodnih sisara i ptica nastupi neposredna opasnost po život ljudi ili imovinu, dozvoli ostrjel i na nelovnim površinama, kao i na površinama van lovišta, bez obzira da li je dozvoljen lov;
- evidentira propisane podatke za svu odstrijeljenu i pronađenu uginulu divljač ili njene djelove u knjigu evidencija odstrijela i gubitaka;
- izda za ulovljenu ili pronađenu uginulu divljač ili njihove djelove i trofeje divljači koji se iznose iz lovišta i stavljaju u promet, propratnicu i trofejni list;
- evidentira sredstva ostvarena korišćenjem lovišta;
- saraduje pri izvođenju mjera preventivne zdravstvene zaštite divljači i doprema uginulu divljač na veterinarski pregled;
- vodi evidenciju o zaplijenjenoj divljači;
- primjenjuje sve obaveze koje proističu iz odluka koje donosi Vlada Crne Gore ili Ministarstvo, kao i obaveze koje proističu iz međunarodnih ugovora koje je usvojila Crna Gora;
- primjenjuje odluke nacionalne asocijacije lovaca - Lovačkog saveza Crne Gore;
- sakuplja u saradnji sa institucijama iz oblasti zaštite prirode, podatke o divljači i njenoj životnoj sredini po određenoj metodologiji monitoringa;
- obezbjeđuje stalnu kontrolu nad stanjem u sredini gdje divljač egzistira i obavještava nadležni državni organ o nedozvoljenim radnjama;
- saraduje u naučno-istraživačkom radu koji se odnosi na divljač i lovstvo;
- saraduje pri izradi stručnih podloga za oblikovanje zaštitnih područja;

3

- ispunjava druge obaveze koje proizilaze iz zakona i drugih propisa.

Pravo lova

Član 5

Korisnik lovišta ne može pravo lova ustupiti drugom pravnom licu niti ga prenositi putem potkorišćenja lovišta ili njegovog dijela.

Mjere za unaprjeđenje lovišta

Član 6

Korišćenje lovišta, korisnik je dužan da vrši na način koji će biti u funkciji unaprjeđenja lovišta.

U tom smislu, korisnik lovišta je dužan da u skladu sa zakonom i ovim ugovorom preduzima sljedeće mjere:

- zaštite divljači i lovišta;
- uzgoja divljači;
- uređenja lovišta;
- korišćenja divljači i lovišta;
- za sprječavanje šteta od divljači.

Mjere zaštite divljači i lovišta

Član 7

Mjere koje će preduzeti korisnik u predmetnom lovištu u cilju zaštite divljači i lovišta su:

- organizovanje lovočuvarske službe u skladu sa propisima radi sprječavanja svakog oblika nezakonitog i neplanskog korišćenja divljači i staništa;
- savjesno praćenje zdravstvenog stanja i razvoja divljači;
- redukcija brojnosti populacija predatora, radi stvaranja povoljnih uslova za razvoj naročito rijetkih i ugroženih vrsta;
- izgradnja, zaštita i održavanje infrastrukturnih objekata u lovištu koji su u funkciji proizvodnje i ponude hrane, obezbeđenja vode, osmatranja, zaštite i korišćenja.

Mjere uzgoja divljači u lovištu

Član 8

Mjerama koje će preduzeti korisnik u predmetnom lovištu u cilju uzgoja divljači predhodi stručna procjena stanišnih prilika u lovištu za pojedine vrste divljači:

- utvrđivanje veličine staništa;
- procjena boniteta i veličina pojedinih staništa da bi se utvrdili optimalni kapaciteti lovišta za svaku od osnovnih vrsta divljači;
- godišnja dinamika razvoja pojedinih populacija;
- prosječne veličine godišnjeg prirasta, na osnovu kojih se utvrđuju potrebne intervencije radi zadovoljenja životnih potreba pojedinih vrsta u kriznim situacijama dugotrajnih ljetnih suša ili dugog trajanja snijega

4

većeg od 30 cm, nedostatak prirodnog zaklona i dr.

Na osnovu podataka iz stava 1 ovog člana određuju se sljedeće mjere koje će preduzeti korisnik u predmetnom lovištu u cilju uzgoja radi obezbjeđivanja:

- nedostajućih količina hrane životinjskog porijekla;
- dovoljnog broja solila i količina soli za preživare;
- potrebnih pojilišta;
- nedostajućih zaklona.

Mjere uređenja lovišta

Član 9

Mjere uređenja lovišta koje će preduzeti korisnik u predmetnom lovištu podrazumjevaju izgradnju i održavanje lovnih objekata i to:

- objekata radi zaštite divljači i njihovih staništa;
- objekata radi uzgoja divljači;
- objekata radi korišćenja ostalih funkcija staništa i divljači.

Objekti radi zaštite divljači i njihovih staništa su:

- odgovarajuće oznake sa upozorenjima na: granice lovišta, način gazdovanja (lovište i lovište sa posebnom namjenom), prisustvo divljači i ostale oznake koje imaju za cilj obavještanje stanovništva na status prostora ili odgovarajuće ponašanje;
- ograde za sprječavanje šteta od divljači: za zaštitu poljoprivrednih usjeva, šumskih zasada, pčelinjaka i zaštitu stoke;
- ograde za sprječavanje šteta na divljači: ograde na uzgajalištima divljači, ograde prostora za privremeni boravak unešenih vrsta i ograde na prihvatilištima za divljač;
- osmatračnice i otvorene tačke na mjestima podesnim za praćenje kretanja ili posmatranja divljači - njihovog razvoja, zdravstvenog stanja ili trofejne vrijednosti;
- zatvorene čeke za osmatranje krupnih zvijeri i divljih svinja;
- lovačke kolibe u teže pristupačnim predjelima (za smještaj i boravak zaposlenih i drugih lica u lovištima).

Objekti radi uzgoja divljači su:

- meliorisane pašnjačke površine, vještačke livade, uređene prosjeke ili obrađene njive sa odgovarajućim usjevima - sve sa ciljem obezbjeđivanja dodatnih količina biljne hrane za divljač;
- zasadi drveća i grmlja čije dijelove ili plodove koristi divljač;
- skladišni objekti (sjenici, ambari, trapovi) za čuvanje kabaste, zrnaste i gomoljaste hrane za prihranjivanje divljači;
- objekti (hranilice) za ponudu hrane biljnog i životinjskog porijekla;
- solila za preživare;
- pojilišta za divljač.

Objekti radi korišćenja ostalih funkcija staništa i divljači su:

- pristupne staze i putevi sa kojih se može divljač posmatrati ili snimati fotoaparatom ili kamerom;
- objekti za hvatanje žive divljači (za naseljavanje drugih prostora);

5

- odgovarajuća oprema za hvatanje i transport uhvaćene divljači;
- objekti i oprema za obradu mesa i drugih dijelova odstrijeljene divljači i
- lovačke kuće i objekti većih smještajnih kapaciteta u područjima sa razvijenom turističkom djelatnošću, u svrhu prihvata većeg broja posjetilaca različitog interesa, odnosno korišćenja mnogostrukih funkcija staništa.

Mjere korišćenja divljači i lovišta

Član 10

Mjere koje će preduzeti korisnik u predmetnom lovištu u cilju korišćenja divljači i lovišta obuhvataju:

- organizovanje grupnih posjeta u pejzažno atraktivnim staništima divljači (a naročito sa rijetkim i pririjeđenim vrstama) radi edukacije učenika i studenata ili u turistička svrhe;
- organizovanje grupnih posjeta u pejzažno atraktivnim staništima divljači (a naročito sa rijetkim i pririjeđenim vrstama) radi edukacije učenika i studenata ili u turistička svrhe;
- organizovanje fotolova ili snimanja (kamerom);
- realizaciju sanitarnog odstrela radi izlučivanja bolesnih ili na bolest sumljivih jedinki;
- realizaciju uzgojnog odstrela radi izlučivanja uzgojno nepoželjnih jedinki;
- hvatanje divljači radi naseljavanja drugih staništa;
- realizaciju redovnog odstrijela radi korišćenja godišnjeg prirasta za održavanje (planiranih) optimalnih kapaciteta, polne i dobne strukture (ili podnošljive brojnosti kod predatora) u lovištima;
- korišćenje mesa i drugih dijelova divljači.

Mjere sprječavanja šteta od divljači

Član 11

Mjere koje će preduzeti korisnik u predmetnom lovištu u cilju sprječavanja šteta od divljači u lovištima su:

- održavanje populacija na optimalnoj ili podnošljivoj brojnosti mjerama korišćenja;
- dodatna ponuda nedostajuće hrane biljnog i životinjskog porijekla;
- podizanje zaštitnih ograda;
- hemijski tretmani;
- kontakti sa stanovništvom radi spečavanja šteta na imanjima.

Procjena brojnog stanja divljači po vrstama

Član 12

Procjena brojnog stanja divljači u predmetnom lovištu kao i procjena stanja migratorne divljači, bez prirasta, na osnovu podataka iz Privremenog godišnjeg lovnog plana za predmetno lovište, dostavljenog Ministarstvu od strane dosadašnjeg korisnika lovišta, na početku lovnog 2016/17 godine, iznosi:

1) krupna dlakava divljač:

- svinja divlja (Sus scrofa L.) 25 komada;

2) sitna divljač:

6

a) sitna dlakava divljač:		
- zec obični (<i>Lepus europaeus</i> Pall.)	10	komada;
- jazavac (<i>Meles meles</i> L.)	20	komada;
- kuna zlatica (<i>Martes martes</i> L.)	20	komada;
- puh veliki (<i>Glis glis</i> L.)	50	komada;
- vjeverica (<i>Sciurus vulgaris</i> L.)	100	komada;
- lisica (<i>Vulpes vulpes</i> L.)	50	komada;
- šakal (<i>Canis aureus</i> L.)	100	komada;
b) pernata divljač:		
- jarebica kamenjarka (<i>Alectoris graeca</i> Meissn.)	20	komada;
- prepelica pučpura (<i>Coturnix coturnix</i> L.)	200	komada;
- šumska šljuka - bena (<i>Scolopax rusticola</i> L.)	200	komada;
- bekasina (kokošica) (<i>Gallinago gallinago</i> L.)	30	komada;
- golub grivnjaš (<i>Columba palumbus</i> L.)	300	komada;
- grlica (<i>Streptopelia turtur</i> L.)	50	komada;
- gugutka (<i>Streptopelia decacto</i> Friv.)	100	komada;
- patka divlja - gluvara (<i>Anas platyrhynchos</i> L.)	100	komada;
- patka zviždara (<i>Anas penelope</i> L.)	80	komada;
- patka krža - kržulja (<i>Anas crecca</i> L.)	50	komada;
- lisica crna - baljoška (<i>Fulica atra</i> L.)	100	komada;
- sojka (<i>Garrulus glandarius</i> L.)	200	komada.

Monitoring

Član 13

Monitoring nad sprovođenjem (realizacijom) ovog ugovora vršiče:

- 1) Ministarstvo;
- 2) Ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine;
- 3) Lovčki savez Crne Gore;
- 4) opština Tivat;
- 5) predstavnik NVO sektora.

Obavezuje se korisnik lovišta da za potrebe monitoringa blagovremeno dostavlja neophodne podatke svim subjektima iz stava 1 ovog člana.

Ministarstvo je u obavezi da objedinjeni izvještaj o realizaciji obaveze iz stava 1 ovog člana jednom godišnje dostavlja Vladi Crne Gore, na razmatranje i usvajanje.

Prestanak i raskid ugovora

Član 14

Ovaj ugovor prestaje da važi:

- 1) protekom vremena na koje je lovište dato na korišćenje tj. predajom predmetnog lovišta na korišćenje po Zakonu;
- 2) nastupanjem statusnih promjena kod korisnika lovišta (razdvajanje, spajanje, pripajanje drugom pravnom licu i dr.) bez saglasnosti Ministarstva;

7

- 3) sporazumnim raskidom ovog ugovora;
- 4) otkazom ovog ugovora od strane korisnika lovišta, osim u slučaju da su ispunjeni uslovi za raskid ovog ugovora u skladu sa članom 15 ovog ugovora.

U slučajevima prestanka važenja ovog ugovora iz stava 1 tač. 2, 3 i 4 ovog člana korisnik lovišta nema pravo na naknadu štete nastale po tom osnovu.

Pored slučajeva iz stava 1 ovog člana, korisnik lovišta je saglasan da ovaj ugovor može prestati da važi prije isteka vremena na koji je zaključen, bez prava na naknadu štete, u slučaju da nadležni državni organ (Skupština ili Vlada Crne Gore) donese akt (pravni, programski ili planski) kojim se utvrđuju drukčiji uslovi od uslova pod kojima je predmetno lovište dato na korišćenje (ukida lovište, vrši izmjena granica ili površina lovišta, mijenjaju uslovi koji se odnose na pravni status korisnika lovišta i sl.).

Odluku o prestanku važenja ovog ugovora iz stava 3 ovog člana, na predlog Ministarstva, donosi Vlada Crne Gore.

Član 15

Ovaj ugovor Ministarstvo može na štetu korisnika lovišta prije isteka vremena na koji je zaključen jednostrano raskinuti ako:

- 1) korisnik lovišta nije ispunio jedan od uslova predviđenih Konkursom i ovim ugovorom za korišćenje lovišta u toku čitavog perioda trajanja Ugovora;
- 2) ne ispunjava obaveze utvrđene Programom ulaganja u lovište i mjerama u cilju unaprjeđenja divljači i lovstva (koji je sastavni dio ovog Ugovora), a u skladu sa godišnjom dinamikom;
- 3) korisnik lovišta prestane sa kontinuiranim korišćenjem lovišta;
- 4) korisnik lovišta samovoljno izvrši promjene u načinu i uslovima korišćenja lovišta, radi čega postoji opasnost od poremećaja u režimu korišćenja lovišta ili može doći do povrede zakonskih prava drugih lica ili do povrede drugog javnog interesa;
- 5) ne postupa po pravosnažnom rješenju inspeksijskih organa koji kontrolišu sprovođenje propisa o divljači i lovstvu;
- 6) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom.

Član 16

U slučajevima iz člana 14 stav 1 tačka 2 i člana 15 ovog ugovora, Ministarstvo daje korisniku lovišta pismeni otkaz ovog ugovora, a u slučaju iz člana 14 stav 1 tačka 4 ovog ugovora prihvata pismeni otkaz ovog ugovora, sa otkaznim rokom koji ne može biti duži od 3 (tri) mjeseca.

U toku otkaznog roka Ministarstvo i korisnik lovišta dužni su izvršavati svoje obaveze iz ovog ugovora.

Mjerodavno pravo i izmjena ugovora

Član 17

Za sve što nije uređeno ovim ugovorom, kao i za slučaj kolizije odredaba ovog ugovora i pozitivnog prava, primjenjivaće se pozitivni pravni propisi.

Izmjena ovog ugovora može se izvršiti u opravdanim slučajevima, na obrazloženi predlog jedne ugovorne strane.

8

Način rješavanja sporova

Član 18

Sve eventualne sporove koji bi mogli nastati iz ovog ugovora ili povodom ovog ugovora, ugovorne strane će pokušati da riješe sporazumno. Ukoliko strane ne postignu sporazumno rješenje nastalog spora isti će rješavati nadležni sud.

Završne odredbe

Član 19

Ovaj ugovor stupa na snagu danom potpisivanja.

Član 20

Ovaj ugovor sačinjen je u 8 istovjetnih primjeraka od kojih po 2 primjerka pripadaju ugovornim stranama, a po jedan primjerak Ministarstvu finansija, Zaštitniku imovinsko - pravnih interesa Crne Gore, Državnom tužilaštvu Crne Gore i Državnoj revizorskoj instituciji.

Član 21

U znak priznanja da je tekstom ovog ugovora izražena njihova prava volja, kao i prihvatanje prava, obaveza i odgovornosti koje iz njega proizilaze, ovlašćeni predstavnici ugovornih strana svojeručno potpisuju ovaj ugovor.

OBRADIVAČI

Miloš Janjović, dipl. ing. šum.

Miodrag Radunović, dipl. pravnik

SAGLASAN

Adem Fetić, dipl. ing. šum.

ZA KORISNIKA LOVIŠTA

PREDSJEDNIK LOVAČKOG UDRUŽENJA
Krstov Krstović

ZA MINISTARSTVO

MINISTAR
mr Milutin Simović

4.2. Karta lovišta „Tivat“ sa lovnim zabranom

